COLECȚIA SFINX

LEONIDA NEAMȚU

TEROARE PENTRU COLONEL

TEROARE PENTRU COLONEL
LEONIDA NEAMȚU
2

LEONIDA NEAMȚU

TEROARE PENTRU COLONEL

— roman —

EDITURA MILITARĂ — 1971

Unu

La urma urmelor, ce poate să însemne ESSO ? *Cowards die many times before their death.* * Te-ai gîndit că ESSO îşi are locul undeva în tenebrosul spaţiu dintre magie, spaimă şi moarte ?

Bătea un vînt. Cu lungi plete întunecate, ochi dilataţi sub sprîncenele drepte, în picioare dincolo de perdelele cuprinse de un tremur alarmant, Clementina însăşi părea o vrăjitoare, o stăpînă peste alchimii şi umbre, ce deţine secretul sintezei definitive. Necunoscutul nu răspunse, fuma dintr-o ţigaretă lungă şi subţire, absorbit doar să urmărească şuviţa de fum ce i se încolăcea ca un şireang în dreptul gîtului. Pe o coală ţintuită de raftul de sus al bibliotecii cu ajutorul unui ac de seringă înfipt oblic, năluceau patru litere graţioase şi mari : ESSO.

— Prin urmare, poate să-mi explice acum, cineva, ce este magia neagră ?

Nimeni nu se gîndi să răspundă şi Tînărul Medic se apropie de pik-up.

— Ce muzică preferaţi să vă mai pun ?

— Faraonii... începu Clementina, dar se poticni, renunţă. Tînărul Medic întoarse o faţă mirată spre ea. Mişcarea fu atît

* Mişeii mor de mai multe ori înaintea morţii lor (Shakespeare).

de acută încît ochelarii i se deplasară pe nas. Şi-i îndreptă cu un gest puţin iritat.

Necunoscutul, în colţul canapelei, păru să se trezească din reveria sa fumegoasă : de fapt ascultase cu atenţie tot ce se discuta. Crezu de cuviinţă să explice :

— Domnişoara nu se referă la muzică, ci la întrebarea ce aţi... — păru să-şi aleagă cu grijă cuvîntul — formulat-o mai înainte, cu privire la magia neagră. Pe drept cuvînt s-a gîndit la faraoni, care pedepseau cu moartea, peste secole şi milenii, pe cei ce le violau mormintele.

Isprăvind ce avea de zis, îşi dădu seama că nu fusese prea convingător.

Tînărul Medic îl examină cu o ironie politicoasă.

— Aceasta înseamnă, după dumneavoastră, magie neagră ?

— Mai ştii ? Cunoaşteţi, bineînţeles, cazul arheologului care a murit imediat după descoperirea mumiei ce purta pe obraz semnele unei răni. Pe faţa arheologului s-a căscat, inexplicabil, o rană identică...

Acum se exprimase mai exact.

— Nu, nu-l cunosc, replică Tînărul Medic, politicos şi glacial.

— Eu aş dori Fantastica, dacă se poate, vorbi Cosima. Probabil vocea i se auzea pentru întîia dată ; pînă atunci rămăsese în fotoliu, cu bărbia rezemată-n palmă ; fusta scurtă se ridicase pînă la jumătatea coapselor, totuşi poziţia ei n-avea nimic frivol ; intuind asta bărbaţii evitau să-i privească genunchii albi, frumoşi.

Buzele subţiri ale Tînărului Medic se contractară într-un zîmbet, probabil aprecia preferinţa, totuşi observă :

— Să vedem ce mai conţine discoteca, eu n-am idee ; ca şi dumneavoastră, am fost pur şi simplu luat de pe stradă... Beethoven, Bellini... Berlioz ; iată : Fantastica ! Ordinea e perfectă.

— Nu în întregime, se insinuă calm şi cumva întins pe un registru neutru, glasul Cosimei, doresc doar finalul... cu clopotele. Doar finalul.

Numai finalul... curată cochetărie, nimic altceva, gîndi Tînărul Medic, dar se conformă. Chipul delicat şi puţin palid al Cosimei, cu ochi cenuşii şi visători, absenţi, impunea prin

rezervă şi finețe. În vreme ce muzica se ridica în forță, ca un zid ce-i despărțea, alungîndu-l pe fiecare în singurătatea lui, Necunoscutul se hotărî să ridice o hîrtie îndoită în patru ce zăcea de mult timp la picioarele sale. O apucă între degetul mare şi arătătorul mîinii stîngi. Pe mijlocul aceleiaşi mîini purta inel de argint, cu piatră, neagră, opacă. Desfăcu foarte încet bilețelul, ca şi cum s-ar fi temut ca foşnetul hîrtiei să nu tulbure audiția. Citi ce scria acolo. Prin ochii lui trecu o vîlvîtaie posomorîtă. Clementina, de la fereastră, îi urmărise mişcările ; întrebă din priviri şi cu o abia sesizabilă mişcare a capului, ce e. Necunoscutul ignoră întrebarea, umerii îi săltară puțin într-o involuntară tresărire, apoi ascunse hîrtia în buzunarul de la spate al pantalonilor albi, din pînză de in țărănească. Pe ciudatul mesaj o caligrafie dreaptă, impersonală, ce ar fi sfidat eforturile oricărui grafolog, avertiza : *Destinul îți prescrie moarte blîndă. Eşti norocos !*

Muzica scăzu, se stinse, se ridică iar, vertiginos. Poate jignită că nu primise răspuns, poate fără nici un motiv, dintr-o toană oarecare, Clementina întoarse spatele celor din încăpere, trecu dincolo de perdea, lipindu-se cu pîntecul de pervazul ferestrei. Prin perdeaua fină şi foarte subțire, i se distingea linia formelor, talia, şoldurile pronunțate, fesele pline, reliefîndu-se prin fusta galbenă, strînsă pe corp.

Dincolo de fereastră, oraşul strălucea, risipit în spațiu, înălțat pe şapte coline, ca Roma, ca Istanbulul. Se profila un şir de brazi, luminat de jos, cu vîrfurile negre, orientat în aşa fel că părea un detaşament ce înaintează, fără a ajunge vreodată, spre Nord !

Doi

Veni ora magiei negre.

Colonelul Lauden îşi plimbă degetele pe suprafața lucie a mesei. Avea mîini urîte, osoase, reci, cu degetele lungi şi strîmbe, totuşi foarte abile. Nu-i tremurau nici în momentele de criză. Îşi aplecă pe umăr capul, viziunea reveni înspăimîn-

tător de reală : e îngropat pînă la gît în lut umed ; umbre întunecate, colosale, ridică armele, ţintesc în capul lui, ropote de împuşcături răsună, iar el moare. Craniul zdrobit face explozie, iar el moare. Lutul galben e împroşcat cu sînge, iar el moare. Umbrele rîd şi mai descarcă o dată armele, pentru distracţie, iar el moare...

În bivuacul subpămîntean nu pătrundea nimeni fără aprobarea sa, iar el dădea aprobări cu douăzeci şi patru de ore înainte, dacă era cazul, dar nu era cazul aproape niciodată. Uneori, cei ce obţineau totuşi bilet de trecere dispăreau înainte să se fi scurs cele douăzeci şi patru de ore. Normal. Te pierzi uşor şi fără urmă în apropierea frontului. La mică distanţă în faţa intrării mascate încremenise santinela, un flăcău cu ochii albaştri, un bavarez ce privea visător, drept în faţă, spaţiul dezolant şi cenuşiu. Cîteva ciori croncăneau pe deasupra colinelor pustii. Şi zborul lor era somnolent şi deznădăjduit.

În ferestruica îngustă ca un crenel, profilul bavarezului se desena clar şi apropiat. Lauden vedea tresărirea muşchilor pe gîtul arămiu, sub năvala sîngelui. Îl înduioşa că poate suprima oricînd, în mai multe feluri, zbuciumul acela al vieţii. Suspină, pleoapele vineţii îi căzură, marcînd o expresie de lene şi silă căreia-i luă loc imediat o stranie crispare de satisfacţie, ca a cuiva care înghite ceva foarte acru şi foarte dulce, o crispare bruscă şi directă ca o împuşcătură în ţintă. Sub pleoape, globul ochilor se mişca în toate direcţiile, în vreme ce degetele strîmbe se plimbau singure pe măsuţă, ca picioarele retezate ale unui păianjen gigant, alegînd în cele din urmă una din hîrtii.

Citi ce scria : „*Moarte îngrozitoare*".

„Moarte îngrozitoare", strigă Lauden.

Lauden avu o criză. Urlă ca un lup...

Se potoli, urletul se rupse ca o panglică neagră tăiată cu foarfeca. Tot ce făcea era brusc, colţuros. Avea gesturi ascuţite, vocea se ridica în inflexiuni ce înţepau.

Cine mobilase bivuacul se îngrijise de toate, de covoare moi, de o canapea încăpătoare acoperită cu o cuvertură în care predomina culoarea ivoriului. Afară santinela îşi raclă gîtul şi scuipă cu măiestrie, la mare distanţă. Făcu patru paşi şi călcă peste scuipat, cu un aer de satisfacţie. Se scobi în nas,

fredonînd ceva dulceag și stupid. Despre moarte nu se pomenea nimic în melodia soldatului. Un vechi proverb etrusc zice : În preajma morții, nimeni nu se gîndește la ea. Să fim serioși... Probabil nici nu există proverbe etrusce. Nici etrusci. Lauden se simți terorizat de un gînd. Se înserase repede, întunericul invadase cumva prin rostogolire. Aprinse Petromaxul, îl lăsă jos în colț, cu presiune scăzută.

Transpirînd în podul palmei se întoarse foarte încet, ca o mișcare de ac pe cadran, încercînd să-și extragă ființa, trupul, din neantul ce-l cuprindea. Și se gîndea în acest timp : „Formula e genială. Dulce, lumină, lumină, parfum, tunet, frig, (da, frig...), plus ESSO. „Moartea îngrozitoare" începe cu dulce — nu e curios ? — și cuprinde de două ori lumină, de fapt fulger nimicitor ce destramă legăturile vitale esențiale. Alcătuirile ferme se prefac în ceară informă ce-și varsă brațele moi în golurile ce se cască împrejur.

Tic-tacul ceasului. Un ceas straniu. Din cînd în cînd bătaia se aude *dublă*. Ca un piept în care se agită două inimi, și nu se știe care-i de prisos. Uneori, noaptea, în carcasa mare și ruginită pe margini se aude cîte un pocnet, ca o descărcare de arcuri, ca un avertisment.

Are gură mare, buze subțiri, și-n momentul ăsta de echilibru, buzele rămaseră încremenite de groază. De sub covorul puțin căscat răsăreau două ace frînte, păroase, negre... Prin capul său febril trecu gîndul : un component al lui ESSO trebuie să fie spaima. Asta ar explica parțial de ce...

Izbucni într-un hohot de rîs aproape isteric. Păianjenul ieșise în întregime de sub covor, pur și simplu înflorise ca o crizantemă a groazei, și, arcuit pe picioarele-i alcătuite din unghiuri, părea că-l examinează și pîndește. Era foarte mare și părea agresiv, gata de atac. Părea că tăinuiește o energie odioasă în trupul dinamic, numai pîrghii și clești. Lauden aruncă gheata, dar nu nimeri. Mîna sa urîtă și pricepută îl trădase ; gîngania se ascunse repede, Lauden se așează, transpirat. În acel moment deșteptătorul ruginit bătea *dublu*.

Apelul veni cînd se aștepta mai puțin.

Se repezi la aparat, smulse de pe el învelitoarea de catifea ; era conștient că ochii i se învîrt în orbite în toate direcțiile ca niște proiectoare ce încearcă să prindă o țintă himerică.

Dintr-o mișcare stabili contactul, degetele îi redeveniră niște instrumente de mare precizie. Vocea lui Viger se auzi extrem de calmă și clară, ca de la un pas.

— Colonelul Lauden !

— Ești în întîrziere, Viger, Te ascult. Ce e ?

Și-l închipui pe maiorul Viger ridicînd mîneca brațului drept — purta ceasul pe dreapta — și coborînd privirea ochilor săi mari, bovini, asupra cadranului.

— Da, sînt în întîrziere cu zece minute, am căutat un loc cît mai potrivit pentru a stabili legătura, conform înțelegerii.

— Bine, iubitule. Ceva nou ?

La celălalt capăt maiorul Viger gîndea : „Asta e Lauden ! Totdeauna găsește momentul nepotrivit pentru a plasa un cuvînt absolut nepotrivit. Ce e aia *iubitule ?* De ce iubitule, de unde pînă unde iubitule ?“ Dar vorbi cu totul altceva :

— Nimic nou. Detașamentul „Nord“ se îndreaptă spre Nord.

— A, bun... Lauden se simți ca un comandant frustrat de victoria sa de către un uzurpator. Falca i se lungise în receptor, părea bătrîn. Falca lungă și ascuțită îi urîțea teribil figura.

— Ce fel de noutăți ai fi așteptat, colonel Lauden ? întrebă Viger, pe un ton net provocător. Lauden plescăi din limbă și rămase o clipă pe gînduri. Să știi, bănuiește ceva, imbecilul. Dar dacă nu s-a întîmplat nimic, n-are cum... Deodată gemu prelung, dureros : picioarele păianjenului apăruseră ! Două din ele se mișcau repede, parcă ar fi țesut ceva.

— Ce se întîmplă acolo ? întrebă Viger.

— Nimic. Am avut un moment de uitare...

— Am auzit un țipăt.

Lauden urmărea mișcările păianjenului. Lovi cu piciorul, răsturnă un scaun peste el, dar, parcă bănuind pericolul, bestia se retrase chiar în clipa aceea.

— Nu. Aici n-a țipat nimeni.

— Prea bine, colonele, acceptă Viger. Am totuși o noutate pentru tine. Nu știu dacă e cea pe care o așteptai.

— Da ? Ce ?

— Am pierdut un om. A sucombat...

Lauden răcni :

— De ce nu mi-ai spus de la început ? Şi imediat, în gînd: De ce mă agit ? Mă trădez !...

— Pur şi simplu nu bănuiam că te interesează atît. Şi apoi, iarăşi pur şi simplu, uitasem.

— Te voi trage la răspundere... pur şi simplu ! Am stabilit exact ce trebuie să cuprindă rapoartele. Eşti un ...

La celălalt capăt Viger gîndea : Dacă mă face nemernic, îl înjur foarte elegant de mamă.

— ...uituc !

Uituc mai merge. Aproape — un compliment.

— Cine e mortul, maior Viger ?

Aha, oficial...

— Un nenorocit. Un soldat bătrîn. Nici nu ştiu ce fel de voce avea.

— Viger ! Nu mă interesează vocea lui, ci doar ce număr avea ! (De ce am apăsat pe „doar ?").

— Numărul treizeci şi cinci. Lauden notă repede cu creionul. Viger continuă : — L-am pierdut acum un ceas. S-a aşezat, a primit ordin să se ridice, el zîmbea. Cînd l-am atins, începuse să se răcească. Şi zîmbea ! Nu e impresionant ?

Moarte blîndă, gîndi Lauden şi pleoapele vineţii acoperiră o clipă ochii. Şi zbieră în receptor :

— Ce aţi făcut cu el ?

— Cu cine ?

— Cu numărul treizeci şi cinci.

— A rămas acolo. Aşa suna ordinul, orice s-ar întîmpla, continuăm drumul. I-am încrucişat braţele pe piept, frumos. Mulţumit ? Colonele ! Vreau să-ţi adresez o întrebare confidenţială : de ce am fost trimis aici, în munţii ăştia păcătoşi? Aici nu e nimic, nimic.

— Te înşeli, Viger !

Glasul lui Lauden devenise gros, aspru.

— Mă înşel ?

— Am terminat convorbirea.

•

Puţin după miezul nopţii, Lauden nu dormea. Ceasul se porni să meargă *dublu,* într-un galop frenetic, apoi una din inimi încetă să bată. Vocea lui Viger se auzi fix la unu.

— Detaşamentul „Nord" îl caută pe colonelul Lauden.

— Vorbește !

— Detașamentul „Nord" nu mai există ! zbieră Viger cu voce ascuțită. Nu știu ce se întîmplă cu noi... cu mine. În munți e ceață, beznă, o parte din oameni au pierit... ceilalți nu-i mai văd împrejur, i-a apucat groaza, au dispărut...

— În ce condiții ți-ai pierdut oamenii ?

— Unul cîte unul...

— Nemernicule ! Așa se raportează ? Vreau cifre !

Nu mai am nici un chef să-l înjur de mamă, gîndi Viger. Și cu mine se întîmplă ceva.

Degetele strîmbe ale lui Lauden se agățară de creion, își împinse o coală în față, ochii se învîrtiră iar, ca și cum ar fi urmărit o fantomă care trece în zig-zag. Fața lui păru foarte asimetrică, cu falca mult deplasată spre dreapta, ca după o bună lovitură de pumn.

— Ce faci, Viger ? Mai ești viu ?

— Descifrez la lumina lanternei, în munți e frig, ceață, iar acum a început să...

— Nu mă interesează buletinul meteorologic !

— Vrei să știi cum au murit băieții, înțeleg. Cel mai cumplit a fost cu Otto...

— Care naiba e Otto ?

— Otto ceasornicarul, păi ai uitat...

— Numărul lui !

— Opt. L-a cuprins un fel de demență.

— Perfect.

— Ce ai zis ?

— N-am zis nimic. Mai departe !

— Voma. Greață de prea mult dulce. Ce fel de dulce ? Se plîngea de gheare. Ce fel de gheare ?

— Nu mai pune tu întrebări !

— Dacă mă mai faci o singu... Lauden ! Dacă mă mai faci o singură dată nemernic, nu-ți mai spun nimic. Și știu că te interesează teribil. N-am văzut un chip mai pustiit de groază ca al lui O... ca al numărului opt. A căzut în prăpastie. Pe urmă a venit rîndul celorlalți trei, cincisprezece, nouă, douăzeci și șapte...

— La ce oră ?

— Mă întreb la ce-ți servește să știi și ora. La opt și jumătate. Puțin mai tîrziu turbarea l-a apucat pe douăzeci și

unu. Se repezea la noi, a trebuit să-l împuşc... *Pe acolo se vine numai tîrîş pe sus şi pe jos.*

— Ce ai zis ? Repetă !

Liniște. Vocea lui Viger, mult schimbată :

— Aşa e că mai înainte am spus ceva absolut de neînţeles ? Dar nu mai ştiu ce...

— Grăbeşte-te să-ţi termini raportul!

— De ce ? *Începe* şi cu mine ? Acum sînt singur. Ultimul.

— Serveşte-te cu un şnaps. Cred că ai coniac la tine.

— Sigur. Am.

— Ei bine, trage o înghiţitură. Vorbim apoi.

— Prefer să beau după ce termin discuţia.

— Nu, iubitule. Vreau să discut în continuare cu un om care nu şi-a pierdut curajul.

Pauză, cam un minut.

— Ei bine, am gustat coniacul. N-are nici un gust. Nici miros. *Luminile acestea coboară... şi urcă... de sus... de jos.*

— Adună-ţi gîndurile, Viger. Ce mai ai de adăugat ?

— Ce mai doreşti de la mine ? N-are rost să continui drumul de unul singur. Pe aici nu e nimic !

Nu mai am nevoie de el. Să crape ! gîndi Lauden.

— Te înşeli ! E ceva acolo, ceva, ceva... Ceva ce te aşteaptă.

— Nu pricep. Ce mă aşteaptă ? Ce ? Lauden ! Acum pot veni înapoi ?

— Numai să izbuteşti !

— Numai să... ce ?

— Ascultă ! Nu se petrece nimic neobişnuit...?

— Lauden ! De ce a fost trimis aici detaşamentul „Nord" ?

— E frig ? Nu simţi nimic ?

— *Se roteşte deasupra noastră... totdeauna.*

— Şi ce simţi ?

— Parfum... Înţepător. *De ce să nu umplu paharul ?*

— Simţi cum ţi se destramă logica ?

— Şi asta ce înseamnă... Lauden ?

— Că ai greşit, maior Viger, zicînd că acolo „nu e nimic".

— Dar ce e, pentru numele lui Dum...

— Moartea, netrebni...

— Ceee ? Cum ai zis ? Repetă ! Repetă ! Repetă ! Re...

Lauden închise. Se făcu liniște. Lauden se întoarse și deodată urlă. Pe oribilele-i picioare negre, păianjenul se tîra spre el, încet și ferm ca un destin.

Trei

I

Acceleratul de noapte, cu ochii cîrpiți de nesomn, trase huruind la peronul liniei întîi și-n ușa vagonului de dormit înflori un domn de vreo cincizeci de ani, c-un aer suficient de distins, pașnic, meticulos. Ar fi putut să impresioneze oricînd o dentistă, și chiar și o contabilă, numai că, pentru el, așa cum vom afla mai tîrziu, femeile reprezentau un mare și... inviolabil mister.

Obrazul proaspăt ras — și-l răzuise în vagon, la chiuveta din cușetă, folosind săpunul și prosoapele căilor ferate cu blînda satisfacție ce ți-o dau numai bunurile pentru care nu trebuie plătit nimic — degaja sănătate fizică, digestie ușoară, plenitudine morală. Purta un costum de stofă subțire de bună calitate dar de o culoare extrem de comună — un fel de gri. Rafinament, am fi tentați să comentăm, discreție. O trusă de voiaj, comodă, mică, de culoare maron, în mîna stîngă, și o pălărie gri cu boruri destul de late, cum poartă Gleen Ford sau Burt Lancaster în filmele „de acțiune", alcătuiau elegantul și lejerul său bagaj de călător înnăscut, căruia numai cu drumul îi șade bine. Degetele omului nostru, căruia e vremea să-i divulgăm *întregul* nume : M., erau roze, durdulii, cu unghii tăiate scurt și curățate corect și nu beneficiau de podoaba vulgară a vreunui inel de platină, cu piatră verzuie sau roșie. Tot din pur rafinament, desigur.

Pe lîngă faptul că nu poseda inele, călătorul abia ajuns la destinație nu avea, după toate aparențele, nici burtă, amănunt ce nu diminua cîtuși de puțin impresia generală de temeinicie și seriozitate. Ce e drept, gîtul lui M. era puțin zbîrcit și nu tocmai musculos ; deasupra gîtului, pe alocuri, pielea părea ușor fleșcăită, atîrna în falduri bătrînicioase. Nu exagerase, se pare, cu sportul. Ochii lui nu se deciseseră pentru o culoare cît de cît certă, în orice caz se asortau cu costumul gri și își făceau bine datoria, dovadă că, de la înălți-

mea scării vagonului de dormit, M. aruncă asupra oraşului, durat pe şapte coline, ca şi Roma, ca şi Istanbulul, o privire atentă, fermă, nici dispreţuitoare, nici admirativă, fără să-şi mijească pleoapele, aşa cum fac de obicei cei ce suferă de miopie.

Era o căutătură, am îndrăzni să comentăm, oarecum profesională, ca aceea a unui actor care, luîndu-se în serios, cercetează dintr-o ochire starea scenei unde urmează să se desfăşoare talentele sale.

Domnul în gri, l-am numit pe M., nu părea cine ştie cît de grăbit să sară din tren — cu toate că, deh, poate ar fi avut destule motive! Parcă i-ar fi făcut plăcere să cîntărească îndelung pasul ce urma să-l facă. Deja în spatele său se îngrămădise lume: o bătrînă foarte bătrînă, în negru şi cocîrjată ca un semn de strigare biciuit, un bărbat masiv, desigur un inginer, un ins foarte slab, tînăr dar cam aplecat, cu ochelari, un fizician atomist poate, purtînd pe umeri răspunderea viitorului umanităţii, apoi o fiinţă aparţinînd sexului frumos, cu fustanelă teribil de sumară — cel mult o batistă ţi-ai fi putut confecţiona din ea — beneficiind de o pereche de picioare ce l-ar fi scos din mocasini şi pe bătrînul papă Bonifaciu, o frivolă desigur, şi alţii...

În sfîrşit, domnul cel fără inele la degete se hotărî să părăsească vagonul. O făcu modest, cu mişcări mici, rotunjite, ce i se potriveau perfect. Păşi neauzit peste peron pe pantofii săi cu talpă de plastic, tocmai bună ca să deruteze priceperea şi inteligenţa unui cîine detectiv. După el coborîră, grăbindu-se foarte, bătrîna extrem de bătrînă, inginerul, atomistul, frivola, încă o frivolă, încă un inginer, cînd, în vacarmul acesta potolit al unei dimineţi la gară, însoţitorul vagonului de dormit, care moşmondise nu se ştie ce în cuşeta lui la o ladă cu sticle goale, păru să se trezească, se repezi pe culoar şi sări ca o minge moale din vagon. Era un bărbat scund şi durduliu, cu faţă rotundă ca luna cînd renunţă la timiditate şi se arată întreagă.

— Tovarăşu! Hallo, tovarăşu! Ha...!

Evident, interpelarea era adresată domnului M. care, din nefericire pentru punga însoţitorului, ajunsese între timp la capătul peronului şi dispăruse pe uşa de ieşire. Omul cu faţa ca o lună plină mai făcu doar cîţiva paşi şi abandonă cursa. Nu căpătase banii pentru cuşetă precum şi contravaloarea a

două sticle de bere a opt franci bucata — pentru a nu mai aminti şi de episodul nocturn cu păianjenul — dar nu prea era cazul să facă scandal. Clientul său călătorise clandestin, fără bilet, prezentîndu-se în clipa cînd acceleratul părăsea Gara de Nord, şi ocupase o cuşetă liberă din care se găsesc oricînd dacă eşti amabil cu însoţitorul, că deh, oameni sîntem, pe pămînt trăim.

Comandantul vagonului de dormit părăsi cîmpul de luptă înjurînd de mucenicul Paramon, care nici nu era vinovat de nimic, timp în care M. traversa cu acelaşi mers dign interiorul gării. O piaţetă se deschidea în faţa lui, scăldată din plin de soarele dimineţii — din nefericire porumbeii lipseau — în schimb la mijloc, între două ronduri de flori, un mic grup de brazi pitici părea un detaşament de soldaţi amăriţi, încovoiaţi, ce se îndreaptă... eh, poate că spre Nord.

Pe partea cealaltă a pieţei, M. observă o cofetărie ; alături un chioşc. Ceru vînzătorului ziarul local şi intră în cofetărie unde comandă o cafea cu zahărul separat. „Vă rog o cafea scurtă, concentrată, şi foarte fierbinte, explică celor două fete ce serveau. Cafelele apoase şi călduţe provoacă aciditate, nu mie, recunosc, dar am auzit... Şi adăugă, în cea mai pură etruscă : *Feris ni potuit cognoscere cauza.* Fereşte-te să nu poţi cunoaşte cauza * Chelneriţele îi înregistrară cu indiferenţă părerile, ca şi erudiţia în ale limbilor străine şi-i serviră o cafea stas, nici prea scurtă, nici prea lungă, nici prea concentrată, nici prea rece sau fierbinte.

M. nu mai făcu nici o observaţie, puse puţin zahăr, se apucă să-l amestece demn, în vreme ce cu cealaltă mînă deschidea ziarul c-un aer suficient de satisfăcut. Avea toate aparenţele unui ins volubil, iar vocea inspira încredere, mîngîioasă cum era, catifelată, potrivită la căpătîiul unui bolnav.

Cercetă cu atenţie mica publicitate. Scoase din unul din buzunăraşele de la piept un mic toc de piele cu buton ce făcea *pac* la închidere şi *pec* la deschidere, cu gravuri în relief reprezentînd femei cu trupuri şerpeşti, şi din tocul acesta înzorzonat şi fistichiu extrase nu un flacon cu pilule galbene

* M. face confuzii. Proverbul sună aşa : *Felix qui potuit rerum cognoscere causas* şi se traduce cu : Fericit e acela care a putut cunoaşte cauzele lucrurilor.

misterioase, nu o bijuterie cu diamant, nu, măcar, un sul subțire de pergament cu enigma răzbunării peste veacuri a faraonilor, ci un creionaș foarte oarecare, nici măcar chimic, căruia-i adresă o căutătură amicală.

— Se numește Jake-devotatul, zise.

Fetele de pe tejghea, cufundate într-o dulce bîrfă, întoarseră în același moment capetele către singurul consumator.

— Doriți ceva, tovarășu?

Dar din ton reieșea că ar fi preferat să nu dorească.

Răspunsul veni cu inflexiuni binevoitoare, unchiești.

— Am, sc, sc, obiceiul de a-mi boteza micile obiecte personale, o manie nevinovată, nu e așa? Creionul de pildă se numește Jake, și poartă acest nume de doi ani și ceva.

Fetele se priviră, iar una din ele-și ciocăni fără prea multă discreție fruntea. Era de altfel un gest pe care-l executa ori de cîte ori în capul ei confuz, de viță în dezvoltare, se unduia ca un șarpe aburul mirării.

Posesorul creionului Jake sorbi din cafea.

— Nu fumez, se spovedi el, conturbînd iar pacea fetelor.

— Doriți țigări?

— Nu, nu, am zis că nu fumez. Tutunul atacă inima și... potența.

Din nou fata își ciocăni fruntea, semnificativ.

— Dă-l dracului, făcu semn cealaltă. Și...?

M. sublinie în mica publicitate anunțul: *„Lăcătuș de înaltă clasă execută orice fel de reparații, Miriștii 9"*. Alături scrise: *„De văzut ce poate să repare un lăcătuș de înaltă clasă"*. Pe urmă, cine știe din ce motiv, încercui cu o linie ovală alt anunț: *„Radiatoare, revizii garantate, Costea, capătul liniei 4"*. Alături, adăugă: *„Ce păcat că n-am radiator"*. În sfîrșit devotatul Jake execută un dreptunghi foarte corect împrejurul următorului text: *„Cameră situată excelent, închiriez pentru domn singur, ireproșabil, între două vîrste, refuz oferte studenți, fete, menaj, telef. 30.160"*.

Creionul Jake adăugă pe loc: *„Parcă e anume pentru mine!"*

Iar din gura lui M. ieșiră cîteva din acele sunete aproape imposibil de redat, așa cum nu poate fi redat prin litere nici fluieratul:

— Bd! Sc, sc...

În sfîrşit Jake dispăru în toc, iar tocul, cu femeile sale în buzunar. Minuţiosul domn M. împături ziarul, se ridică, îşi drese vocea.

— Poate că socotiţi nepotrivită, le trezi el iarăşi din reverii pe cele două fete, folosirea unui nume ca Jake, de proveniență occidentală, dar am încercat să-i dau creionului numele de Sofronie, şi parcă nu merge, ce părere aveţi ?

Amîndouă îşi ciocniră fruntea, ca-ntr-o schemă de balet, privindu-se, dar părerea nu şi-o dădură. M. le gratifică politicos cu un „la revedere", ieşi-n stradă şi respiră cu voluptate aerul proaspăt. *Altceva decît în Bucureşti, aci aerul e... Mi se deschide o a doua tinereţe !*

Apelă la serviciile unui telefon public, introduse moneda şi formă trei-zero-unu-şase-zero. Ridică receptorul un bărbat, M. spuse că a citit anunţul din ziar în legătură cu odaia de închiriat şi atunci i se puseră două întrebări : vîrsta şi „dacă e singur". Cel de la capătul firului păru satisfăcut de răspunsuri şi-i dădu adresa, Rosetti 12, foarte aproape de centru. Încheind convorbirea, M. privi cu recunoştinţă telefonul care nu-i înghiţise nici o fisă, care formase imediat numărul, şi-şi spuse că ar trebui să-i dea un nume, Lucien sau, poate, Cristien.

Unsprezece minute mai tîrziu ajunse în piaţa centrală, tot *per pedes,* văzu o cafenea cu mesele scoase afară — ca la Paris, medită, cu toate că nu poposise niciodată pe malul romantic al Senei. Se instală şi ceru iar o cafea mică, avînd grijă să adauge că o doreşte concentrată şi fierbinte din cauză că...

Contemplă cu înţelepciune piaţa care nu era lipsită de un anumit *charme.* Farmecul provenea probabil mai ales de la cei cîţiva maiestuoşi castani ce înconjurau, ca nişte oşteni, statuia în bronz a unui războinic de pe vremuri al cărui paloş multe capete a zvîrturat — cum zice istoria. Cercetă liniştit, de la distanţă, vitrinele magazinelor, în faţa cărora vînzătorii stropeau cu apă şi măturau, fiind încă ora destul de matinală. Îi atrase atenţia intrarea unei clădiri impunătoare, probabil *Banca,* apoi urmări cu privirea o duduie foarte nostimă ce se apropia pe trotuar cu pas lejer, aproape papillonînd cum se zice în etrusca veche, tot la Paris.

Îi păru cunoscută... desigur ! Călătorise în acelaşi vagon, cuşeta a treia, nu... ia să vedem, a doua, era chiar *frivola,* numai că între timp trecuse pe acasă, se schimbase, acum

purta pantaloni ce-i scoteau bine în evidență tot ce trebuie, o *bluzitză cream*, niște zorzoane colorate la încheietura mîinii drepte, la gît un șirag de tinichele înnegrite, conform preceptelor modei și o gentuță de pai, tip traistă, în care păstra desigur toate secretele vechilor curtezane etrusce și grecoaice, cu o curelușă petrecută pe după umăr.

Culmea, dulcea copilă, de dragul căreia pe semne toți bărbații din oraș se urau de moarte, efectuă un viraj și se așeză la o măsuță, în apropiere. Scoase imediat oglinjoara ca să-și aranjeze fața, deși, martor ne este Pluto, nu era nimic de aranjat, totul fiind perfect. Lipsea chiar și vaga încețoșare provocată de o noapte petrecută în tren, fie și în wagon-lit.

Politicos, domnul M. înclină capul în direcția ei.

Tînăra nu observă. Sau se prefăcu, poate bănuind că bătrînelul ar intenționa s-o acosteze.

Înclinîndu-se încă o dată, M. i se adresă :

— Nu e ceea ce, sc, sc, presupuneți, dar nu cred să mă înșele memoria : ne-am hurducat azi noapte în același vagon și... ce poate fi mai normal decît să vă urez „bună dimineața" ?

Un altul, înarmat cu mai puțină candoare, ar fi evitat să mai pomenească de călătoria în vagonul de dormit unde cușeta rămăsese neplătită, dar M. uitase de mult măruntul incident.

— Da ? se miră fata. Credeți că azi noapte ne-am întîlnit undeva într-un vagon ?

Și, blestem !

Ridică la frunte degetul arătător îndoit și-și ciocăni fruntea — gest absolut identic cu cel al vînzătoarei din cofetăria de vis-à-vis de gară. Pînă și expresia ochilor părea asemănătoare, în acel moment.

Fură aduse înghețata cu frișcă pe care o comandase fata, și cafeaua pentru M. Ea începu să guste din înghețată cu o lăcomie juvenilă. M. se întreba ce formă verbală să dea protestului său.

— De ce vi se pare caraghios ceea ce am zis ? De ce faceți gestul acela, bd, lp ? Aveți cumva impresia că-mi lipsește o doag...?

— A nu, *vă ofer* mii de scuze.

Auzi, îmi oferă... E proastă ca...

Tînăra îl examină c-un amuzament plictisit. Se pare că totuși babalîcul vrea să se lege de ea. Continuă :

— Numai că — și aici își schimbă poziția picioarelor pe care pantalonii se mulau frumos — n-am călătorit noaptea aceasta nicăieri, de aceea povestea cu vagonul mi se pare... *artificială*. Mi-am petrecut noaptea în... pat. Clar ?

— Așa cum îi stă bine unei tinere și frumoase femei, se înclină iar respectabilul M., luînd un ton vag insinuant, în limitele politeței desigur. — Firește, în pat, dar în patul vagonului de dormit.

Fata fu cît p-aci să-și ciocănească fruntea dar se opri la jumătatea gestului. Întoarse către el niște ochi mari, frumos pictați, însă formidabil de inexpresivi. Începu să chicotească.

Doamne, că trebuie să fie tare proastă! își repeta M.

Accentul glasului ei oscila între game diferite. Uneori avea o modulație răgușită, puțin vulgară, ca de țigancă ce se ventilează prin localuri să vîndă flori, dar în unele momente vocea se purifica, devenind melodioasă, plăcut sonoră. În general purtarea ei era cam contradictorie dar, în mare, lăsa impresia de crasă facilitate.

— De ce — și-n vreme ce vorbea privea trecătorii, se fila cu cîte un bărbat ce trecea pe stradă — ții neapărat să mă convingi că azi noapte am călătorit ? Nici vorbă de așa ceva !

M. remarcă trecerea la per tu, dar nu se simți ofensat.

— Am o perfectă memorie a figurilor ; acum două ceasuri ne aflam încă în tren, amîndoi. Și ridicîndu-se, trecu la masa ei. Îmi dai voie ?

Fata izbucni într-un hohot remarcabil de strident. Rîdea urît, nestilat, prostește. Își ciocăni iar fruntea, gîtul i se arcui luînd o linie mai pură, un gît prea frumos pentru o asemenea gîsculiță, apoi scoase din poșeta de pai pudriera cu oglindă, o desfăcu și se privi, un gest aproape profesional... Și se pudră.

— Mai bine ai recunoaște, tovarășu, că vrei să mă *acăți*... Ești un *vîj* pervers pus pe crailîcuri, crezi că nu se simte de la o *poștie* ? Lasă că te-am mirosit eu !

M. simți că pămîntul se scufundă sub el, o dată cu scaunul pe care-l ocupa. Femeia, marele mister !... Prin urmare și asta face parte din... Roșind, ridică de pe scaunul învecinat pălăria, al cărei nume era Martha-sentimentala, și, din zăpăceală, fu gata s-o așeze pe cap. O puse înapoi pe scaun.

— Dar sînt un om onorabil și pașnic...

Nici nu-şi găsea cuvintele. Avea impresia că ospătarul trage cu urechea şi aude toate năzdrăvăniile fetei, care nu se sfia să vorbească tare.

Tînăra-şi înghiţi rîsul.

— Perfect, perfect, putem face cunoştinţă, îţi permit chiar să mă tratezi cu o îngheţată, dar... atît. Ne-am înţeles ?

ATÎT ! Dar mai mult ce...? se întrebă M. *Ce cretină e ! Nici prin gînd nu mi-a trecut să mă leg de ea... Sc, sc, sc, sc ! Bd ! Bd ! Aşa păţeşti dacă vrei să fii amabil, Ip !*

Fata întinse peste masă o mînă bine îngrijită, delicată dar puternică, aşa cum avu să constate M. cînd o luă.

— Numele meu este Geada Ormazoglu. Şi cum M. o privea, parcă nehotărît, adăugă : Al dumitale ?

M. behăi cu voce cam nesigură :

— Poţi să mi te adresezi cu „domnule M."

Gura fetei, de mirare, făcu un O perfect. Cercurile colorate de la încheietura mîinii tresăriră. Păru să mediteze o clipă.

— „M." de la misterios ?

Bărbatul se încruntă. Îşi privi unghiile ca şi cum de acolo ar fi putut să vină soluţia. Geada îi privi şi ea unghiile. Chelnerul, care tocmai trecea, se uită şi el, curios, la unghiile lui M.

— Pur şi simplu „M"., domnişoară Geada. Nu văd de ce te miri atît, există situaţii şi mai ciudate.

— Dar de ce atîta taină ?

— Oh ! Călătoresc incognito.

— Şi a-ţi zice „domnul M.", nu e oare cel mai sigur mijloc de a atrage atenţia ? De ce nu-ţi pui şi tinichele la coada fracului, şi nu încalţi opincuţe cu clopoţei, să fii şi mai incognito ?

Bd, bd, sc ! N-o fi chiar atît de cretină ! Şi, ocolind întrebarea :

— Ce profesie ai, duduie Geada ?

— Po-oftim ?

M. se fîstîci. I se păru că la cuvîntul profesie adăugase un accent jignitor, care o iritase. Sigur... părea să fie destul de clar ce profesie are...

— Voiam să te întreb... ei bine, ce ocupaţie ai !

Geada Ormazoglu înălţă capul. Gîtul lung, neted, fremătă. Puse o anumită mîndrie în răspunsul ce-l dădu :

— Sînt actriţă, domnule M.

Bineînțeles... Toate aceste fete își zic actrițe. Dar gîndind așa M. se simți teribil de demodat. Și vinovat, într-o privință. Tonul lui fu atît de fals cînd exclamă :

— Ce minunat !

Dar nici nu-i trecea prin cap s-o creadă. Chipul i se adumbrise însă din alt motiv. Își amintea cum...

Ciudat e că glasul Geadei răsună la fel de confecționat ca și al lui M. :

— Nu e așa ? Să trăiești pe scenă zeci de vieți diferite, să extaziezi publicul, să-l aduci în pragul delirului... Iar apoi aplauzele, florile... Și cortina se ridică... și publicul te cheamă iar... și toți bărbații plesnesc de dorul tău, iar femeile crapă de gelo...

Prezentase exact o schemă a imaginii ce și-o face, din afara teatrului, un creier mediocru. *E foarte cretină. N-a călcat pragul teatrului nici măcar ca vizitatoare,* gîndi M., în vreme ce gîtul și buzele sale, prost controlate, scoaseră un lung șir de sunete confuze, de nereprodus :

— Sc, sc, sc, lp, lp, bd !

Trecînd repede de la euforie la maliție, Geada îl examină rapid.

— Te supără ceva, moșulică ? Te rod poate hemoroizii. Spune-i fetiței, nu suferi în tăcere...

— Domnișoară O. — îl se adresă oficial pe numele de familie — apelativul de moșulică mă cam deranjează. *Durente cauza — durente efecta* *, cauză dureroasă, efect dureros...

— Ah ! exclamă Geada. Mă dau în vînt după vechile maxime și proverbe. Nu țin minte nici unul, dar sînt moartă după ele.

— Să uităm mica noastră neînțelegere, făcu M. pe ton conciliator. În fond nu cunosc pe nimeni în acest oraș în afară de d-ta. Sper să fim amici.

— Și eu sper... În sensul la care mă gîndesc, precizâ Geada.

Între timp mîncau înghețată și beau cafea.

* Corect : *Durante causa, durat effectus :* Cît timp durează cauza, durează și efectul.

În aceeași piață a orașului, la colț, aproape lipit de vitrina unei mari librării, stătea un ins ce atrăgea atenția.

Se oprise acolo în urmă cu vreun ceas și vreme îndelungată tăcuse, încremenit, cu privirile fixe, ca adîncite într-un vis tenebros. Era un bărbat în vîrstă, extrem de obez, cu gît gros și aplecat mult în față, din care cauză părea cocoșat. Față de anotimpul cald, hainele închise, paltonul gros și pălăria neagră erau cel puțin nepotrivite. Datorită înclinării accentuate a gîtului, cravata roză atîrna între pulpanele paltonului descheiat, căzînd peste burta proeminentă. Ochii mari și bulbucați ai individului, după o lungă perioadă de fixitate stupidă, prinseră viață și începură să urmărească trecătorii. Mulți dintre ei îl mai văzuseră și altă dată : apărea uneori dimineața, dar de cele mai multe ori pe înserate și se instala invariabil în același loc, la aceeași margine a vitrinei, ținînd discursuri confuze pe un ton potolit, sau cufundîndu-se în tăcere înghețată.

Ridică brațul și vocea gîlgîi din adîncul pieptului.

— Dom-nule !

Trecătorul interpelat, un tînăr lung și slab, în cămașă albă, se opri.

— Vi-no te rog mai aproape !

Foarte mirat, tînărul se supuse. Bărbatul gras întoarse puțin capul, vinele gîtului strangulat de cravata subțire se umflară peste măsură, iar ochii se bulbucară atît de mult încît băiatul în cămașă albă se sperie.

— Cum te nu-meşti ?

— Dar de ce ?

Fără să observe, împrumutase dicțiunea sacadată a celuilalt : *dar-de-ce ;* își dădu imediat seama, se enervă.

— Închipuiește-ți că ai fi în-gropat...

— Eu, îngropat ?

— Da ! pînă la gît. Iar eu scot revolverul și-ți zbor creierii... Și trag. Și trag. Și trag.

Tînărul consideră că e mai bine să-și ia tălpășița. Alți doi ce se opriseră mai încolo și care cunoșteau „cazul", se amuzară pe seama sa. Cîteva clipe mai tîrziu, maniacul din colțul librăriei își părăsi postul ; rămăsese acolo mai mult de o oră ;

își descoperi capul, și, cu pălăria în mînă, legănîndu-și brațele lungi, porni să facă ocolul pieței. După un astfel de rond, de obicei dispărea.

— Caz tipic de schizofrenie gravă, explică Geada, arătîndu-i straniul personaj, dîndu-i lui M. prilejul să se mire de vocabularul ei și să se simtă complexat.

— Ce vorbești ? Și... durează mult ?

— Pînă la moarte. Uite, despre acest om nu se știe nimic decît că a avut în război gradul de colonel. Da, l-a recunoscut un fost militar din regimentul său. Dar și acela i-a uitat numele.

— De ce nu e ținut închis ? Ar putea să devină...

— Periculos ? Ași, persiflă Geada. Poate, cel mult, să te strîngă de gît.

— Fiindcă veni vorba de pericol, noaptea trecută a fost punctată de-o întîmplare cum n-am mai auzit să se fi...

— Cine a punctat-o ? Ce fel de puncte i-a făcut ?

M. o privi. Hristoase ! Ce creatură ! Ochii limpezi primeau lumina fără să clipească, și în afară de lumină, nimic.

— Vreau să spun că a avut loc un eveniment care...

O văzu destinsă, complet absentă ; în realitate era concentrată, părea că ascultă un glas, sau un îndemn îndepărtat.

— Bd, bd, bd ! se cam zburli din nou M. În fond îmi povestesc mai ales mie ; e bine să recapitulăm unele lucruri, dacă am pornit pe această pantă. *Panta rhei* ★ — pantă rea, cum zice Homer. Homer, parcă, nu ?

— Bineînțeles, se trezi Geada. Și, voind să pară călare pe situație : Homer, marele regizor, care...

M. îi aruncă o privire nedumerită : în fond cine o fi și Homer ăsta ?

— Cum ziceam, lp, lp, azi noapte mă aflam singur în cușetă, patul de deasupra nu se ocupase. Încercam să prind un somnuleț, cînd am simțit ceva mișcare...

— Un hoț ! sugeră Geada.

— Un hoț ? Bah ! flutură M. din mînă, cu dispreț. Nu un hoț, nu mă tem de situațiile periculoase, dar *limpezi*, nu-mi pasă de răufăcători, cînd e vorba de așa ceva sînt

★ Totul curge, axiomă a lui Heraclit.

dibaci şi iute ca un fulger, nici n-ai bănui ce repede mă mişc, şi apoi Alfons e totdeauna cu mine.

Geada îşi ciocăni fruntea cu vehemenţă :

— Mai-nainte afirmai că ai fost singur, iar acum zici că acolo se găsea şi unul... Alfons ! Chiar că eşti ţicnit !

— Pardon ! Pardon ! Vina mea că nu te-am prevenit din vreme, dar, cum să-ţi explic, am obiceiul nevinovat de a-mi boteza micile obiecte personale...

— Aha, ridică Geada sprînceana, Alfons e desigur mitraliera ce o porţi în gheata stîngă ?

Ia te uită, vrea să fie şi spirituală, după cît e de proastă !

— Nu, scumpă Geada, dacă ar fi fost mitralieră, i-aş fi dat nume de gen feminin... Delia... Jeana...

— Prin urmare Alfons e...?

M. se bătu cu palma desfăcută peste un anumit buzunar, în vreme ce buzele înfloreau într-un zîmbet de cuceritor.

— Micul meu pumnal, care nu mă părăseşte nici ziua nici noaptea. Adevărată bijuterie, cel ce mi l-a vîndut pretinde că ar fi aparţinut pe vremuri lui Freamăt, marele...

—... regizor ?

— Marele spărgător ! Ce-mi tot dai înainte cu regizorii matale ?

— Distractiv, chicoti Geada. Ei, spune-mi repede ce ţi s-a întîmplat, la urma urmelor, în noaptea trecută, că imediat trebuie să alerg la repetiţie.

Repetiţie ! Cum minte ! Chipul lui M. se posomorî.

— Ţi-am spus : simţeam o mişcare, un foşnet pe aşternut sau în aşternut.

— Ploşniţe ! se cutremură fata.

— Mult mai rău, aşteaptă să vezi ! Am instinctul pericolului, dacă poţi să înţelegi aşa ceva. Trenul fugea foarte repede. Am aprins lumina, am ridicat dintr-o mişcare cuvertura... Ce crezi că am vă...?

— Ploş...

— Nici un fel de ploş... Un păianjen uriaş, mare cît un talger de balanţă, se legăna la gleznele mele, gata, gata să mă ap... În lumină s-a retras puţin, iar eu am sărit din pat. N-ai auzit cum am ţi... ?

— Termină ! făcu Geada pe un ton categoric. Nu mă aflam în trenul acela blestemat.

— Bd, bd ! Am strigat după însoţitorul de vagon. Păianjenul se tot legăna, încetişor, mare, negru, pe cearşaful alb. Însoţitorul de vagon a rămas cu gura căscată. A venit cu mătura, dar gîngania s-a ascuns. Greu am descoperit-o. O pată de zeamă urîtă a rămas în locul unde am strivit păianjenul. L-am pus pe însoţitor să-mi schimbe aşternutul şi i-am făcut un scandal monstru. Vina era numai a lui, din cauza lipsei de curăţenie s-a putut prăsi aşa o li... Şi n-am mai putut adormi multă vreme, ştii, gîndul că ar mai putea fi în pat un păianjen la fel de... M. oftă, ridică ochii la Geada. Ce părere ai ? Şi în gînd : *Să vezi ce idioţenie va debita acum !*

Aşa se şi întîmplă :

— Cred că ai visat, opină Geada. Pe la noi nu există păianjeni *mari şi răi*. Am citit că numai în ţările calde...

— Cu ochii mei l-am văzut ! jură M. privind-o cu milă şi ură.

— Ei, lasă ! În vis vezi orice.

— Dar însoţitorul, a visat şi el ? Dar pata de pe aşternut, pe locul unde am strivit bestia ?

— În vis poţi vedea chiar şi un însoţitor care vede un păianjen şi poţi vedea tot felul de pete, chiar de sînge, nu numai de zeamă de păianjen. Eu am visat o bivoliţă care în loc de uger avea o ţeavă de eşapament sub coadă, semn că mergea cu motorină, ca Mercedesurile, iar altă dată am visat că nu-s femeie ci ţuică într-o sticlă şi că nişte nebuni vor să mă bea şi ţipam că mă doare... Aşa e cu visurile, domnule M. ! Şi acum, *baaaay*, domnule M. trebuie să fug, regizorul mă va scalpa pentru întîrziere.

— Cum îl cheamă pe regizor ? Homer ?

— Nu. De ce ? Noi îi spunem Gigi. A lucrat şi la televiziune, dar e beţiv şi i-au făcut vînt fiindcă în vreme ce se juca o piesă a început să zbiere la juna primă : „Cretino ! Tîrfo !" şi toată ţara l-a auzit. *Baaay !*

O considera incomensurabil de stupidă, totuşi regretă.

— E încă devreme. Să vedem ce zice Jean-sîcîitul.

— Care Jean ?

— Ceasornicul meu de buzunar se numeşte Jean.

Jean-sîcîitul avea căpăcel de argint. Era una din acele nobile vechituri despre care trebuie neapărat să povesteşti că

merge nemaipomenit de exact, grăbind, sau rămînînd în urmă, cu cel mult un minut pe an, că a aparţinut bunicului care la rîndu-i îl avea drept suvenir de la generalul Baptistin, de pe vremea campaniei din o mie opt sute şi... Domnul M. nu zise însă decît că Jean-sîcîitul indică ora nouă. Geada se ridică, M. se săltă şi el, galant.

— Poate ne mai vedem.

Actriţa, sau pretinsa actriţă, chicoti :

— Poate. Cu plăcere. Cu condiţia exprimată mai nainte : să nu umbli cu cioara vopsită, să nu încerci să treci graniţa. ştii care graniţă, hi, hi, hi !

Stupidă făptură, închipuită şi mincinoasă, gîndi M., privind-o cum şerpuieşte printre mese, spre ieşire.

Patru

Achită nota pentru el şi pentru fată, o luă din cuier pe Martha-sentimentala, iar de pe scaun trusa de voiaj, căreia-i acordă de data aceasta o privire suplimentară. Ţinu următorul discurs : *Tu nu ai nici un nume, biata de tine ! Nedreptăţito ! Fie „Geada" numele tău ! Aveţi tot atîta minte amîndouă. Amin !*

Abia făcu zece paşi, cînd în calea sa răsări schizofrenicul. Cine să ştie din ce gaură ieşise ! Dădu să-l ocolească, dar celălalt îl şi prinsese de mînecă şi-l fixa cu ochi mari, halucinaţi, în vîrful capului mult întins înainte.

— Domnule !

Vocea bolnavului gîlgîia din adîncimi întunecate.

— Mă grăbesc ! încercă M. să se degajeze.

— Veniţi mai aproape.

— Doar dacă aş intra în dumneata ! Ar fi incomod pentru amîndoi.

— Care e adevăratul dumitale nume ?

M. tresări. Asta era culmea !

— De ce vă interesează ?

— Închipuiţi-vă că sînteţi îngropat, iar eu... scot revolverul... Îngropat pînă la bărbie, iar eu trag ! Ţintesc şi trag. Şi trag iar. Şi creierii vi se risipesc în nisip. Şi...

M. se smulse și parcurse o mică distanță în trap săltat. Privi înapoi : schizofrenicul trecea mai departe, sumbru, ca urmărit de păsări negre... Liniștindu-se, M. căută o figură mai pașnică, mai blîndă, care l-ar fi putut lămuri. Opri în cele din urmă un cetățean cam de aceeași vîrstă cu el, pe care atîrna o cămașă foarte mototolită. Omul mînă pe trotuar o bicicletă, de coarnele căreia atîrnau două coșuri supraîncărcate cu zarzavaturi.

— Mă iertați, strada Rosetti...?

Individul rezemă bicicleta de trunchiul unui salcîm, moșmondind o mulțime de vreme pînă să-i găsească un echilibru convenabil, apoi își șterse fruntea asudată cu un rest de batistă, în vreme ce o expresie binevoitoare, dar mai mult umilă, înflorea pe fața boțită ca și cămașa, ca și batista. Era costeliv, lung, cu o sumă de pete pe pantalonii kaki foarte largi, ca niște continente abandonate de vechi civilizații ce preferaseră să treacă-n neființă, decît să mai habiteze acolo. Cămașa, în carouri roșii și negre, părea proaspăt smulsă de pe cadavrul unui hippy strangulat.

— Doamna Petrescu exagerează totdeauna, mă pune să cumpăr totul *dintr-un șut,* e zgîrcită, nu vrea să plătească două drumuri.

M. ciuli urechea. Iarăși era amestecat în niște chestii care nu-l priveau.

— Ați spus că...?

— Da, e o rîșniță bătrînă și afurisită, dar fiți rogu-vă discret. Fiul ei, inginerul, e băiat bun, m-a scos de două ori de la apă, de dragul lui o servesc.

— Ca să fiu sincer, sc, sc, nu înțeleg... Dacă ați vrea să-mi răspundeți la întrebare...

— Dar ce ați întrebat ?

— Păi, unde e strada Rosetti.

— O, ce zăpăcit sînt. Aseară am făcut-o lată, dar să fim discreți. N-o să mă crezi, tovarășu, la vîrsta mea, dar nici nu sînt chiar așa de bătrîn, am găsit o fetiță, hei... Adică, vorba vine, fetiță, are și ea cam...

— Da, dar strada Rosetti, se agăță M. disperat de necazul său, căutînd deja altă persoană, mai lapidară în explicații.

— Prima la dreapta, scumpe domn. Dar pe cine căutați, dacă se poate ști ?

— Eh, lp, lp, lp !!!

Individul duse degetul la buze. În crăpăturile pielii murdăria trasase frontiere adînci.

— Pricep ! Discreţie ! Femeile... Mi-a părut bine de cunoştinţă. Deşi nu făcuseră cunoştinţă. Se pregătea să apuce bicicleta de coarne, cînd adăugă : — Numele meu este Bledea. Mi se zice Bledea-poştaşul, deşi n-am fost poştaş niciodată. N-o să mă credeţi, dar am fost aviator.

— Cred bucuros, dar...

— Mă cunoaşte toată lumea din oraş. Ştiţi de ce ? Toţi au nevoie de mine. E nevoie de trimis o recomandată şi expeditorului îi e lene, sau are ochiul învineţit de la cîrciumă şi nu vrea să se arate-n lume, trebuiesc aduşi cartofi de la piaţă, nu se mai găsesc ochelari de soare sau un străin în trecere are poftă de vreo distracţie, Bledea e la datorie, face totul, găseşte totul. Toţi apelează la mine !

După aspectul hainelor, gîndi M. cu timiditate, fiindcă se temea să nu observe celălalt, *nu s-ar putea spune totuşi că afacerile dumitale înfloresc.* Voi să plece, dar fu oprit :

— Eu sînt *factotumul* acestui oraş.

— Pardon ?

— Adică fac totul.

— Aşa, se lumină M. la faţă. Clar !

— Pot face rost şi de ierburi medicinale afrodisiace, ceva atît de tare, domnule, că excită şi un cauciuc. Dacă aveţi nevoie...

— Hm, sc, sc, mulţumesc, nu, respinse M. oferta, roşind.

Bledea îi făcu semn cu ochiul :

— Atunci, înseamnă că mai merge şi... fără ? !

M. o luă de pe cap pe Martha-sentimentala şi-şi făcu vînt.

— Femeile sînt pentru mine un mare mister, zise cu blîndeţe, dar nu reuşi nici acum să scape. Bledea îl apucă pur şi simplu de nasture, gest ce contrazicea aerul său umil dintru început. Bledea se postă în faţa lui ca un zid de netrecut. Gîndurile lui M. lunecară pe nesimţite înapoi. „Eşti îngropat pînă la bărbie, iar eu scot revolverul, ţintesc în cap... şi trag. Şi trag !“ De unde ve...?

Bledea îl trezi.

— Şmecherule ! Femeile, un mare mister, ai ? Mie-mi spui, gagiule bătrîn !

— Știi, domnule Bledea, termenul acesta de ga...

Protestele păreau fără rost. Rîzînd cu hohote, Bledea apucă bicicleta de coarne.

— Dacă ai nevoie de ceva, întreabă de mine, în centru. Toată lumea mă cunoaște, toată lumea știe unde pot fi găsit. Bledea-poștașul e oricînd la datorie, pa, gagiule !

Cinci

La urma urmelor ce poate să însemne ESSO ? Vînt de noapte trecea peste acoperișurile orașului, răsucind copacii, smulgînd frunzele moarte prematur. Și în răstimpuri se făcea o liniște propice fantomelor. Magiei negre. Dar ce este magia neagră ?

Necunoscutul nu răspunse. Clementina ținea în fața ochilor hîrtia pe care o găsise pe pervazul ferestrei și pe care scria : *Destinul îți aduce „moarte îngrozitoare". Planetă cu ghinion !*

— Cineva își bate joc de noi ? Vrea să ne sperie ? O răbufnire a vîntului îi încolăci pe gît pletele întunecate, iar o parte din șuvițe se răsfiră peste obraji, peste ochi și frunte, ca o plasă neagră, ca o glugă ce se pune pe capul condamnaților, în momentul execuției.

— Și atunci ? întrebă Tînărul Medic.

— Eu nu plec, zise în sfîrșit Necunoscutul. Din curiozitate ! Vreau să văd ce urmează. Voi nu sînteți curioși ?

•

Într-un fel, era pudic. Îi mai ardeau urechile în urma discuției cu Bledea cînd sună la poarta cu numărul 12 de pe strada Rosetti. Prin gardul de fier examină clădirea mică și cochetă, în interiorul curții, cam la douăzeci de metri de stradă. În contrast cu fantezia arhitectului, cea a grădinarului lăsa de dorit : straturile de flori erau aranjate în elipse greoaie sau dreptunghiuri, iar culorile combinate alandala. Un ins tare bătrîn, sau îmbătrînit, scheletic, cu figură lungă, pleșuv, cu bărbia împinsă mult înainte, stropea florile cu furtunul. Purta salopetă. Pe chelie, deasupra frunții, trei negi alcătuiau un triunghi cu laturi milimetric exacte. Adică echilateral. În loc de centură, salopeta

o avea încinsă cu un lanț subțire de care atîrnau cîteva chei și mai multe legături de cheițe. O pipă mare fumega pe spătarul băncii. M. contemplă toate acestea, și păru mulțumit.

— Hei ! strigă pe un ton voios. Vreau să discut cu stăpînul dumitale.

— Stăpînul meu sînt eu.

M. păru descumpănit : din distracție comisese o impoliteță cu urmări incalculabile. De vină nu era altul decît Bledea, Bledea îl zăpăcise-n așa hal. Printr-o lungă frază confuză, prost articulată, cu adjective ce se izbeau între ele, încercă să-și ceară scuze, care îi fură, pare-se, acceptate. Grădinarul se îndreptă spre poartă. Cheile zăngăneau împrejurul taliei sale. Era un bărbat de cel puțin șaptezeci de ani, vîrsta îi încurcase niței trăsăturile ce se amestecau cu o anumită incertitudine asimetrică. Ochii i se decoloraseră, dar, cu un gest scurt, neașteptat de viguros, bătrînul deschise poarta iar M. constată că e cu un cap mai scund decît viitoarea sa gazdă. O mică scară cu balustradă de lemn, pe pivoții căreia se aflau ghivece de flori, îi conduse în antreul spațios, cu două oglinzi, cuier, măsuță și scăunele, o armă de vînătoare veche de cel puțin o sută de ani atîrnînd decorativ deasupra uneia din oglinzi, și trei uleiuri cu flori.

— Pot s-o atîrn pe Martha în cuier ? întrebă M. zîmbind cît mai seducător.

Bătrînul se întoarse către el : M. avu simțămîntul că în fața lui se mișcă o arătare a unei alte lumi. Dacă ar întinde mîna, ar trece prin el.

— *Ce ați dori ?*

— Mă iertați... și privi cu un pic de teamă masca gazdei. Nici un mușchi nu clinti pe fața aceea. Nici nu avea mușchi... Mă iertați, nu v-am prevenit că... Știți, am nevinovata manie de a-mi boteza micile obiecte personale. Briciul meu de pildă, se num... ...

Cum nici o încurajare nu venea din partea amfitrionului, M. consideră inutil să continue cu explicațiile. Se legănă de pe un picior pe altul, simțindu-se ca un exilat în Țara Umbrelor. Celălalt nu scotea un cuvînt, mulțumindu-se să-l privească fix.

— Nu vă deranjează ?

— Ce anume ? împroșcă, în sfîrșit, bătrînul.

Avea impresia că fantomaticul ins nu e înzestrat cu virtutea priceperii, că sensul cuvintelor îi scapă, cînd primi o neașteptată replică :

— Deloc ! Deloc ! Am avut un coleg care-și boteza degetele de la mîini și picioare, alfabetic : Adam, Bucur, Costel, Dorin, Eustațiu ; Augustin, Beniamin, Crișan, Dorel, Eliodor ; Asan, Barbaroza, Constantin, Dinu, Erasmus ; Amalia, Bianca, Corina, Daniela, Emilia. Observi că degetele de la piciorul drept poartă nume de fată, poate din cauză că n-a mai găsit nume masculine care să-l satisfacă, sau din alte motive... mai obscure.

Stupefiat, M. se clătină în fața neașteptatei locvacități a bătrînului, dar mai ales a cursivității cu care înșirase cele douăzeci de nume. Ultimele cuvinte, „mai obscure" fuseseră pronunțate cu un ton ce-i strecură fiori în șira spinării.

— Un alt coleg, urmă fantoma, își boteza urechile, dar le schimba denumirea în fiecare săptămînă după zodiac. Și primul coleg, și al doilea au murit.

— Sc, sc...

— Ce *ați voit* să ziceți ?

— Oh, nimic. Doar că, așa cum zicea Homer, un regizor, în imperiul morții ne întoarcem cu toții.

— Aceasta e camera, îi întrerupse bătrînul ieftina filozofie, deschizînd ușa din dreapta antreului c-o mișcare atît de feroce că ar fi existat temeri că va rămîne cu clanța în mîini. Încăperea era luminoasă, proaspătă, curată. Scotocind prin încurcatele-i amintiri, M. ajunse la concluzia că nu beneficiase niciodată de un cămin atît de comod. Se duse la fereastră, de unde se deschidea o bună parte din panorama orașului.

— De aici, cu ajutorul lui Bill, pot să văd tot ce se petrece în localitate.

— Și cine să fie Bill ? se interesă bătrînul, rotind spre el o față stafidită și un gît ale cărui vertebre scîrțîiau, neunse.

— Iertare ! Bill e micul meu binoclu de buzunar. Iată-l. Cum era de presupus, binoclul beneficia și el de un toc de piele, cu femei goale, imprimate. Vreți să priviți prin el ?

— Nu, răspunse gazda sec, fără a-și motiva răspunsul.

— Poate că totuși vă agasează mica mea manie de a-mi boteza obiectele personale ?

— De loc. Am avut un coleg care-și boteza degetele de la mîini și picioare : Adam, Bucur, Costel...

Înşiră, iarăşi, cu răbdare, întregul pomelnic de degete răposate. Oare uitase că două minute mai înainte făcuse acelaşi lucru, sau se răzbuna că M. îi pusese iarăşi acecaşi întrebare ?

— Ia loc, domnule. Să trecem la chestiuni practice. Numele meu este Caniardo, sînt doctor în matematică, de asemenea doctor în astronomie.

— Deci ar trebui să vă apelez : „Domnule doctor doctor Caniardo" ? încercă M. să dea dovadă de umor. Cînd colo auzi :

— Întocmai. Nu te pot obliga, dar aşa ar trebui. Chiria e de trei sute de lei.

Temerea că poate are de-a face cu un fel de dement, sau un fel de senil-maniac, fu iute ştearsă de bucuria că preţul camerei e scăzut. Se temu, doar, să nu i se ceară pe loc un avans, dar doctorul doctor nu făcu aluzii în acest sens.

— Numele meu este M., zise M. Îmi pare rău, dar nu pot spune mai mult. Înţelegeţi, călătoresc incognito. Mă tem că vă deranjează ? Oare vă deranjează ?

Caniardo nici nu-l privi, nu privea nicăieri.

— Nu.

— Mă gîndeam că va trebui să mă treceţi în cartea de imobil.

— Pentru cît timp aveţi nevoie de cameră ? Sau vă stabiliţi definitiv în oraşul nostru ?

Numai dacă mor aici, ceea ce ar fi regretabil, lp, lp, lp...

— Formal, vorbi M., închiriez camera pentru trei luni, pe urmă treburi urgente mă cheamă-n altă parte.

— Bine, orăcăi doctorul doctor Caniardo, şi ieşi iute fără să mai spună nimic, nici măcar „Faceţi-vă comod". M. îşi puse firească întrebare dacă asta înseamnă că e acceptat definitiv drept chiriaş.

•

Cei doi bărbaţi se întîlniră-n dreptul parcului, parcurseră în tăcere, cu feţe mohorîte, distanţa pînă la pod. Cenuşie era vîrsta amîndurora. Pe pod stopară, alături de copii, alături de alţi necunoscuţi, să privească pescarii înşiraţi la distanţe mari de-a lungul malului, pînă în locul unde rîul cotea spre

stînga, între despletite, fumegoase sălcii. Automobile albe lunecau fără zgomot pe bulevarde, încetinind pe podul larg; începea să însereze; merseră mai departe pînă la prima bodegă, pe partea cealaltă, unde cerură bere. Două muște traversau fața de masă, în diagonală, apropiindu-se, ca doi adversari în duel. Pe stradă trecea avalanșă de lume, veneau de la un meci de fotbal, furioși toți; echipa locală se făcuse de rîs pe teren propriu, dar vinovat era arbitrul.

Conversația lor era apatică, lipsită de patimă, se vedea că mai vorbiseră și altă dată pe aceeași temă. Doar accentele erau diferite. Intensitatea. Primul vorbea în șoaptă. Celălalt — prea tare.

— Din primul moment vorbi primul, cel ce se exprima pe șoptite, „Ordinul Coloneilor" a fost urmărit de blestem. N-am să uit ziua cînd Ghiriș...

— Haide, Max, nu repeta la nesfîrșit aceeași pov...

— Dacă ar avea cremvurști, am putea lua cîte o pereche.

— Bravo! Bravo! Cum îți sar ideile.

— M-ai rugat să nu repet. De cîtva timp mi se întîmplă să... Tăcu fiindcă cineva trecea. Ce am vrut să zic?

Băură bere, priviră lumea ce se scurgea sub ei pe trotuare. Un „Volks" al miliției lunecă încet în direcția podului.

— M-da, oare ce am vrut să zic?

— Te lamentai ca totdeauna. Fii ca mine: fatalist.

— Da, Fabian... Nu, nu pot!

— O cură cu ape minerale ți-ar echilibra nervii, zise cel care se numea Fabian, dar expresia ironică, puțin disprețuitoare, a ochilor transforma îndemnul într-un fel de batjocură.

— Nu-mi iese din cap, zise celălalt, scrisoarea Anei Caraman; poate că tu ai uitat că Ana Cara...

— Nu, n-am uitat, făcu Fab, scăldat în plictis. Sorbi ultimele picături din halbă. Dar fac tot posibilul să șterg din memorie...

— Te admir, iei lucrurile ușor, plutești deasupra... Cînd Ana Caraman ne-a anunțat că fratele ei s-a otrăvit, după ce avusese o criză de nebunie, după ce în ultima vreme delira mereu, noaptea mai ales, și noi putem bănui care era obiectul delirului, am convingerea că...

— Nu iau lucrurile ușor, îl întrerupse Fab, dar eu îți repet, sînt fatalist. Nu iau lucrurile ușor, și am aceeași convingere

ca și tine : lucrurile vor răbufni ! Și știu chiar mai mult decît tine, de ce crezi că te-am invitat azi la plimbare ? Ca să ne complimentăm ? Nu ! Ca să-ți comunic *noutatea*, dar în halul în care ai ajuns, e mai bine să tac.

— Ce *noutate* ?

— Băiete ! Adă-ne bere.

— Despre ce *noutate* vorbești ?

Fab îl privi pe înspăimîntatul său amic.

— Ei bine, colonele, să-ți spun. Sau nu ? De ce să nu-ți spun ? Așteptă cîteva clipe pînă ce chelnerul înșurubă în fața lor halbele, trase un gît zdravăn, își șterse gura cu o batistă albă, curată, cu monogram „F.G." Își ațintì ochii lucizi, ironici, asupra celuilalt : — L-ai remarcat desigur pe individul hidos, cu obraz cadaveric, care se instalează în fiecare seară la colțul librăriei „Eminescu" ? *Știi cine e ?*

— Ce mă privește pe mine cine e ?

— Te privește, într-o măsură. Nu l-ai recunoscut ?

— Nu mă speria ! Doamne ferește, nu cumva e... ?

— Dumnezeu nu te ferește de nimic. Ferește-te singur, dacă poți.

— Spune-mi odată !

— Nici eu nu l-am recunoscut, s-a schimbat, catastrofal s-a schimbat... Dar trecînd pe acolo întîmplător, l-am auzit vorbind. Aiura ! Știi despre ce ?

— Pentru Dumnezeu, nu mă mai...

— Despre un om îngropat pînă în bărbie, despre alții care-l execută.

Vinele de la tîmplele pleșuve ale lui Max se umflară.

— E colonelul Schermer ! exclamă Fab, patetic. Prietenul nostru. Ce dezastru ! E internat, însă are permisiunea să iasă la plimbare, fiindcă e inofensiv, debitează mereu una și aceeași poveste. Nimeni nu știe de unde a apărut și nici nu-i cunoaște numele.

— Iar noi îl credeam departe în Canada !

— Poate și el se crede în Canada !

— Și dacă te înșeli ?

— Eu nu mă înșel, făcu colonelul Fab, necruțător. Am ochi tînăr. E bine să privim lucrurile în față. Și dacă le privim în față, putem trage o singură concluzie : Pîrvu s-a sinucis, Schermer e dement, Ghiriș și cu Lauden sînt de multă vreme

morți... Din „Ordinul Coloncilor" am mai rămas noi doi. Cine vine la rînd ?

— Și poți vorbi atît de liniștit ?

— Eu sînt fatalist, zise Fab. Da, fatalist.

Șase

Timp de o zi și jumătate M. păru să nu aibă nici o preocupare, în afară de aceea de a se acomoda temeinic cu noua locuință. Examina totul, adulmeca ungherele, neauzit ca un cîine ce împrumutase picioare de pisică. Doctorul doctor Caniardo nu stăvili în nici un fel această nobilă preocupare.

Dădu tîrcoale prin casă și grădină, inspectînd totul, discret, elegant, fără a-și agasa gazda care-l ignora total, suspect de total. Caniardo beneficia de un spațiu imens : trei camere. La întrebarea lui M. dacă locuise totdeauna singur, veni răspunsul, laconic, că existaseră și chiriași dar scăpase de ei, întrucît erau prea „nedisciplinați". Sensul cuvîntului rămase cam neclar pentru M., care și-i închipui pe chiriașii dinainte ca pe niște căței ce sar gardurile, în dezordine. Caniardo nu părea dispus să treacă, în raporturile cu noul său chiriaș, la un ton cît de cît amical. Păstra distanța ca pe o frontieră peste care trecerea în contrabandă a jovialității e strict interzisă. Ei și ce, își spunea M., asta nu-mi displace, oamenii care se amestecă-n treburile mele mă plictisesc ; decît o gazdă pisăloagă, mai bine un asemenea par uscat. Dacă e vorba să păstrăm distanța, s-o păstrăm, sc, sc, sc ! ! !

Într-o dimineață, fix la șapte și jumătate, manevrîndu-l pe Bill în toate direcțiile, descoperi în ocular un bărbat gol care stătea în cap.

Ptiu, drace ! Bd, bd ! pufni M. ca un motan, nevenindu-i să-și creadă ochilor. Se grăbi să șteargă lentilele și reveni asupra cîmpului de observație. Nu exista nici un dubiu : scăldat din plin în văpaia soarelui matinal de vară, omul stătea în cap, și fiind așezat în profil, față de punctul de observație, e lesne de înțeles din ce amănunt minor se putea deduce că e vorba de un mascul. M., din locul unde se afla, ar fi putut să-l vadă și cu ochiul liber, distanța nefiind mare, fără a distinge însă și amănuntele... minore.

Cu ajutorul credinciosului binoclu Bill însă, își dădu seama că e vorba de un om în vîrstă, slab dar de constituție robustă, care-și efectua ciudatul exercițiu pe o pătură decolorată, în grădina din spatele casei, unde, cel puțin aparent, era ferit de priviri inoportune.

Dădu fuga să-l caute pe doctorul doctor Caniardo, și-l găsi printre flori, ca de obicei. Ciolănos, uscat și urît cum era, părea și el o floare, dar a răului, însă M. nu putu beneficia de această asertiune, întrucît opera lui Ch. B. rămăsese pentru el, pînă la ora aceea, o desăvîrșită taină.

Îl aduse-n camera sa și-i dădu direcția. „Priviți !" Doctorul doctor se trase napoi ca o *mîțză* apucată de mustăți. Părea să zică : „Doar pentru atîta lucru mă deranjezi ?" Dar în realitate se mulțumi să observe :

— Cunosc. E vecinul nostru. face yoga.

— Lp, lp, lp, se miră M.

Ca și cum ireproductibilele sale exclamații ar fi iscat un efect special, fața severului bătrîn, străjuită de cei trei negi de pe chelie, se mai lumină. Era poate primul zîmbet ce-l înregistra M. pe chipul doctorului doctor. Poate din această bună dispoziție, cîștigată brusc, se născură și explicațiile ce urmară :

— E Titus Grigorescu, un activ membru al Asociației. Despre ce Asociație pomenea, nu binevoi să explice. În schimb adăugă cu privire la Titus Grigorescu : — Un om instruit. Eminent tropicolog, sudolog, tot ce vrei.

— Mă rog, replică M., cam ce ar trebui să înțeleg prin sudolog ? Sau n-am auzit bine...

Caniardo, deja apropiindu-se de ușă, răspunse :

— Specialist în studierea sudului, ce altceva ?

— Bd, bd, iată o meserie care nu mi-ar displace, doar că nu m-aș obosi să stau atîta vreme în cap, vorbi M., însă numai pentru sine, fiindcă doctorul doctor îl părăsise.

Mai urmări cîtva timp eforturile yoginului ; acesta schimbă mai multe poziții, care de care mai incomodă. Cînd se plictisi de el, M. începu să se ferchezuiască. O făcu pe îndelete, ca o doamnă cochetă ce se pregătește să iasă în oraș, în vreme ce soțul turbează așteptînd-o. Folosi o serie de ustensile cosmetice care umpleau un buzunăraș al „Geadei" — lejera sa trusă de voiaj.

Beneficie de aportul briciului — Dick-răutăciosul, luă pieptănul, pe nume Dan, dar citit Dăn, puse în funcțiune un mic

aparat ce masa pielea capului, obrajii, gîtul, prin scurte și repezi șocuri electrice. Cînd fu gata — legă și cravata.

La poartă îl opri o doamnă nu prea tînără ce tocmai intra.

— Bună dimineața ! Tovarășul președinte e acasă ?

M. simți iar că e ceva ce-i scapă, ce i se strecoară printre degete.

— Pe barba lui Apollo, care președinte ?

— Păi — și femeia îl privi cu îndoială — Apollo nici n-a avut barbă.

— Și-o fi lăsat între timp, să facă față modei. Cine e președinte în casa asta, că doar nu eu ?

— Domnul doctor Caniardo.

— Te pomenești că e președinte peste tropicologi și sudologi ?

— Nu. A fost ales președinte al Asociației Pensionarilor, și doamna se îndepărtă cu un aer ușor ofensat. M. se decise să-i pună întrebarea :

— De unde... Femeia se opri. De unde știți, mă rog, că Apollo nu purta barbă ?

— Am fost profesoară de limbi clasice, domnule.

— O specialistă, deci ?

— Cam așa ceva.

M. suspină înduioșat.

— Geme orașul acesta de intelectuali. Ei și ce, oare nu sînt și eu bărbat de veritabilă formație intelectuală ?

— Asta se observă imediat, zise fosta profesoară. Dar cum de nu știți că doctorul Caniardo e președintele Asociației Pensionarilor ? Dumneavoastră nu sînteți pensionar ?

— Nu ! răspunse M. jignit și se strecură pe poartă. Abordă anume un mers în trap săltat, ca să nu-l confunde nimeni cu un pensionar. Era în capul gol, pe Martha-sentimentala o lăsase acasă. Colindă prin oraș, citi mica publicitate a ziarului local, bău o cafea, examină vitrinele, notînd migălos într-un carnețel toate lucrurile de care ar avea nevoie — și lista era destul de lungă —, încercă să fie amabil cu o fetișcană căreia i se rupsese un toc de la pantofi, iar cînd aceasta se răsti că nu acceptă să se lege de ea oricine, sub diferite pretexte *slabe*, mormăi că nu-i trecuse prin cap așa ceva, femeile fiind pentru el un mare mister...

Îl scoase de mai multe ori pe Jean-sîcîitul, confruntîndu-i mersul cu cel al ceasului de la poștă, de la Biblioteca Univer-

sităţii, cu orologiile bisericilor : printr-un miracol de neînţeles toate mergeau bine, ca într-un oraş de nemţi. Ar mai fi băut o cafea, dar tot mai puţine monede zornăiau prin buzunarele sale. Asta nu-l împiedica să adauge noi şi noi lucruri la lista cu „obiecte necesare". Se plimbă multă vreme prin parc, înfrînîndu-şi tentaţia de a închiria o barcă şi de a face, tinereşte, cîteva tururi împrejurul insulei pe care se plimbau două lebede distante şi un păun îngîmfat. O tînără mamă alergă după copilul ei care se apropiase periculos de lac, lăsînd pe bancă, părăsit, coşul cu cumpărături, iar deasupra coşului, printre ardei, portofelul ; îşi înfrînă vitejeşte tentaţia, deşi femeia ar fi meritat o lecţie.

O să i-l ia altul, şi apoi nu cred că are mai mult de patruzeci de lei, iar eu nu sînt un găinar.

Pe la amiază se găsi departe de centru, într-un loc binecuvîntat, cu rare case şi livezi unde liniştea se legăna *în golurile dintre ramuri...* Se instală în umbră şi convingîndu-se că nu e observat de nimeni, spionă o cabană mică, înjghebată din bîrne arămii, în preajma căreia putea fi zărit printre pomi un bărbat ce robotea la culturile sale de căpşuni. Binoclul Bill îi fu de real folos. Cînd văzu că omul de care se interesa abandonează pentru moment lucrul, aprinzîndu-şi o ţigară, înaintă decis, ca unul care nu are ce pierde. Totuşi, de încordare, un muşchi al umărului stîng începu să zvîcnească neplăcut. Portiţa nu era încuiată, o deschise fără a se mai obosi să apese pe sonerie. Bărbatul care lucrase la căpşuni acum şedea pe scăunel sub un umbrar de viţă, chiar lîngă cabană, fuma îngîndurat şi părea să nu fi simţit apropierea intrusului.

După ce parcurse distanţa cu paşi de pisică, M. se opri la vreo zece metri de el, voi să-şi scoată din cap pălăria pentru a-şi face vînt, dar îşi aminti că o lăsase acasă pe Martha-sentimentala. Încercă să vorbească lin şi convingător :

— Aş zice că speri să te îmbogăţeşti pe seama căpşunilor, sc, sc !

Auzindu-l, celălalt se ridică încet, fără să tresară, dar nu făcu măcar un pas în întîmpinarea musafirului. Purta bluză cadrilată de fermier, ceea ce şi părea să fie. Era un bărbat nu prea înalt, foarte bine legat, cu torace solid şi talie aproape juvenilă. Fruntea o avea puternic bronzată, iar obrazul, puţin scobit deasupra maxilarului proeminent, dădea feţii o înfăţişare triunghiulară, puţin şerpească, plăcută totuşi. Începuse să

cheleasca. O țesătură fină de riduri îi înconjura ochii. I se putea da orice vîrstă între treizeci și cinci și cinzeci.

Trase aer în piept și împinse umărul stîng înainte, ca un luptător.

— Ce vrei ?

În concordanță cu ținuta agresivă, și tonul era profund nepoliticos, ca un lătrat ce precede mușcătura, în cazul de față o eventuală directă-n bărbie.

M. se simți tare tentat să nu mai dea explicații și s-o ia la goană, dar își stăpîni picioarele. Cartea trebuie jucată ! Drese inutil nodul cravatei. Bărbatul care stătea la cîțiva pași în fața lui nu purta cravată. Bluza pătată de sudoare stătea întinsă pe umerii masivi și curbați. Un pumn în mutră de la acest cultivator de căpșuni n-ar fi tocmai o mîngîiere, gîndi M. Totuși vorbi :

— *Ți se spunea Blondul.*

Fermierul îl cîntări din ochi. *Dacă strănută mai tare, trec prin gard, sc, sc,* scînci M. în gînd. Cel căruia „i se spunea Blondul", ridică un braț vînjos și poruncitor, arătînd poarta :

— Ai o secundă și trei zecimi ca să faci stînga-mprejur ; ai șapte secunde ca s-ajungi la poartă ; ai două secunde și o zecime ca să ieși pe poartă. Și-ți mai dau o secundă ca să-mi faci de acolo bai-bai cu mîna, în total unsprezece secunde și patru zecimi, ca să dispari și să nu te mai văd niciodată, pocitanie !

— Sc, sc, sc ! se bîțîi M., foarte intimidat, dar nu schiță gestul de a face stînga împrejur. Dimpotrivă, înaintă încă doi pași. Blondul strivi sub călcîi chiștocul țigării și-și încrucișă brațele ca un marinar, într-un moment de acalmie a oceanului.

— Știu totul despre tine ! strigă M., aproape deznădăjduit. Îți cunosc viața încă de pe cînd te aflai pentru studii în Franța, la Paris...

— Stai ! îl întrerupse Blondul și M. avu certitudinea că va împărtăși destinul țigării, adică va fi strivit, cînd colo celălalt își scutură umerii ca și cum ar fi vrut să se dezbare de o povară neplăcută, apoi se așeză iarăși pe scăunel. Puse palmele pe genunchi și se uită la M. cam pieziș, ca la o specie de pește necomestibil.

— Haide, bătrînc, dacă vrei să-mi spui o poveste de groază, din partea mea ai liberă cale, tocmai mă simțeam obosit. Te

pomenești că-i fi un fel de rapsod popular „de oraș" ? Rapsozii ăștia cam sînt la modă acum...

M. se trase mai către umbră, aproape fericit. Își permise chiar să facă observația :

— Văd că te-ai așezat, Blondule, iar pe mine, care sînt *puțin* mai în vîrstă, mă ții în picioare.

— Sc, sc, sc ! se maimuțări Blondul.

M. căscă ochii mari :

— Cum ai făcut ?

— Sc, sc, te imitam, își bătu joc fermierul. Ia loc unde vrei. Așează-ți hoitul pe butuc, colo. Sau pe nisip, aici.

M. se instală pe-o stivă de scînduri, după ce mai întîi întinse batista. Își netezi haina, oftă.

— Lp, lp, lp...

— Ce tot spui ? E un început de baladă ?

— Evenimentul, vreau să zic invadarea Franței, te-a prins la Paris și...

— N-am zis eu că ești un rapsod ? Ești plătit cu ora, sau cu ziua ? Cîte drahme faci pe sezon ? E rentabil ? Dacă da, mă apuc și eu de mese...

— ...Și ți-a trezit gustul pentru aventură.

— Ce fel de aventură ?

Blondul își aprinse o nouă țigaretă, lungă, subțire, întinse picioarele, se pregăti să asculte. M. recită fără patos :

— Ai trecut clandestin canalul, împreună cu un agent al Biroului doi, un amic de-al tău, căpitanul Lagarde. Zic bine ?

— Zici grozav. Dar care canal ?

— Al Mînecii ! Te-ai dus în Anglia.

— Parcă ar fi vorba de biografia unui spion !

— Păi chiar despre așa ceva e vorba ! O soluție specială ți-a îngălbenit pletele pentru totdeauna și-ntr-o noapte ploioasă, cînd proiectoarele nemțești orbiseră, un „BOW-1" te-a parașutat deasupra Berlinului. Războiul fierbea, se pregăteau ofensive și contraofensive. Te credeau pierdut, dar te-ai întors cu toate datele cerute, misiunea îndeplinită cum zic ei. Așa ai devenit agentul A-2, supranumit „Blondul".

— Îmi place cum povestești. Sper că ai mai multe variante, rapsodule... Dar A-2 este virusul gripei. Știai ?

— Ei și ? Se spune că o dată era să-l răpești chiar pe Hitler, dar acțiunea a eșuat dintr-o confuzie.

— Ai încercat să te acompaniezi la balafong, la chitară ? Ți s-ar dubla cîștigurile, sau ești afon ?

M. văzu căpșunile strălucind printre frunze ca niște picături mari și roșii și înghiți în sec. În pragul cabanei stătea o pisică albă, cu ochi galbeni, orientali, și-și lingea vîrful piciorului drept.

— Ce mă tot întrerupi ? Eu vreau să-ți propun, bd, bd, bd, o afacere *die grosse*.

— *Die grosse ?* Cunoști, care va să zică, și etrusca veche ? Ești în întregime numai surpriză. Dar cîntă, cîntă mai departe...

— Cînt ! Te-ai întors în țară în toamna lui patruzeci și cinci, acoperit de glorie, numai că gloria nu ți-a servit cine știe cît. Imediat raporturile cu Occidentul s-au stricat iar tu te-ai dat la fund. Normal, prietene A-2, ridică M. glasul cu îndrăzneală, și dacă nu era vădită în tonul său o intenție clară de șantaj, oricum, o vagă amenințare se putea distinge, cum puteai dovedi... ?

— Sc, sc, ce ?

— ...că nu continui să... ? Să-ți spun eu ce fel de neplăceri ai avut ? Așa e că n-are rost ?

— Te-am simțit de mult, zise Blondul. Încă de cînd te opriseși pe partea cealaltă a drumului și mă observai. Simțeam că mă privește o gînganie scîrboasă, un fel de păianjen, care-mi va aduce numai necazuri...

M. îl întrerupse, stacojiu, tremurînd de iritare :

— Accepți să te întovărășești cu mine în cea mai *grandă* afacere a secolului ?

Blondul tăcu multă vreme. Vorbi cu glasul foarte coborît.

— Aha... prin urmare *grandă*. Pînă și etrusca medievală o ai în degetul mic. Ce să spun ? Ideea de a lucra împreună cu un poliglot de asemenea calibru mă umple de fiori. Ce trebuie să fac ? Să sap un tunel ? Să otrăvesc partea de Nord a continentului ? Să abat cursuri de apă ?

M. se ridică.

— În principiu ești de acord ?

— Mă sperii cînd stai în picioare. Așează-te. Nu vrei un calmant ?

— Vrei să lucrăm împreună, sau nu ?

— De ce nu duci singur treaba la capăt ?

M. își schimbă locul, se așează pe un butoiaș răsturnat, fără să mai întindă batista sub fund.

— Nu pot, mărturisi cu modestie. Mînia i se pleoștise. Nu sînt un... babalîc, firește, dar am trecut de prima tinerețe. Trebuie să colaborez cu cineva... un om activ, un...

— Unul care să tragă din greu, pricep, și m-ai ales tocmai pe mine. De ce nu pe cizmarul din colț ? Și pe urmă, cine te-a trimis aici, pe capul meu ?

— Da, ori ba ? încercă M. să fie tăios.

— Prin vinele mele curge o lene mare, afacerile periculoase nu mă mai ispitesc. Blondul se destinse. Singurele mele aventuri de acum sînt pescuitul, lozul în plic. La loz n-am cîștigat nici măcar un tacîm îndoit, pește în schimb am prins. Merg la pescuit cu pisica, mă însoțește uneori, ea mănîncă peștii de vii. Nu pot să-ți dau un răspuns, regret, chit că știi unele lucruri despre mine, sau, presupui că știi. În schimb, eu nu te cunosc, faima ta n-a zăngănit pe aici, e o situație inechitabilă, nu consideri ? Îmi place să știu totul, despre adversari, dar mai ales despre colaboratori. Uneori colaboratorii pot fi adversari mai dați dracului decît adversarii adevărați, dacă-mi permiți acest vechi paradox, probabil etrusc.

— Despre mine, cît e necesar, pot să-ți spun eu, promise M.

— În acest caz, chiar poți să te adresezi cizmarului din colț. Eu nu mă mulțumesc doar cu „cît e necesar". Văd că, totuși, nu știi nimic despre mine !

— În acest caz — și M. întinse mîinile conciliativ — îți voi spune chiar mai mult decît e necesar.

— Nu te obosi. Dacă eu sînt într-adevăr cel ce-ți închipui, adică „A-2, spionul isteț", pînă în douăzeci și patru de ore te voi răsfoi, ca pe-o carte subțirică...

— Așa ! Nu poți afla nimic despre mine.

— Așa cu rigi ! Voi știi și cînd ai fost ultima dată la croitor.

M. își pipăi pulpanele hainei, c-un aer confuz.

— Nu e nou, dar e bine întreținut. Nu mi-a mers prea grozav în ultima vreme.

Blondul mîngîie pisica și privi visător spre orizonturi.

— Și încerci să te refaci *prin mine ?*

Soarele se apropia încet de vîrful unui nuc rotund ce foşnea pe marginea domeniilor Blondului. *E tare cald*, gîndi M. şi din nou avu o senzaţie neplăcută. Ceva... ceva esenţial, îi scăpa, trecea pe lîngă el, dar ce ? Ridicîndu-şi coada, pisica privea în direcţia lui M., la fel de nedumerită.

Şapte

Titus Grigorescu, yogin, antropolog, sudolog, membru al Academiei, *doctor honoris causa* al cîtorva Universităţi ilustre, deschise uşa cu palma încă umedă şi ieşi din baie în izmene. Agitînd prosopul porni cu paşi inegali să-şi caute sora, şi o găsi în bucătăria de vară, murînd castraveţi.

Sora sudologului era prevăzută cu un nume neverosimil : Simeria, cu toate că nu se născuse la Simeria, ci la Calafat. Poate că părinţii o botezaseră aşa în amintirea unor întîmplări plăcute, poate se cunoscuseră în gara Simeria, posibil chiar o concepuseră acolo.

— Draga mea, vorbi *doctorul honoris causa*, tu ai fost mai înainte în laborator ?

Simeria îl gratulă c-o privire atentă şi critică.

— Vai, Tit, ce izmene prăpădite ai ! Va trebui să-ţi cumpăr un rînd.

— Se spune, eventual, un rînd de ţuici, şi nu un rînd de izmene, draga mea, o corectă sudologul. Un stoc de izmene, ar mai merge, deşi presupune o cantitate cam mare, un vagon, să zicem. Ce să fac eu cu un vagon de izmene ? Nu cred că ar merge nici „o promoţie" de izmene şi nici un chintal de izmene. O promoţie de jurişti, sau un chintal de secară, da. Dar *ce* căutam eu aici ?

— Ce căutai ?

— Nu, nu căutam. Ce *nu* căutam ?

— Cum ce *nu* căutai ?

— *Cum*, cum ? A !, uite ce. Tu ai deschis mai înainte uşa laboratorului ?

Simeria îşi vedea de lucrul ei.

— Azi, nu. De ce ? Trebuie să fac curăţenie ?

— Nu despre asta e vorba, dar am auzit uşa laboratorului trîntindu-se, cînd mă aflam în baie. Pe cinstea mea, adăugă savantul, încep să cred că circulă stafii prin casa asta.

Simeria opină :

— Curentul...

— Dar ştii că nu deschid niciodată ferestrele laboratorului, nu poate fi nici un curent De altfel chiar şi obiectele au început să se mişte. Las ochelarii pe birou, îi găsesc în baie. Pun jurnalul meu, deschis, pe fotoliu, îl găsesc închis, pe dulap, ca să nu mai vorbesc de papuci, pe care i-am găsit acum două zile-n cuier.

Simeria se apucă de burtă, se porni pe rîs. Spre deosebire de fratele ei, era o doloşană scundă, energică, echilibrată.

— Degeaba faci yoga, Tit. Zăpăcit vei rămîne şi uituc.

— Accept zăpăcit, accept uituc. Dar mă tem de senilitate. Ce se întîmplă cu stilourile mele ? În fiecare săptămînă cumpăr cîte două sau trei.

— Doar nu cumperi Pelikan, ci rable de-un pol...

— Atît ar mai lipsi, să-mi dispară cîte un Pelikan la fiecare două zile ! Dar voiam să te întreb.., Ce voiam să te întreb ? Ah, da. Cînd au scris ultima dată băieţii ?

— Vezi că eşti uituc ? Că doar duminică am primit scrisori, de la amîndoi : Sergiu e în drum către ţară, se plîngea de o furtună...

— Aşa e, taifunul blestemat... Iar Mircea tocmai ridică ancora, dacă-mi amintesc. Le-am răspuns ? Sigur că da, îl rugam pe Mircea să...

Simeria clătină din cap.

— Tit, Tit, ce haos e-n mintea ta ! Du-te şi te-mbracă. Ce vrei să mănînci ?

Deodată Titus Grigorescu o luă la goană, desculţ şi în izmene, către casă.

— Am uitat apa curgînd... Nu vreau să mănînc, trebuie să-i răspund doctorului Hammerschbaum din Viena. Dacă poştaşul vine cu corespondenţa...

— Ţi-o aduc imediat, ştiu.

Uitînd însă imediat de apa care tocmai începea să inunde baia, tropicologul se aşeză la o măsuţă, în vestibul, şi începu să aştearnă cu creionul, în nemţeşte, ciorna scrisorii către doctorul Hammerschbaum din Viena :

— *„Stimate coleg și prieten, zilele acestea am meditat asupra cuvintelor lui Goethe „Man lebt nur einmal in der Welt“* ★, *și, ca să fiu sincer, n-am găsit o replică satisfăcătoare...“*

În dreptul ferestrei tremura o creangă ; dus pe gînduri, savantul urmări cîteva minute zbaterea ei. Apoi, aproape uitînd cui îi scria, trecu involuntar la franceză, care îi era mai familiară :

„Hélas, pas de réplique !... Nu se găsește replică ! Dincolo de noi și în noi, e plasa terîbilă a timpului care trece și ne erodează, dar pentru consolare ne face plus sages... Mais moi, je m'en doute que je sois devenu plus raisonnable les dernières quarante années. Dar ce rost are să mă lamentez, și încă la o oră matinală, pe stomacul gol?... Iartă-mă, vreau să te rog ceva ! Pe la voi a apărut lucrarea lui...“

Se duse să caute hîrtia pe care avea însemnat numele autorului dorit precum și titlul cărții. Cum autorul era englez, titlul de asemenea în englezește, trecu fără să-și dea seama la această limbă pe care o mînuia cu aceeași ușurință. Scrise cîteva fraze în care explica de ce are nevoie de lucrarea respectivă, cînd auzi ceva. Pași, sau... Parcă ar fi trecut cineva prin spatele său, sau prin hol. Merse repede, intrigat, dar nu văzu pe nimeni. Dar nu și nimic. Apa începea să se reverse din baie în hol. Sudologul se apucă cu mîinile de cap :

„Iarăși am făcut o inundație ! ! ! Ce va spune Simeria ?“

Opt

Peste o zi, vîntul întinse nori fusiformi pe diagonala cerului. Printre dungile albicioase, mari păsări pe aripi călătoare trasau rute iluzorii spre ținuturi calde care de multă vreme s-au scufundat în ocean.

La ora amiezii M. renunță la una din ocupațiile sale favorite : explorarea împrejurimilor cu ajutorul lui Bill ; și-o puse în cap pe Martha-sentimentala și părăsi casa. În fața vilei

★ Trăim numai o dată pe lume (l. germ.)

îl văzu pe doctorul doctor Caniardo ascuțind o nuia. „Se strică vremea" zise M., numai așa, din amabilitate, ca să nu treacă fără a scoate o vorbă. Caniardo îi răspunse scurt: „Da". M. se întrebă cum se face că un om atît de posac a fost preferat ca președinte al pensionarilor și se bucură de atîta simpatie și trecere printre ei, așa cum reieșea din discuția avută cu profesoara de limbi clasice; bieții bătrîni nu doresc altceva decît să audă o vorbă caldă, or ce poți auzi din partea unei arătări ca doctorul doctor, în afară de clămpănit de oase?

Îl găsi pe Blond ocupîndu-se cu aceeași rîvnă exemplară de culturile sale; părea să nu se fi mișcat din loc. M. încercă un sentiment de triumf prematur, răcoros ca o halbă aburită pe-o zi insuportabil de caldă.

O bună bucată de vreme Blondul nu-i acordă pic de atenție, gospodări în continuare îndemînatic și concentrat, cu o față de nepătruns.

Așezat pe stiva de scînduri — pe unul din scăunele se instalase pisica, iar M. n-ar fi îndrăznit s-o deranjeze, iar pe celălalt își găsise loc o carte deschisă, cu fața-n jos — M. îl urmări pe Blond, simțind cum indignarea urcă-n el ca mercurul într-un termometru. Era o jignire perfidă și evident deliberată. Cînd, pe neașteptate, Blondul îl servi c-o farfurioară de căpșuni proaspete. Mișcat, M. voi să bîiguie ceva, dar Blondul avu imediat grijă să șteargă buna impresie:

— Haide, hăpăie, zise el de sus. Pun pariu că ești lihnit.

Înseamnă că știe cîte ceva despre jena mea financiară, se neliniști M. Rase totuși, cu multă rîvnă, farfurioara. Căpșunile cultivate de Blond emanau arome subtile, erau răcoroase, dulci, fără cusur. Isprăvind, lipi cu delicatețe farfurioara de măsuță și-și supse degetele, pe rînd.

— Cîștigi bine de pe urma...? Desenă cu un gest vag livada, în vreme ce se așeza pe vechiul loc, peste scînduri.

Blondul îi adresă o strîmbătură voioasă.

— E o muncă ce aduce sănătate. Bărbătească. Te scoli în zori, iar seara pici de ostenceală, și adormi cum pui capul pe

pernă. În felul acesta n-ajungi să iei Carbaxin, Napoton și alte porcării de care-s pline sertarele farmaciilor.

M. își suflă nasul zgomotos.

— Crezi că eu iau Carbaxin ?

— Ar trebui să iei... ca să mai scapi de frică.

— Admit că uneori mă tem, da, ei și ce ? Omul modern e neliniștit, bănuitor... Mă tem de..., o lovitură pe la spate. Dar mi se întîmplă rar, nu sînt un fricos. Altceva, altceva mai știi despre mine ? Nu știi ! Pariez că nu mai știi nimic.

— Pariez că da. În sfîrșit Blondul se așează în fața lui, își șterse alene gîtul c-un prosop curat și aprinse o țigaretă lungă, subțire. Suflă fumul drept în obrazul lui M. *Ce bădăran, ce bădăran, lp, lp..* Amîndoi stăteau sub cais, la umbră. Pisica sări de pe scăunel, se prelinse între ei iar Blondul o mîngîie cu mîna sa aspră.

— Știu, în primul rînd, care e adevăratul tău nume.

M. se fîstîci. Ridică palmele, protestînd zgomotos :

— Pardon, pardon ! Chiar dacă l-ai aflat, fii amabil, nu-l rosti cu voce tare, vreau să-mi uit numele, e cam... compromis...

— Îți acord acest hatîr, fie. Dar cum naiba să-ți spun ? M. e cam incomod, și-n afară de asta-mi amintește de o fată căreia-i spuneam „Em". Am iubit-o pe femeia aceea, nu pot să-ți zic la fel. prea ești nasol. Îți voi spune „Colaboratorul", în amintirea unui mare tîm... În amintirea cuiva. De acord ?

— E un nume la fel de bun ca oricare altul.

— Cam incomod, dar nici viața nu-i comodă. În acest caz, recunoști că, fiindu-mi „colaborator", greul afacerii îmi revine ?

— Normal. Ești mai tînăr, mult mai voinic...

— Bun ! Dar atunci o să-mi revină și greul cîștigului ?

— Împărțim de pe acum pielea ur... ?

— Sînt chestiuni de principiu care trebuie stabilite ex... spuse Blondul dur.

— Bun ! Dar nu uita că pontul îl aduc eu.

— Și dacă am descoperit despre ce este vorba ?

— Nu. N-ai avut cum și cînd. Numai eu știu despre asta.

— Deh ! zise Blondul. Deh, deh ! Știu destul despre tine ca să nu fiu eine știe cît de încîntat de așa colaborator, Colaboratorule.

Ofensat, M. împinse mîța cu piciorul ; Blondul se încruntă de parcă el ar fi fost cel maltratat.

— Marile mele combinații au făcut vîlvă la vremea lor, și M. îl privi pe Blond cu un aer sfidător. Blondul se mulțumi să rînjească.

— În locul tău m-aș jena să aduc vorba despre... Ce combi... ? Găinăria cu vaca pe care o travesteai în zimbru ?

Colaboratorul îl privi cruciș. Aflase !

— N-a fost o mare idee ? încercă să se redreseze.

— Mare, mare... Și cum s-a terminat ? Cu doi ani de *meditație*.

— Asta cam așa e, acceptă M., întristat. Dar nu poți reuși chiar totdeauna. Atunci am încasat-o, perfect, în schimb m-am revanșat organizînd congresul contabililor, și...

— ...au urmat alți cinci ani de *meditație*.

— Recunosc, suspină M. Dar aici contează frumusețea ideii, și nu... De altfel n-au fost decît trei ani. Ascultă, Blondule ! M. îl privi furios, alarmat. Știi chiar totul ?

Blondul ridică din umeri cu simplitate.

— Totul. Pentru prima dată prin ochii lui trecu o umbră de modestie. — Pînă și găinăria cu banii ce i-ai strîns de la vreo zece tați creduli și naivi ca să le vîri odraslele la școala profesională C.F.R., am răsfoit-o.

— Dar despre afacerea *de acum* n-ai aflat nimic. N-ai de unde, fiindcă nici nu s-a întîmplat încă nimic.

— Dacă se întîmpla, pun pariu pe-un fes uzat de eunuc că erai iar la *meditație*.

— *Apropo*, schimbă vorba Colaboratorul, cunoști o fată pe nume Geada ?

— În orașul nostru viețuiește doar o singură ființă cu numele acesta, răspunse Blondul. Geada Ormazoglu, o actriță, nu rea. S-a lansat în cîteva roluri dificile și a fost aproape strălucitoare în Ofelia. Aproape strălucitoare. Scenele nebuniei, eh, puțin prea apăsate, încolo...

Colaboratorul își pocni degetele, trosc, trosc, simțindu-se timid, nesigur pe terenul pe care pășește. Se uită la Blond cumva de jos. Oscila mereu între ifose și umilință.

— E un rol... cum să zic, lp, lp, lung ?

După ce trecu o clipă, după ce asimilă întrebarea în tot fastul ei, Blondul avu un rîs încruntat.

— Prin urmare nu numai femeile, ci şi teatrul e pentru tine un mare mister ! Da, e un rol destul de lung şi, pe toţi dracii, mai ales greu.

— Ia te uită ! se miră M. N-aş fi crezut-o pe Geada aia în stare nici măcar să înveţe două, cum se spune... două replici, pe dinafară.

— Ai făcut o pasiune bruscă pentru ea ?

M. povesti cum călătorise cu actriţa în acelaşi vagon.

— Ea pretinde c-aş fi confundat-o. Prin gîtul cam zbîrcit al Colaboratorului trecu un nod asimetric, răsucindu-se lent. Păstrez o amintire tare neplăcută, oh, într-adevăr neplăcută, din noaptea călătoriei. Eram la vagonul de dormit, înţelegi : un păianjen s-a strecurat în aşternutul meu, un păinjen mare... foarte mare, cum...

Dacă obrazul Blondului n-ar fi fost atît de ars de soare, s-ar fi văzut că păleşte brusc ; o tresărire acută trecu prin corpul lui.

— Un... ce ?

— Păianjen ! Mare ! Negru, păros, gata să mă...

Privirile Blondului se concentrară în gol.

— Iarăşi un păianjen !...

— Ce tot mormăi acolo ?

— Nimic. Numai că seara trecută, puţină vreme după ce ai şters-o, *şi eu am primit vizita unui păianjen.*

— Îmi place cum te exprimi... Explică-mi şi mie, cum fac vizite păianjenii ?

— De plidă — Blondul desenă o linie oblică prin văzduh — îi vezi căţărîndu-se pe pereţi. Ca musafiri, se comportă admirabil : tac. Şi *al meu* tăcea, numai că l-am observat pe-o grindă în tavan, şi era prea mare, cît o farfurioară, ca să-l accept ca musafir. Am vrut să-l vînez şi a dispărut. Mi-a scăpat.

— Înseamnă că e tot aici ?

— Sper că a plecat, zîmbi Blondul. De ce să-mi facă numai mie onoarea ?

— Şi ai putut dormi ?

— La urma urmelor nu era, totuşi, decît un păianjen, şi nu...

— Însă mare... ca și al meu.

— Eh ! O fi fost un păianjen-director. Sau un păianjen-vedetă. Încep, de altfel, să cred că tu aduci păianjenii. Și-n fața chipului dezolat al lui M., adăugă :

— Aduci păianjenii, fără să vrei. Vorbea serios, privindu-l țintă. Nu e interesant ? Acolo unde te duci, apar și păianjenii.

— Poate se prăsesc printre tufele de căpșuni, replică prosteşte M.

— Ce sugestie extraordinară ! În vagonul de dormit, unde te-a vizitat *primul* păianjen, creșteau tufe de căpșuni ?

— Nu, nu cred, că aș fi observat... M. își frămîntă mintea.

— Cine a mai fost ieri pe-aici ?

— În afară de tine, doar un băiețandru căruia i-am vîndut fructe. Dar, să terminăm ! E vremea, îmi spui sau nu ce dorești de la mine ?

După nenumărate ocoluri, dregîndu-și la tot pasul în feluri te chipuri vocea, M. îi explică despre ce era vorba. Blondul ascultă atent, fără să întrerupă. La sfîrșit, Blondul tăcu puțin. Își aprinse o țigaretă lungă, subțire și suflă fumul în sus. Cu mîna stîngă își scărpină ușor pieptul.

— Povestea mi se pare fără acoperire.

— Cum adică ?

— Risipită, fantezistă, explică Blondul, extrem de plictisit. N-ai de unde s-o apuci. Ce-i aia că mori din vina ta, datorită simțurilor stimulate ? Mi se pare o aberație fără pereche. Pretinzi că nu poți să-mi spui mai mult, dar eu cred că nici nu știi mai mult, iar atît, e tare puțin. Atît — este egal cu nimic. Același lucru era și dacă tăceai. Nici nu mă îndoiesc că individul și-a bătut joc de tine. Unde e individul ?

— Nu pot să-ți dezvălui decît că are un yacht pe Mediterana și tot timpul dă tîrcoale prin lume...

— Pînă i s-or termina tîrcoalele, mormăi Blondul. De ce are nevoie de „ESSO" ?

— Nu-mi pasă, de vreme ce mă plătește ca să i-l procur.

— Yacht pe Mediterana ? Asta e o poveste pentru cucerit normalistele din Puchenii de Cîmpie. Are yacht pe dracu. Sau, dacă-n spatele acestei povești se ascunde ceva ?

— Ce ?

— O capcană, de pildă, scumpul meu Colaborator.

— O capca... sc, sc,... nă ?

Blondul mai trase un fum, dădu chiștocului un bobîrnac de se duse răsucindu-se prin aer pînă la poartă.

— Așa încep marile incendii, mormăi. Capcană. Vax. Ce capcană ? O poveste tîmpită, la mult rom și coniac. Nu, m-am hotărît, n-am chef să mișc un deget, decise, și se ridică. Povestea cu pretinsul „ESSO" al colonelului L...

— Lauden.

— ...auden, n-are nici cap, nici coadă. Eu sînt fermier, domnule M. Asemenea prostii nu mă interesează.

Auzindu-l că-i zice „Domnule M." și nu „Colaboratorule", M. se simți concediat.

— Dacă vrei, poți să mă mai vizitezi uneori, un blid cu căpșuni capeți oricînd, totuși nu exagera... conchise Blondul, apucînd de coadă una din uneltele sale de scormonit pămîntul.

O asemenea „invitație" ar fi pus pe goană pe oricine, în afară de M. Știa că dacă în următoarele două minute nu-i vine o idee, va fi invitat fără menajamente să se care. Privi împrejur, ochii îi trecură peste ferestrele deschise ale micii cabane, peste ușa închisă (chiar, de ce nu m-o fi poftit niciodată în casă ?), peste cușca de lemn a cîinelui, în care nu viețuia nici un cîine, și e greu de presupus că pisica aventurieră înnopta acolo ; deodată văzu în drepul ochilor un păianjen... dar un păianjen mititel, aproape străveziu, ce se răsucea pe-o rază de soare, atîrnat de firul său invizibil. Și ideea îi veni.

— Sc, sc, Blondule, te credeam *o inteligență*.

— Tot mai ești aici ? Nu știu de ce mi se părea că ai plecat de mult. I-ascultă ! Nu te recheamă în oraș nici una din strălucitele tale combinații ?

Colaboratorul înlătură jignirea cu un simplu „sc !"

— *Ascoltomi !* Cum de nu-ți trece prin cap că apariția... lp, lp !, apariția păianjenilor, certifică, adevărește că la mijloc e ceva serios ? *Ei* vor să ne sperie !

Blondul azvîrli unealta, se așeză.

— Să ne sperie, posibil, sau... Sau să ne înlăture

Candelabrul strălucea sus, în mijlocul plafonului : răsfrîngea colorat şi iluzoriu o rază subţire de soare, răsfrîntă şi ea dintr-o oglindă. Pendula atîrna pe perete şi continua să bată ritmul unei inimi care poate încetase de mult. Un sfeşnic de argint vechi, pe masă, crea o impresie fumigenă, ambiguă, de anotimp intermediar. Da, toate lucrurile erau la locul lor, poate dormeau, poate stăteau la pîndă, aşteptînd să... Iar durerea, violentă, neaşteptată, inedită pentru el, aici, în dosul frunţii, puţin spre tîmpla stîngă.

Se întîmpla asta în urmă cu doi ani.

Cristian Pîrvu, colonel *en retraite*, se duse la fereastra deschisă şi inspiră adînc răcoarea aromată a grădinii. În vreme ce apăsarea din craniu sporea, în loc să se risipească, în vreme ce-n vestibul răsunau parcă mai alarmate bătăile marii pendule cumpărate în patruzeci şi doi, în timpul unei scurte permisii, şi sub care cunoscuse mîngîierile celei mai senzuale femei din Balcani, cîntăreaţa Iulia Carandin, moartă imediat după aceea în bombardament, trăi o senzaţie absolut inedită : din largul grădinii, spre el, culorile florilor veneau *amestecîndu-se* cu parfumul florilor, ca nişte fuioare, nenumărate fuioare, culori şi mirosuri, ce se împletesc, concret cu abstract, fiinţă cu nefiinţă.

„Doamne ! gîndi Pîrvu, urnindu-şi de lîngă fereastră trupul musculos şi înalt. Doamne, aşa ceva simţeam numai cînd..." şi privi spre portretul Iuliei, aşezat exact sub pendulă.

Înaintă prin odaie, ocolind automat mobilele în vreme ce ochii îi erau inundaţi de vechi imagini, ciudat de proaspete, clare. Tot automat deschise un sertar unde ştia că se află hapuri pentru durerea de cap, folosite de nepoata sa, Ana ; pe el capul nu-l supărase pînă atunci. Vîrî mîna în sertar scotocind să găsească pilulele, cînd simţi o pişcătură, nu prea dureroasă.

Privi — o fi pus Ana niscaiva ace acolo ? şi abia atunci se cutremură. La marginea sertarului pîndea un păianjen negru, mare aproape cît palma sa.

Cu precauţiuni scoase sertarul şi-l puse pe covor. Reuşi să strivească bestia, curăţă sertarul, îl puse la loc şi privi

locul muşcăturii. Efectul încă nu se făcea văzut, totuşi se gîndi să meargă la medic, cunoştea unul — dar repede fu cuprins de euforie. Durerea de cap trecuse. Senzaţii vii, plăcute îi străbăteau trupul. Se smulse cu greu din starea aceasta, îşi aminti iar de medic. Luă haina şi ieşi, dar imediat ce fu în stradă — pierdu direcţia. Încotro mergea, de fapt? S-o întîlnească pe Iulia — dar Iulia e moartă de mult. Doamne, ce beţie ciudată, o fi vreo nouă formă de gripă, sau... Şi timpul deveni pentru el culoare. Timpul deveni pustiu. Timpul deveni fulger alb fără începuturi, fără sfîrşituri.

Cîţiva cunoscuţi încercară să-i vorbească, dar se depărta, gesticulînd larg. Se mirară, nu-l mai văzuseră beat.

Spaţiul deveni pentru colonelul Pîrvu timp. Spaţiul deveni tunet, fără început, fără sfîrşit. Acum ştia: Iulia îl aşteaptă.

Şi se prăbuşi pestre trupul gol al femeii, într-o ultimă restituire. În această cădere de dragoste îl însoţiră imagini frînte, ale unor ofiţeri ce se distrau, chefuind împrejurul unui nefericit îngropat de viu, apoi faţa, mai îndepărtată, a cuiva care se chema colonelul Ghiriş şi care-i zicea: „Prietene, dacă nici tu..." — un şir lung de explozii şi un cal zvîrcolindu-se cu picioarele în aer, şi se prăbuşi peste trupul alb al Iuliei într-o supremă restituire, sub bătaia măreaţă a pendulei cumpărate în scurta permisie cînd...

Calul ce se zvîrcolea, murind, se ridică în cele patru picioare. Cristian şi cu Iulia săriră în şa. Şi începu goana prin lumina şi bezna veşnică.

L-au găsit cu braţele împletite împrejurul unui trunchi de castan. Nu se descoperi urmă de venin în trupul său. Vaga înţepătură de la mîna dreaptă fusese desigur făcută de o insectă inofensivă, nu putea fi luată în considerare. O fi folosit, se întrebară, pentru sinucidere, o otravă ce nu lasă urme?...

Ana Caraman, nepoata colonelului, se gîndi îndelung pe cine ar mai trebui să înştiinţeze de moartea unchiului ei. Şi-şi aminti de doi amici ai acestuia, dintr-un oraş de la ca-

pătul celălalt al țării, le găsi adresa și le scrise că unchiul Cristian își pusese capăt zilelor după un brusc acces de demență. Trebuia să motiveze, într-un fel sau altul, sinuciderea. Nebunia e motivul cel mai plauzibil, nu e așa ?

Zece

În strălucirea amiezii copacii ațipiseră, cîțiva plopi doar, subțiri, ireali, tremurau ușor, sclipindu-și frunzele ca oglinzile, aliniați ca un mic detașament gata să pornească spre... Nord. În dreapta, o joasă lizieră de sălcii semnala existența rîului ; fără îndoială într-acolo se ducea Blondul să pescuiască, însoțit uneori, dacă e să-l credem, de pisica aventuroasă și nebotezată.

Primul care se mișcă fu Colaboratorul, scoase ceasul cu un gest curat pensionăresc, îl examină cu importanță.

— Jean-sîcîitul ne spune că e ora unu fix, vremea mesei.

Ciuli urechea așteptînd să fie interogat cine-i Jean, dar rămase cu ea ciulită pînă azi, fiindcă Blondul nu-i puse nici o întrebare. Nici aluzia fină cu ora mesei nu păru să trezească vreun ecou, iar Colaboratorului i se făcuse o foame !

— Îmi crapă măseluța dup-o chercheleală.

Contrar așteptărilor, Blondul nu se ridică să aducă un șip cu țuică grozavă. Puse în schimb o nouă întrebare.

— Cum ai aflat că acest colonel Lauden ar fi aici, în oraș ?

— Sc, sc ! M. ridică bărbia, dîndu-și importanță. E limpede că nu pot să-ți spun chiar totul. Am apelat la Marile Resurse.

— Cînd vrei să dai gata o gîsculiță, vorbește-i cît poftești despre „Marile Resurse", dar mie, nu.

— Să nu ne certăm. E vorba de o sută de mii.

— O sută de mii de drahme ?

— Ce fel de dr... ?

— Nu „de dr..." ci drahme. Monedă a vechilor... etrusci.

— Acum îmi pică fisa. Ai dreptate, drahme, valută solidă, stabilă, nu niște fofoloci oarecare, perisabili. Ticălosul e bogat, învîrtește afaceri colosale în Africa.

— Şi-n caz de succes, — Blondul scoase o batistă fină din buzunarul nădragilor şifonaţi şi-şi tamponă fruntea cu toate că nu părea transpirat, apoi îşi aprinse iar o ţigară lungă şi subţire — cum facem împărţeala ?

Colaboratorul îşi scărpină gîtul, nervos. Se cam temuse de această întrebare. Această întrebare se ivea de două zile în coşmarurile sale sub forma unui pachet de bancnote pe care cineva i le smulge din mîini, în vreme ce el se prăbuşeşte gemînd pe pardoseala goală, mucegăită a unei încăperi sinistre, pustii. Privirile Blondului deveniseră nesfîrşit de dure. Se, se, firește, e vorba de bani, iar cînd e vorba de bani... Blondul e un rechin, cum să împarţi ceva cu un re... ?

— M-am gîndit, afirmă M. c-un aer nevinovat, că mi s-ar cuveni şaizeci la sută, întrucît eu...

Deja simţea prăbuşirea.

Blondul reteză scurt, cu mîna, două lucruri : o şuviţă de fum şi explicaţiile Colaboratorului.

— Ai o secundă şi trei zecimi ca să te ridici. Ai şapte secunde...

— Stai ! Ştiu. Şapte secunde ca s-ajung la poartă. Ce ? Nu eşti de acord cu propunerea mea ? Fă alta, mai rezonabilă. Să discutăm ca oamenii. Să cîntărim. Deşi nu e elegant să ne tîrguim ca doi armeni, noi, care, se, bd...

— Mai ales că împărţim pielea ursului — Blondul scuipă cu dispreţ între picioare. Dar vreau un lucru să fie clar : dacă iese ceva din ghemul ăsta încîlcit, mi se cuvine nouăzeci şi cinci la sută din beneficiu, fiindcă eu voi face totul. Pe tine te-aş folosi cel mult la adusul berii de la bodega din colţ şi la timbratul scrisorilor, altceva nu ţi-aş da să faci, fiindcă dacă te apuci de o treabă, eşuează, cunoaştem noi. Dar azi bate vînt generos peste capul meu. Accept să descurc treaba asta blestemată, cu toate riscurile ei, pentru şaptezeci şi cinci din cele o sută de mii de afurisite de drahme. Clar ?

Colaboratorul simţi o durere fizică : trebuia să accepte condiţiile acestui infatuat care-l strivea cu personalitatea lui de etern victorios. Blondul urma necruţător :

— Ştiu ce-ţi trece prin cap. Te gîndeşti că fiind singurul care cunoşti persoana „de legătură", ai să capeţi sacul cu drahme şi-ai să mă pierzi pe drum. Dacă...

— Să zicem că am merge juma-juma, Blondule, scînci M.

Blondul slobozi un rotocol perfect ce se duse spre capul nenorocitului Colaborator, ca un laţ. Se simţea stăpîn pe situaţie.

— Nu pot să-mi fac o asemenea nedreptate. Nu sînt chiar duşmanul meu, ci, aş zice, dimpotrivă. Îmi nutresc gînduri favorabile. Dacă e ceva real în basmul de groază ce mi l-ai ingînat, munca va fi uriaşă şi periculoasă. Nu o găinărie gen vaca machiată, sau congresul contabililor.

— Încetează ! protestă M., jignit pîn-n fundul sufletului. N-am înregistrat totdeauna doar eşecuri, mai am şi...

— Îmi cam respect pielea, preciză Blondul. N-am chef s-o văd transformată-n drapel ciuruit de gloanţe, după cum n-am poftă să culeg un pumnal ruginit între coaste şi încă înfipt anapoda de cine ştie ce ageamiu, sau să văd căţărîndu-se pe mine labe urîte de păianjeni veninoşi. Dacă risc, trebuie să am pentru ce, eu sînt profesionist de clasă, nu mic cabotin ca... Nu spun ca şi cine ! Fac însă ultimul rabat, ţine minte, ultimul. Ţie — treizeci la sută, mie restul. Eu am terminat. Blondul căscă, se întinse, ridică braţele. De altfel e vremea să-mi prepar prînzul.

Ultimele cuvinte le spusese pe un ton care ar fi stîrnit pofta de mîncare a oricui. M. se simţi înfometat şi nenorocit. Dacă prin buzunarele sale ar fi strălucit o sumă cît de cît acceptabilă, o ultimă răbufnire de mîndrie l-ar fi împiedicat să accepte condiţiile jignitoare ale acestui „profesionist de clasă", care echivalau cu un jaf. Dar era cu desăvîrşire lefter, lichidase şi ultimul mărunţiş în zori, pe-o turcească. Doctorul Caniardo avea să-i pretindă chiria, şi apoi trebuia să se hrănească. Avea nevoie de o mulţime de lucruri. Să rişte un furtişag mărunt, acum cînd avea perspectiva unei afaceri grase... Treizeci de mii de „drahme", oricum ai lua-o, e o sumă solidă. I-ar permite realizarea viselor sale, nu cine ştie cît de ambiţioase, o „retragere" onorabilă, bătrîneţe tihnită, zeci de obiecte plăcute împrejur, jucării şi bibelouri pe care le-ar boteza pe toate...

— Sînt nevoit să accept, zise, cu capul la pămînt. N-am încotro, mă paşte foametea. Cînd ne apucăm de treabă ?

Blondul se uită la el ca la un broscoi.

— Ne apucăm de treabă ! Parcă ar fi vorba să arăm un pogon de pămînt şi să-l îngrăşăm cu bălegar adus din vecini. Tu cam cu ce ai vrea să începem ?

— Sc, sc, sc...

— Limpede. Eşti plin de idei. Altceva ?

— Păi... bd, bd...

— Colosal ! Fără adaosul acesta, nici nu facem nimic.

— Nu-ţi mai bate joc de mine ! urlă M. transpirînd de ciudă. Ce crezi că dacă...

— Nu mă asurzi, papá, unde te crezi ?

— Papá ? Nici nu eşti cu mult mai tînăr ca mine...

— Bineînţeles. Numai cînd e vorba de muncă sînt mai tînăr. N-are importanţă. Pe ziua de azi discuţia e terminată, m-am şi plictisit de tine ca de dracu încălţat cu cizme.

Îi întoarse spatele, iar M. simţi că-l urăşte cu înverşunare, cu atît mai mult, cu cît se pregătea să-i ceară nişte bani.

— Situaţia mea financiară e dezastruoasă. N-ai putea, sc, sc, să-mi avansezi nişte... drahme ?

Blondul ripostă sadic :

— Dacă eşti falit, de ce nu apelezi la... Marile Resurse ?

— Va fi în contul Marelui Cîştig, bodogăni M. Iar Marele Cîş...

— Marele Cîş, zise Blondul, îmi place aşa. Marele Cîş, sau Marele Caş. O să-ţi avansez un teanc de drahme, ca să nu leşini de foame-n faţa mea, şi-am să te trec în carnetul pentru datornici.

— O mie de lei m-ar aranja pentru moment, sugeră M., nevenindu-i să creadă că se va alege cu niscaiva parale.

Fără să mai spună ceva, Blondul intră în cabană, trăgînd uşa în urma sa ca şi cum ar fi vrut să ascundă interiorul de privirile Colaboratorului. Peste un minut ieşi. La vederea banilor M. se lumină, întinse mîna. Blondul privi spre poartă : cine dracu mai pică acum pe capul meu ?

Pe cărare venea, deşirat ca o şuviţă de fum, aproape destrămîndu-se-n mers, mai şifonat decît o circulară mototolită de un şef de birou coleric, şi-n acelaşi timp mai optimist decît un utopic vis de fericire, ghiciţi cine, nimeni altul decît Bledea poştaşul. Parcursese distanţa din centru pînă la ferma Blondului cu bicicleta lui rablagită căreia mereu îi sărea lanţul, din care cauză turlele nădragilor erau prinse la glezne cu nişte provizorii ace de siguranţă.

Asta îi dădea o înfăţişare şi mai risipită.

Sub braţ purta cu demnitate de comisionar de lux un pachet nu cine ştie cît de mare.

— Da oare a ploua ? întrebă, în loc de salut, ridicînd ochii lui mici şi mijiţi. Pe cer nici pomeneală de nor. Doar o dungă subţire spiralată de vîntul marilor înălţimi. Coborî privirea, îl văzu pe Blond, păru puţin mirat.

— Unde e... ?

— Ce este ? i-o tăie repede Blondul.

— Dar unde... ?

— Pînă acum ai pus trei întrebări : „dacă a ploua", „unde e", şi „dar unde". Suficient. Mie răspunde-mi doar la una : ce doreşti ?

— În orice caz adresa e aceasta, făcu „poştaşul", uşor intimidat. Pe pachet e numai adresa, şi nici un nume. Eu îmi fac datoria, am adus pachetul, noroc bun.

În acest moment Colaboratorul ieşi din umbră.

— Aci-mi erai, gagiule ? se miră Bledea. M. îl privi cu seriozitate. Totdeauna cînd avea parale-n buzunar (smulsese în grabă mia din mîna Blondului) se simţea mai bine înfipt pe picioare. De glume n-avea chef, dar cum să-l pună la punct pe „poştaş", nu-l prea ajuta fantezia.

Blondul luă pachetul din mîna lui Bledea. Părea ceva mai mic decît cutiile în care se vînd la magazin pantofii.

— Ţine cîteva drahme, făcu Blondul întinzîndu-i o hîrtie de zece. Şi poţi să pleci. Bledea o şi porni spre poartă. Ba nu ! Bledea se opri. Rămîi. Bledea se tîrî înapoi. Să vedem ce e aici.

Ascultător ca un şcolar în faţa dirigintelui, Bledea luă loc pe ce găsi. M. tocmai invidia felul de a se purta şi vorbi al Blondului, decis, neadmiţînd replică, hipnotizînd aproape, cînd Bledea se agăţă iar de el :

— Hei, gagiu, cum merg afa... ?

— Ştii, domnule Bledea, termenul acesta de ga... îmi dis...

Urmări operaţiunea deschiderii pachetului. Blondul tocmai se trudea cu nodul sforii groase.

— Uite, sări Colaboratorul. Mac o să te ajute.

— Ce fel de Mac ?

— Mac-briceagul, poftim. Ştii, sc, sc, am o...

— ...nevinovată manie de a boteza obiectele, ştiu. Blondul tăie sfoara şi-l înapoie pe Mac stăpînului său care-l închise grijuliu şi-l ascunse-n tocul de piele împodobit cu femei goale-n relief. Apoi Blondul deschise cutia de carton. Descoperi înăuntru ziare mototolite. Părea să fie vorba doar de o glumă cretină, cînd, printre hîrtii, descoperi o cutie ceva mai mică,

din carton tare, roşietic. Ce bijuterie o fi ascunsă aici, şi de la cine? Blondul o cîntări-n palmă, era uşoară. Şi dacă totuşi sărim în aer? O deschise cu precauţiune şi... o scăpă pe loc, scoţînd un strigăt sugrumat de surpriză şi oroare... Un păianjen imens, groaznic, cu trupul alungit, cap cenuşiu şi dungă albă pe spate, cu labe ce se mişcau repede ca o morişcă, izbucnise din cutiuţă, ca o corolă a morţii, şi fugea direct spre piciorul Colaboratorului. Acesta rămase ca hipnotizat. În clipa următoare, cu un geamăt disperat dar şi cu o remarcabilă dexteritate, fu cu Alfons în mînă, Alfons pumnalul, şi plonjă lovind pămîntul cu tăişul subţire.

Nu nimeri însă.

Păianjenul se ascunse sub o grămadă de gunoi.

Blondul îşi aprinse o ţigaretă lungă, subţire. Păstra în trup un tremur neplăcut. Sărind din cutiuţă, înfiorătoarea vietate îi atinsese mîna; mai simţea, cutremurîndu-se de greaţă, gîdilătura aceea blestemată. Se întoarse spre Bledea, care, depăşit de evenimente, mai că nu observase nimic.

— Nu încerca să pleci. Nu te mişti de aici pînă ce nu lămurim asta!

Tonul Blondului — teribil, tăios — nu admitea replică. Se mărgini să caşte ochii mormăind ceva, abia acum pe cale să se sperie. Blondul se întoarse către M.: — Triplu idiot şi găgăuţă! zbieră. Cu pumnalul voiai să *razi* păianjenul? De ce nu cu tunul?

— Se, se, Alfons a fost totdeauna la înălţime.

— Da? Ai ucis şi muşte cu el? Sau chiar şi ploşniţe?

— Lp, lp, bd, termenul de gă... mă cam...

Blondul aduse iute petrol, stropi grămada de gunoi sub care se putea bănui forfota neliniştită a păianjenului, sau, dimpotrivă, aşteptarea lui încordată.

— N-ai brichetă? îl întrebă pe M. De ce n-ai? Ce nume minunat poţi să-i găseşti, Eulalia, sau Daniela. Azvîrli cutia de chibrituri goală, luă cea pe care i-o întindea Bledea, dădu foc. Îl postă pe Colaborator de o parte, pe „poştaş" de alta, înarmaţi cu măturoaie, ocupă şi el un loc strategic pentru cazul că jigodia va încerca să fugă. Păianjenul *de azi* era şi mai mare, mai urît decît cel ce traversase tavanul barăcii.

Printre limbi răsucite de fum, flăcările se înălţară. Imediat apăru păianjenul, scos la lumină de dogoare. Încercă să mişte. Blondul ridică piciorul, vietatea se retrase. Deodată o atinse

un vîrf de vîlvătaie. Se zbătu. Focul o încercui. Se zbătu, înăbuşindu-se, i se aprinseră capetele labelor, apoi luă foc întreagă brusc, parcă explodînd. Minute în şir focul duelă prin văzduh cu spadele-i ascuţite şi iluzorii, sub ochii posomoriţi ai oamenilor. Nimic nu rămase din păianjen, scrumul se răsuci, se amestecă, focul distruse totul, rămase o grămadă neagră cenuşie, fumegîndă.

— Cînd văd foc, mă cuprinde nebunia, zise M.

— Pe mine, cînd văd păianjeni. Am făcut o prostie. Ar fi trebuit prins, şi... Tu !

Bledea tresări, gata s-o ia la sănătoasa.

— I-ascultă, ce... ia şezi aici la judecată. Cine ţi-a dat pachetul ? De unde ai luat păianjenul ? Va fi de rău dacă nu...

„Poştaşul" se răsuci pe călcîie atît de iute încît capul parcă rămase o clipită desprins de trup. Îl privi pe Blond, cîntărind parcă situaţia şi izbucni într-un hohot de rîs chelălăit. Prin cămaşa descheiată se vedeau, tresărind, coastele.

— Ce banc bun !

O luminiţă se aprinse în ochii Blondului. Sub răceala acestei sclipiri, rîsul lui Bledea deveni nesigur, încetă.

— Sau n-a fost bun ?

— Tu eşti autorul „bancului" ?

„Poştaşul" scăpă un „Doamne fereşte !" scurt ca un sughiţ. El n-are timp de glume, el nu şi-ar permite să...

— Aşează-te ! se răsti Blondul. Îmi spui sau nu de unde ai luat pachetul ?

Şi Bledea istorisi. Se afla în faţa gării, pentru orice eventualitate, poate picau niscaiva turişti — cînd i-a răsărit în faţă o nostimă duduie care...

— Geada ! se trezi Colaboratorul.

— Geada ? reluă Bledea. Duduia Geada, actriţa ? Nu, nu era ea, nici vorbă.

Păi pe Geada Ormazoglu o cunoaşte prea bine... de cîte ori nu i-a dus flori sau cutii de şocolată de la... Şi chiar ea, actriţa, a apelat în vara trecută în mai multe rînduri la serviciile lui. Avea nevoie de crema „Mobys", pentru pistruii de soare, de dermatografe franţuzeşti, tuş pentru sprîncene, marca „Lylla", şi de atîtea fleacuri, ori, cum el intră în legătură cu străinii care trag la hotelurile din centru, făcîndu-le diferite servicii mărunte, a putut să-i procure cîte ceva din cele dorite.

Ce e drept Geada O. l-a răsplătit totdeauna împărăteşte, e darnică şi risipitoare.

— Cunoşti şi niscaiva limbi străine ? se interesă Blondul, încruntat ca un drac.

Bledea plescăi din limbă, cu modestie.

— Cîte ceva din fiecare... aş zice strictul necesar. Voasi l'otel, dezire vu un taxi ?, zăăr iz ă veri biutiful taun, una dolce bambina...

— Ca la Turnu Babel, ce zici ? se întoarse Blondul spre Colaborator. Ploaie de poligloţi ! Sînt de-a drepul complexat.

O veche întrebare păru să se trezească în Bledea-poştaşul :

— Dar unde e... ?

— Nu mă mai scoate din fire ! i-o tăie Blondul. Cine era fata cu pachetul ? Sau era un tip ?

„Poştaşul" jură că era vorba de o junică, o necunoscută, el n-o mai văzuse, ori el cunoştea cam pe toată lumea din oraş, de altfel individa se şi îndrepta către gară. O fată subţire, roşcată, cu... Bledea îl privi pe M., cu sîni ascuţiţi... Şi puţin pistruiată.

— Un portret complet ! Blondul îşi scărpină vîrful capului, unde chelea. Şi-n ce limbă v-aţi înţeles ? În etruscă ?

— Vorbea româneşte, explică Bledea, şi la insistenţele Blondului se forţă să-şi amintească exact ce discutaseră. Nimic deosebit. Tipa-i ceruse să remită pachetul la adresa respectivă şi-l gratulase cu un bacşiş bun.

— Cîte drahme ? voi să ştie Blondul.

— O hîrtie de douăzeci şi cinci şi una de cinci.

— Pentru un păianjen atît de... ar fi putut da mai mult !

Bledea mai stărui asupra faptului că fata era drăguţă, bună să-i lase gura apă oricărui gagiu — şi iar îl privi semnificativ pe M. —, elegantă, manierată, şic ca o franţuzoaică. Dar nu era franţuzoaică, nu...

Expediindu-l pe „poştaş", Blonul îi recomandă să-şi cam ţină gura în legătură cu „bancul", nu de alta, dar s-ar putea pomeni c-o mică anchetă pe cap. Şi...

„Poştaşul" dispăru. Se auzi peste o clipă zăngănitul lanţului de la bicicletă, prea lung, mereu gata să cadă. În tot acest timp, terorizat de imaginea păianjenului, ameţit de foame, lui M. i se muiaseră încheieturile. Se ridică greu.

— Colaboratorule ! strigă Blondul. Știu la ce te gîndești. Că, poate, sc, sc, ar fi mai sănătos să te topești din acest oraș unde păianjenii îți cam calcă pe urme.

M. deschise gura, dar abia reuși să scoată doi de „lp". Blondul avea dreptate. Dar Blondul adăugă :

— Nu uita însă că-mi datorezi un teanc de drahme, după cum e notat aici, se bătu cu palma peste buzunar. Nu-mi place să fiu înșelat. Dacă pleci, te voi găsi și-n vizuină de... păianjen. Nu uita cu cine ai de-a face.

În zare plopii foșneau nepăsători.

M. simți în cerul gurii gustul amar al robiei.

Unsprezece

— Iarăși ziariștii ! își ieși din sărite Titus Grigorescu. Ce *mai* vor ?

— Nu e decît unul, Tit, căută să-l potolească Simeria. Și de ce „iarăși" ? Sînt doi ani de cînd picior de gazetar n-a mai călcat pe aici, iar puțină publicitate nu strică nimănui. A ?...

Fața ei, ca o lună plină, strălucea într-un zîmbet candid.

— Doi ani ? Yoginul se încruntă, gata să se simtă ofensat. Dar Simeria îi aduse halatul de gală și cu un blînd gest potoli începutul accesului de vanitate al fratelui ei.

— Pune-ți halatul, ia papucii și primește-l. A promis că nu te reține mai mult de zece minute. Și lasă-te fotografiat la masa de lucru. Pune-ți neapărat și ochelarii.

Reporterul era tinerel și se simțea exact ca peștele pe uscat. În plus avea un mare defect : se grăbea mereu de parcă l-ar fi fugărit gepizii. În plus habar nu avea care e de fapt obiectul real al cercetărilor lui Titus Grigorescu. Încercă deci să scape încă de la început de această nedumerire, punînd întrebarea :

— La ce lucrați acum, domnule profesor ?

Deschise repede blocnotesul, gata să noteze, gest care cam taie cheful de spovedanie al oricui. După părerea sa toți savanții erau neapărat și profesori.

Tropicologul tuși.

— Definitivez, zise, ţintuindu-l sever de după ochelari, un *étude* despre Lasidora Curtior şi Ctenus Ferus.

— Foarte interesant! se entuziasmă, mult prea grăbit reporterul. Şi dădu cu bîta-n baltă de-o manieră care-l lăsă năuc chiar şi pe bietul Tit: — Da, foarte interesant să reconstitui viaţa acestor remarcabili eroi... antici!

După ce-i reveni respiraţia, Titus Grigorescu voi să-l dea afară pe imbecil. Dar în loc să facă aşa, începu să recite pe un ton ce se voia acuzator dar nu reuşi să fie decît plîngăreţ:

— Nu e vorba de eroi antici, palidul meu ignorant. Lasidora Curtior e un păianjen gigant, din familia Theraphosidelor, iar Ctenus Ferus tot păianjen e, şi trăieşte, bagă la bilă, prin America de Sud...

— Ah, păianjeni!... Dar bineînţeles, unde mi-e capul? încercă s-o dreagă reporterul.

Falsitatea tonului îl scoase din papuci pe yogin.

— Afarăăăăă!!! răcni el. Afară, toţi, şi dumneata, şi eroii antici! Eu de păianjeni mă ocup, nu de eroi. Dacă vrei eroi, du-te-n...!!!

•

De cîteva minute doctorul doctor Caniardo se oprise la colţul din dreapta librăriei „Eminescu". Purta haine închise, cămaşă imaculată, baston, geantă de piele. Cîte un trecător îl saluta.

Lipit de vitrină stătea schizofrenicul. Traversa un moment de apatie, ochii lui comunicau doar cu neantul. Caniardo încercă să prindă privirea acestor ochi pustii. Schizofrenicul avu o tresărire, apoi începu să se legene încetişor. Capul mult aplecat, pe gîtul curb şi enorm de gros, părea rît. Nimeni nu-l mai băga în seamă. O sclipire rea trecu prin ochii spălăciţi ai doctorului doctor.

•

— Ştii ce zvon împrăştii eu despre tine, Gigi dragă?

Regizorul Mornea o fixă întunecat pe Geada Ormazoglu prin lentilele foarte groase ale ochelarilor.

— Ultima dată spuneai că aş fi homosexual.

— Nu. Spuneam că ai fost dat afară de la televiziune pentru beție și huliganism.

— Și acum ?

— Acum am inventat ceva mai șic : te ocupi cu magia neagră.

— Ești un amestec straniu, domnișoară Ormazoglu : infantilism, tîmpenie și talent. Și mai e... aș zice, ceva.

— Da ? Ce ?

— Mai e un fel de duh necurat care te conduce.

Geada Ormazoglu păli.

•

Un amărît de reporter, transpirat și ciufulit, obținu greu legătura cu Bucureștiul.

— Alo !... Ce ?... Vreau să vorbesc cu patronul ! Dumneata ești ?

De la cîteva sute de km, vocea răgușită a unui om tracasat și plictisit :

— Ai expediat materialul ?

— Ce să expediez, am feștelit-o. De ce dracu nu m-a prevenit nimeni că academicianul Grigorescu se ocupă de păianjeni ? Dumneata știi ce e Lasidora Curtior ?

— Izadora, cum ?

— Cum ?

— Ce, cum ?

— Ce are telefonul ăsta ? ! Ascultă, academicianul m-a dat pe brînci afară fiindcă n-am știut că Izad... că Lasidora Curtior e un păianjen și nu un erou antic. Cine ar fi zis ? Ce fac ?

— Cauți altceva. Altfel rubrica sare, dracului, în aer. Du-te la un istoric. Numai să nu-i spui, idiotule, că Napoleon e o specie de flamengo, sau mai știu eu ce. Și nu mai bea atît !

— N-am să mai beau. Dar există istorici pe-aci ?

— În lumea asta, *fratello*, din doi mincinoși, unu-i istoric, așa că... Te descurci cum poți.

— Aș prefera, știu eu, un actor... sau o actriță.

— Bună idee. Dacă nu prinzi un istoric, dacă-s plecați toți pe la congrese, caut-o pe Geada Ormazoglu. Întreab-o care-i

moda, și care-i viitorul teatrului și-al omenirii, iar la urmă întreab-o ce rol are pe șantier.

— Da ce, joacă pe șantier, e amatoare ?

— Mă, ce idiot ești ! Poftim, fă gazetărie cu... Nu e amatoare, e profesionistă...

— Cum ?

— Stoarce-i o mărturisire despre cum a jucat în Ofelia. Spectacolul s-a dat și la *tele*.

•

Bledea poștașul trecu cu bicicleta prin fața teatrului. Lanțul căzu, Bledea descălecă. Se înșera. Un tip grăbit și furios tocmai ieșea din clădire.

— Da oare a ploua ? îl întrebă poștașul, ridicînd ochii la cer.

— Ha ? Ce vrei ?

— Întrebam și eu dacă a ploua... Oare a ploua ?

— Ascultă ! Ai auzit de strada Corint ? Unde e ?

— Da pe cine cauți mata acolo ?

— Pe actrița Geada Or...

— Aha ! Am presupus. Așterne ici o hîrtie de zece și una de cinci, și te duc pînă la patul ei.

•

Ce poate să însemne ESSO ? Se auzi soneria.

— Să deschid ? întrebă Tînărul Medic. *El* nu ne-a dat nici o instrucțiune în privința asta.

— Deschide, îl îndemnă Necunoscutul. Poate e chiar *el*. Poate a pierdut cheia.

În încăpere însă, pătrunse reporterul. Le privi, pe rînd, pe Clementina, pe Cosima. Bărbaților nu le acordă vreo atenție.

— Bună seara ! Care dintre dumneavoastră e actrița Geada Or... ?

— Dumneata știi ce este ESSO ? îl întrerupse Necunoscutul. Reporterul holbă ochii.

— ESSO ?

— Da. Scrie acolo. Şi-i arătă hîrtia prinsă c-un ac de seringă.

— Domnilor ! Eu o caut pe pe...

Cosima se ridică, îi făcu semn să tacă, se apropie de el fixîndu-l cu ochi hipnotici :

— Vezi ce am găsit ?

Îi flutură prin faţa ochilor o hîrtie pe care scria : „*Ai ghinion. Destinul îţi prescrie moarte în chinuri*".

— Actriţa Geada Or...

— Ce bucată muzicală preferi ? îl întrerupse de data aceasta Tînărul Medic. Romantici ? Moderni ? Sau te pomeneşti că preclasici ?

— Sînteţi nebuni ! Nebuni de legat ! strigă cu voce subţirică reporterul şi o zbughi pe uşă afară.

•

Reporterul căută o cîrciumă unde să bea ceva tare. Întîlni în drum o terasă, dar toate mesele erau ocupate. Ceru permisiunea să ia loc la masa unui domn singur, vîrstnic, în costum gri. Ceru coniac. Domnul în gri cherchelea gin. Domnul în gri rase paharul şi apoi făcu inedita observaţie că noaptea a şi venit.

— M-da, mormăi reporterul, fără chef de vorbă.

— Sc, sc, vara e ca şi dusă, vorba unui împărat etrusc, zise domnul în gri. Şi, scotocindu-se : — Să vedem ce ne spune Jean-sîcîitul...

— Ce ne spune, cine ?

— Ceasul meu, domnule. Numele lui e Jean, Ip, Ip, explică amabil necunoscutul.

Era prea de tot ! Reporterul părăsi poticnindu-se terasa şi se îndepărtă în trap săltat.

Reporterul expedie o telegramă care suna astfel : „Imposibil să fac ceva. Tot oraşul e în pom.

Lasidora Curtior, rege etrusc".

•

Telegrama ajunse cu mici modificări, inerente marilor distanţe :

„Posibil să fac ceva. Tot orașul e în pod. Izadora Curvior, rege brusc.

Rectificat : Curvior ? Rege Bruc."

•

Citind telegrama, patronul zise :

— Omul meu din provincie s-a apucat iar de beție. Ce mă fac cu el ?

Doisprezece

Dacă urcai cele patru trepte ajungeai într-un coridor cu peretele din afară de sticlă : geamlîcuri patrate cu ramele vopsite-n verde. Vopseaua se scorojise de mult. Probabil erau șaizeci și patru de geamlîcuri, ca pe tabla de șah, numai că dispuse dreptunghiular. Din cele șaizeci și patru, patru sparte, iar două plesnite doar. Cele patru sparte erau parcă anume simetric aranjate, în formă de patrat, dar Dumnezeu mi-e martor că amănuntul acesta nu ocupă cine știe cîtă importanță în acțiunea de față.

De-a lungul peretelui, jos, pe ciment, se înșirau mici ghivece cu mici cactuși și alte plante al căror nume scapă autorului, cu frunza ascuțită, mlădioasă. Pe coridor nu se măturase de cel puțin două zile ; printre alte gunoaie se zărea un pachet de „Malboro", strivit și noroios.

Pe prima ușă vedeai o carte de vizită prinsă în pioneză. Scria : Șuteu Maximilian, sub nume se specifica : pensionar, însă cuvîntul era tăiat cu o linie nesigură și subțire. Iar mai jos : „colonel în retragere". În ansamblu cartea de vizită arăta astfel :

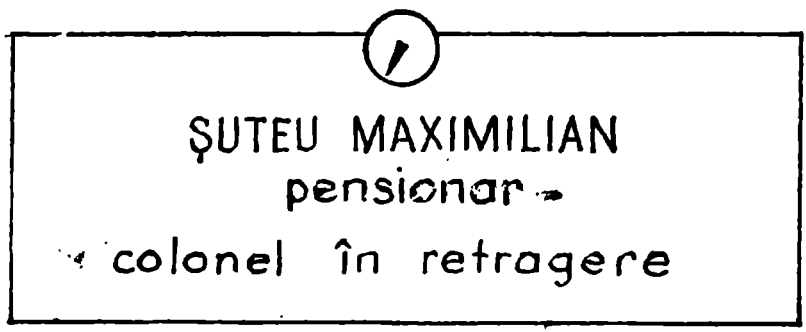

Pe a doua uşă, o plăcuţă de alamă cu chenar şi înfloriturile chenar avertiza :

Pe uşa a treia nu scria nimic. Mai exista o intrare scundă ce da probabil într-o chicinetă.

Între uşa întîia şi a doua, pe perete, atîrna o oglindă rotundă. În faţa oglinzii stătea plantat un băieţandru cu păr lung şi blond, cam vîlvoi. Era de statură mijlocie, mlădios, cu trăsături atrăgătoare. Nu era nici copil, dar nici foarte bărbat. Poate împlinise optsprezece ani, poate douăzeci. Purta *blugi*, iar la *blugi*, drept breloc, un minuscul Colt din sticlă opacă. Purta cămaşă albă, largă, cu guler lat, răsfrînt, ca seniorii de-altădată, în duel. Părea că se studiază cu mare atenţie-n oglindă.

Trecu o veşnicie.

Uşa a doua, cea cu „Fam. Baroană Ştefan" se deschise, o tînără femeie ieşi. Tresări văzîndu-l pe cel din faţa oglinzii, nu se aştepta să fie cineva pe coridor. Îl examină iute.

— Ce faci acolo ? De ce te uiţi în oglindă ?

Evident, întrebarea conţinea un sîmbure de absurd. Băieţandrul răspunse obraznic :

— Dar ce ? Se roade ?

Avea un glas răguşit, dar plăcut.

— Cauţi pe cineva ?

Tînăra femeie încruntase sprîncenele, împingînd fruntea înainte.

— Caut ? Nu cred, răspunse tînărul, nepăsător, enervant de nepăsător. Femeia, care avea cel mult douăzeci şi trei de ani, şi era frumuşică, avu expresia puţin stupidă, puţin ridicolă a omului pus în încurcătură : nu ştia ce să facă.

— Atunci ce vrei ?

— Să te întreb ceva. Știi cîte ghivece sînt înșirate pe coridorul ăsta nemăturat ? Nu știi ! Șaptesprezece. Dar cîte geamuri sparte sînt ? Patru. Și cîte crăpate ? Două. Și cîte întregi ? Cincizeci și opt. Trăiești aici de-o mie de ani și încă n-ai observat nimic. Avu un accent straniu cînd adăugă : N-ai înțeles nimic !

— Te întreb încă o dată : ce dorești ?

— Nimic. Nimic.

Femeia întinse mîna spre clanța propriei uși, ca și cum ar fi vrut s-o folosească drept armă.

— Dar cum ai ajuns aici ? Cine îi fi ?

— Dumneata ești doamna Ștefan Baroană ?

Individul avea un accent batjocoritor. Pronunțînd numele, parcă ar fi fost gata să pufnească-n rîs.

— De unde știi ?

— Scrie pe ușa vizuinei din care ai ieșit.

— Ia ascultă !... Ștefan Baroană e soțul meu. Dorești ceva cu el ?

— Nu-mi pasă de el. Cu dumneata doresc ceva.

— Ce ?

— Să mă mai gîndesc.

— Te poftesc să pleci !

— Ce nume caraghios : Ștefan Baroană !

— Dacă ar fi aici soțul meu ți-ar arăta cît e de caraghios, stîrpitură !

— Am un metru șaptezeci și doi.

Femeia se gîndi puțin, tot mai contrariată, apoi dădu un răspuns hilariant :

— Soțul meu are un metru optzeci și opt !

Băiețandrul hohoti îndelung.

— Atunci e, desigur, farmacist.

Femeia strînse pumnii.

— Da, e farmacist. Și ce ?

— Toți farmaciștii au un metru optzeci și opt... Și rîse iar. Numele tău trebuie să fie, desigur, Frăsinica. Frăsinica Baroană.

— Nu te privește cum mă cheamă, lepădătură !

Băiețandrul alungă o muscă ce i se lipea mereu de gît.

— Haide ! Stîrpitură, lepădătură... Mereu cu terminația în „ură". Îmbogățește-ți registrul. Ce melodios ar suna, pronunțat de tine, cuvîntul „canalie" !

— Pleacă de aici, sau chem mil...

— Recunoaște : te cheamă sau nu te cheamă Frăsinica ?

— Mă cheamă Leonora. E bine ?

— Doamna Leonora Baroană. Excelent. Sună excelent, ca o trompetă gîtuită. Dar nu ești farmacistă, nu ?

— Spune ce vrei de la mine, sau...

— Vreau să fac dragoste cu tine.

— Pleacă ! Afară, sau chem...

— Da, chemi ! De fapt îți crapă măseaua după un amor. De ce n-ai fantezie ?

Jignită, Leonora-și puse mîinile-n șolduri. Discuția de pînă atunci îi stîrnise doar furia. Acum însă se simțea ofensată pînă-n adîncul ființei.

— Cum, n-am ?

— Ar trebui să accepți pe loc.

— Ce să accept ?

— Ce ți-am propus : amorul. Măcar din curiozitate. Măcar ca să vezi ce va urma. Poate că... Poate că n-am mai făcut niciodată dragoste cu o femeie... Nu te-ai gîndit ? Ar fi... o premieră, și pentru mine, dar și pentru tine. Nu te-ai gîndit ? Ești o proastă !

Leonora îl asculta cu ochii măriți.

Dar, fără să mai aștepte răspuns, obraznicul îi întoarse spatele, parcurse distanța pînă la ușă, coborî treptele dintr-un salt, străbătu repede curtea și ieși-n stradă. Doamna Leonora Baroană, furioasă dar și nițel atîtată, remarcă talia delicată, feminină, a ticălosului, ținuta dreaptă, înțepată, mersul elastic...

Așteptă să se facă ora patru să vină soțul ei și să-i povestească totul, pentru a împărți cu el indignarea. Ștefan Baroană ascultă însă cam absent istoria aceasta nesemnificativă. Mai servi o porție de șnițel cu smîntînă, și pînă să-l isprăvească, îi se făcu somn. Se întinse pe canapea și adormi imediat.

Ce bărbat am ! gîndi Leonora, privind picioarele mătăhăloase și obrazul lipsit de farmec. Și o undă inexplicabilă de regret o învălui. Își aminti că în momentul cînd se apropiase

de obraznic, simţise un parfum subtil şi discret, vag asemănător cu Chypre, dar care era altceva, poate o esenţă străină. „Poate că n-am mai făcut niciodată dragoste cu o femeie..."

Din acest regret melancolic al drăguţei şi senzualei Leonora, avea să se nască o situaţie cu adevărat curioasă !

Treisprezece

O zi era pe sfîrşite. Încă nu se înserase, dar văzduhul se făcuse blînd, deja somnoros, palid deasupra asfinţitului, roşu în asfinţit. Privite de la înălţime, cele şapte coline pe care e aşezată din timpuri străvechi localitatea par să fie doar nişte provizorii muşuroaie de furnici... Asta şi sînt.

Maximilian Şuteu, mai scurt Max, pe-a cărui carte de vizită cuvîntul pensionar e tăiat c-o linie, dedesubt fiind adăugită titulatura de „colonel în retragere", se întoarce acasă. După război colonelul Max a fost contabil la Universitate ; verile conducea cu pricepere curat colonelească diferite tabere universitare, pe litoral. „Colonel en retraite", sună ceva mai bine, mai bogat, decît pensionar, trebuie să recunoaştem. Are un frigider mic, chiar în cameră, în care poţi găsi uneori rom, vin, brînză de vaci, o afumătură.

După ora şapte iată că apare încă un colonel, colonelul Fabian Călugăru, mai scurt Fab, care n-a fost niciodată colonel, ci doar avansat onorific de camarazii din „Ordinul Coloneilor". A fost doar simplu locotenent artilerist.

Fiind numai doi, nu mai pot să joace poker, e neinteresant. Joacă-n schimb biky-boca. Beau cu măsură, Max se lamentează, Fab tace, afirmă din cînd în cînd că nu-i pasă de nimic : el e fatalist.

•

Pînă la urmă tot au încropit un pokeraş în seara aceea.

Au mai apărut încă doi vecini de-ai lui Max, tot pensionari, dar nu şi colonei. Ca pentru a-i ţine la respect pe „civili", Max şi cu Fab se adresează unui celuilalt cu „colonele". „Dragă colonele, ai un chibrit ? Taie cărţile, colonele. Colonele, de ce nu spui că eşti servit ? Te-am ras, colonele !" Ce-

lorlalți le spun pe nume : Zachiu, ăsta e un rotofei sănătos, poți juca fotbal cu el, și Nan, contrariul său : dacă i-ai face cu bormașina o gaură în cap l-ai putea folosi drept ac pentru cusături fine. Și ei se adresează celor doi colonei cu „colonele". Deh !...

— Deh. Într-adevăr aș lua o cafea, colonele, zice colonelul Fab către colonelul Max, azvîrlind cărțile și luînd potul, un pot modest, fiindcă jucau pe sume infime.

— Atunci facem o pauză, cade de acord Nan. Se ridică și merge prin cameră. E atît de subțire, de slab, încît parcă se aude șuierînd aerul tăiat de trupul său.

•

Max iese-n coridorul slab luminat și tresare, fiindcă în aceeași clipă se deschide și ușa vecină unde locuiește familia Baroană. O, nu e nimic, e doar doamna Leonora, vinovată e afurisita asta de nervozitate. Leonora îi zîmbește, îl simpatizează pe acest bărbat „în retragere", se salută, constată amîndoi într-un acord deplin, cum numai doi șefi de state pot fi în comunicatele oficiale, că ar trebui pus un bec mai puternic pe coridorul acela. Leonora remarcă : „Uneori mi-e teamă, cînd sînt singură, parcă ar colcăi de stafii pe aici".

La auzul cuvîntului *stafii,* colonelul simte înțepături de gheață în ceafă și tace. Femeia are însă chef de vorbă. O mulțime de cuvinte au rămas neconsumate în preajma tăciturnului ei soț. Deci vorbește :

— Domnule colonel... A înțeles de mult tînăra bestie cît ține Șuteu la titulatura asta.

— Domnule colonel, știți cîte gemulețe are peretele ? Surprins, bărbatul clatină din cap. — Șaizeci și patru, exact cîte patrate are tabla de șah. Nu e formidabil ?

Colonelul nu vede în asta nimic formidabil, și nici nu e, are el lucruri mai complicate la care să se gîndească, totuși noblețea militară îl obligă să fie politicos cu o doamnă, să fie de acord cu ea.

— Formidabil, hm, da... Dar cine le-a numărat ?

— Nu e cine știe cît de greu, chiar eu aș fi putut să le... Dar prima dată mi-a atras atenția un vagabond, de fapt un băiat drăguț, care a trecut azi dimineață pe aici.

— Aţi avut o vizită ?

Colonelul nu intenţiona să nuanţeze întrebarea cu un accent insinuant complice, totuşi Leonora se simţi atinsă.

— Vizită ? Nu. Nici nu mă căuta pe mine.

— Atunci, pe mine ?

Max are sprîncenele ridicate. Glasul e nesigur. Dar doamna Baroană nu observă, ea însăşi e în încurcătură. Ţine la stima colonelului, cum să explice că...?

— N-am idee ce căuta individul, mă credeţi ? Priveşte geamurile, ah, iată salvarea. — Ştiţi cîte din ele sînt sparte ? Vă rog, nu număraţi acum !

Max nici n-avea intenţia să le numere. Găseşte că întrebările tinerei doamne sînt cam anormale. Caută în dosul lor capcana şi n-o dibuie.

— Patru sînt sparte, triumfă ieftin Leonora. Şi două plesnite. Şi avem pe coridor şaptesprezece ghivece. Tot el mi-a atras atenţia.

— El ! Cine este el ?

— Necunoscutul...

— Mai-nainte aţi spus : vagabondul.

— Era un băiat cam zurliu, recunosc. A încercat să-mi facă şi curte. Dar... nu i-a mers !

Cînd o femeie insistă asupra pudorii ei... gîndeşte Max, şi, în sfîrşit, acordă o privire geamurilor sparte. Încearcă să fie practic :

— Va trebui să le înlocuim.

Dar asta se va întîmpla doar cînd vor pune şi un alt bec pe coridor, adică, probabil, niciodată.

— Şi vom cumpăra încă un ghiveci, face planuri grandioase Leonora. Cred că şaptesprezece e un număr cam cu ghi...

Ies amîndoi în curte : nu e prea întuneric, un cer de stele se arcuieşte deasupra, un vifor de lumină trece printre constelaţii, totuşi colonelul Şuteu simte cum bezna, o beznă închipuită, interioară, îşi înfige ghearele-n ochi. Prezenţa tinerei Leonora, alături de el, pe cărarea ce duce la bucătăria de vară, e o adevărată binefacere. Br... Scîrbos lucru ! Un bărbat să se teamă de întuneric !

În bucătărie, pe plita comună, Leonora pregăteşte cina pentru soţul ei care a refuzat — iar ! — să iasă la plimbare, să meargă la cinema, să meargă la un local, iar colonelul Max

pune cafeaua la fiert. Proastă idee, cafea, la ora asta, pentru niște oameni în vîrstă. Întoarce o față șifonată spre doamna Baroană.

— În concluzie, un individ necunoscut a intrat azi în casă și s-a apucat să numere geamurile sparte și ghivecele ? Ce poveste ! Ar fi trebuit legitimat.

Trebăluind, doamna Baroană ridică din umeri.

— Cine s-o facă ?

Din ton reiese că ea nu e dispusă să fie chiar așa de severă.

Colonelul Șuteu n-are o înfățișare prea războinică. Cureaua abia-l cuprinde. E destul de puternic, totuși, nu e flasc de tot. Are un pic de personalitate din cauza mustății. Mai mult contabil decît colonel. Are ochi mici și rotunzi, negri. Leonora nu înțelege de ce colonelul insistă atît asupra vizitei individului. E clar, nu-i convine, dar ce-i pasă lui ? N-are de unde să știe că teroarea a și pus stăpînire pe ființa perisabilă a colonelului. Ea încearcă o împăcare a pozițiilor :

— Cred că puștiul acela a încurcat adresele, se mai întîmplă, nu ? Cînd am ieșit pe coridor ce credeți că făcea ?

— Număra ghi...

— Nu. Pe semne le numărase înainte, maniacul. Se uita în oglindă.

— În oglindă !!

— Vă miră ? Era tare cochet. Recunosc că a fost cam obraznic, pur și simplu s-a dat la mine...

— Hei ! Nu era chiar puști.

— Ei, domnule colonel, puști !... Vreo douăzeci de ani. Obraznic dar — picioarele i se tăiară — drăguț. Atunci mă cam înfuriasem. Era cam de vîrsta mea. Înainte de măritiș eram și eu o mică obrăznicătură... Am făcut și sport, alergări, călărie, tir... Argint viu eram. Acum...

Colonelul toarnă cafeaua-n ceșcuțe, orînduiește ceșcuțele pe tavă. De data aceasta străbate singur drumul înapoi, prin beznă. Mîna îi tremură, numai de nu s-ar poticni. Cînd va intra în casă va trage un gît de Jamaica. „Drăguț !... Cochet !... Oglindă !" Femeiușcă, asta e, simpatica vecină. Sigur că femeiușcă, ce altceva ? Mai bine n-ar permite tuturor vagabonzilor să... Ajunge cu bine pe coridor (ciudată chestie, totuși, să numere geamurile și ghi...), deschide ușa camerei sale unde ceilalți stau în jurul mesei și flecăresc în vreme ce la

radio se dă muzică şi nu sfaturi agrotehnice sau vreun discurs, face trei paşi, deodată scoate un urlet, scapă tava, ceşcuţele se rostogolesc, se sparg, cafeaua curge pe covor, face băltoacă pe parchet, iar Max rămîne împietrit cu ochii la fereastră. Un chip hidos, teribil de hidos, ce nu semăna cu nimic, poate doar cu moartea, apăruse acolo în spaţiul gol şi întunecat, fereastra fiind larg deschisă. Colonelul Fab, Zachiu şi cu Nan privesc şi ei într-acolo, dar nu văd nimic, fiindcă nu mai e nimic.

Arătarea a dispărut.

Poate — doar închipuirea...

Fab zice :

— Ai nervii ca strunele, aproape-ţi ies prin piele... Ce e cu tine, colonele ?

Ceilalţi sînt de aceeaşi părere. Chiar dacă cineva s-a furişat în grădină şi s-a ridicat în vîrful picioarelor pentru a arunca o privire indiscretă în casă — e acesta un motiv să ne pierdem firea ? Max abia ascultă pălăvrăgeala lor. N-a fost „cineva", a fost ceva foarte urît, o mască de coşmar, *o tentaculă*, un ochi holbat, dar cum să le explice ? Nu mai are în faţa ochilor, clară, reprezentarea a ceea ce a fost.

Geme.

— Dacă aţi şti voi...

Nan şuieră prin văzduh cu braţele. Dacă l-ar prinde pe ticălosul care dă tîrcoale şi face glume sinistre, i-ar arăta el. E comic. Zachiu e mai potolit, el e om echilibrat, nu e dispus să cheltuiască vorbe fără acoperire.

Fab însă bănuieşte ceva.

— Dacă am şti, ce ?

Lui Max îi e prea frică şi trebuie, în sfîrşit, să împărtăşească ceva din... Scoate din sertar plicul blestemat. Un plic oarecare, l-a adus poşta de dimineaţă. Iar în plic e hîrtia, o coală semivelină pe care scrie cu litere mari de tipar, într-un chenar negru :

ŢI SE PRESCRIE MOARTE INGROZITOARE

Dulce — lumină — lumină — parfum — tunet — Esso — frig

O. C.

Pentru Zachiu și Nan e o tîmpenie oarecare. Fab însă înțelege.

— Analfabet, cine a trimis-o, face Nan, agitîndu-se mereu, gata să-și împrăștie mădularele prin încăpere. Nu se scrie O.C. ci O.K., cu kapa. Okei și nu Ocei.

Fab însă, ca și Max, înțelege că nu e vorba despre americănescul O.K. ci de cu totul altceva.

— Ar trebui să...

Se auzi o bătaie distinctă în ușă. Toți tresăriră, în afară de Nan care tocmai începuse un discurs.

— Intră !

Vocea lui Max răsunase imploratoare, ca un apel la mărinimia cerului. Rămaseră neclintiți, așteptînd să se deschidă ușa. Parcă așteptau să intre „MOARTEA ÎNGROZITOARE" în persoană.

Dar clanța rămase neclintită. Ușa nu se deschise. Nu se auziră pași. Nu se auzi nimic. Lătră un cîine. Și iar nu se auzi nimic.

— Du-te și vezi, făcu Fab.

Șuteu îl privi, nu se mișcă.

— Du-te colonele ! insistă Fab. Nu te face de rîs. Sînt probabil vecinii.

Dar tonul nu-i suna ca și cum ar fi fost sigur că sînt vecinii. Mai curînd părea că-l trimite pe Max la ghilotină.

Colonelul Șuteu se dezlipi greu de pe scaun. Picioarele i se tăiau. Deschise ușa cu brutalitatea spaimei. Nimic. Ba da ! Jos, pe ciment, un buchet de flori, învelit în celofan. Ceilalți se bulucirăși ei spre ușă.

— Crizanteme albe, șopti Max. Flori pentru mort !

— Ce prostii !

Energicul Nan ridică de jos buchetul, despături sus celofanul. O vază, te rog, colonele ! Luă din mîinile tremurînde ale lui Max vaza și turnă apă în ea. Apoi puse florile. Buchetul era masiv.

În lumină, sub candelabru, alături de hîrtia amenințătoare, crizantemele străluciră frumos. Una dintre flori însă, prinse curînd un tremur ciudat. Observă doar flegmaticul Zachiu.

— Să bem ! Rom ! rosti colonelul Max.

— Rom ? Merge ! Propunerea se apr...

Zachiu, mirat, se ridicase pe jumătate.

— Priviţi acolo, zise, încă destul de calm.

Printre lujerele crizantemelor, înaintau încet, ridicîndu-se lent la suprafaţă, nişte picioare negre subţiri de insectă uriaşă.

Apăreau şi dispăreau.

Întreg buchetul se mişca, foşnea...

Sîngele năvălea spre tîmplele colonelului Şuteu.

Într-o clipă, printre florile albe răsări giganticul păianjen negru, corolă sumbră a spaimei şi a morţii. Îşi desfăcu picioarele peste întregul buchet, ca nişte petale cumplite. Păianjenul rămase la pîndă.

Colonelul Şuteu transpiră, simţi că se înăbuşe. În gură stăruia un gust dulceag. Inima i se opri. Oare aşa arată „MOARTEA ÎNGROZITOARE" ?

Se prăbuşi, ca fulgerat. Prietenii îl crezură mort.

Patrusprezece

Trecu foarte mult TIMP. Veşnicii. Gong !

Gong ! Gong ! Gong !

Colonelul Şuteu începu să audă vocile celorlalţi colonei şi necolonei. Cuvintele lunecau pe un flux unduios, despărecheate, fără sens, pure, neînsemnînd nimic. Cuvinte-peşti. Cuvinte-meduze. Cuvinte-creioane. Cuvinte-păianjeni. Un gust dulceag stăruia pe limba colonelului, ca o presimţire ; sub pleoape miji un fulger scurt. Trupurile celorlalţi se mişcau deasupra patului ca nişte somoni monstruoşi, lunecînd antigravitaţional prin fluidul atmosferic.

GONG !

Sau, mai bine zis, TIMP !

Şi colonelul Şuteu îşi reveni. Se ridică. Prima întrebare :

— Ce aţi făcut cu *el* ?

— L-am fiert în supă, glumi Nan. Nereuşită glumă !

Află totuşi că, în vreme ce Fab îi aplica nişte inutile palme pentru a-l trezi, ceilalţi doi vînaseră vietatea şi îi veniseră

de haz. Într-un tîrziu Zachiu şi cu Nan plecară să se culce. Fab mai aşteptă.

— Hei drăcie ! Atunci, să rămîn cu tine ?

— Sînt bărbat ! protestă Max.

— Sigur. Cum te simţi ?

— Mi-e somn...

Dar după ce plecă Fab, somnul trecu. Se făcuse miezul nopţii. Atmosfera era ca înăbuşitoare, afară, în noapte, fulgera pe cerul senin, fără tunete, ca o mînie tăcută. Verifică încă o dată dacă uşa e zăvorîtă.

În noaptea aceea Şuteu citi multă vreme din diferite cărţi, la lumina veiozei. Nu era prea atent. Nu înţelegea deloc cum se întîmplase : n-a mai leşinat niciodată, nici cînd fusese rănit. Gustul de dulce, pe limbă şi-n cerul gurii, stăruia. Se spălă iar pe dinţi, pe la două noaptea, îşi clăti insistent gura. Fără să-şi dea seama, încetul cu încetul, îşi pierdea controlul. Intra sub controlul unei alte puteri. Parcă ar fi deschis o poartă, dincolo de care bîntuiau curenţi de forţă.

Aţipi cu cartea-n mînă, cu lumina aprinsă, pe la două şi jumătate.

Pe la trei fără un sfert, aşa cum avea să declare a doua zi, doamna Leonora Baroană deschise ochii. Visase, sau auzise cu adevărat un ţipăt ? „Un ţipăt de groază", avea să spună.

Alături de ea, pe noptieră, cadranul fosforescent al deşteptătorului arăta ora. Din camera vecinului se auzi o bufnitură.

Îl ghionti pe farmacist. „Trezeşte-te, la colonel se întîmplă ceva. Poate moare !"

Nici nu bănuia cîtă dreptate are ! Dar farmacistul nu se trezi, nici ţipătul, nici bufnitura nu se repetară şi femeia adormi crezînd că se înşelase. În realitate, ce se întîmpla în camera colonelului ?

La trei fără un sfert, după un somn ciudat de scurt, de cincisprezece minute doar, Maximilian Şuteu se trezi pentru ultima oară în viaţă. Era în pijama, dezvelit. Pe laba piciorului drept văzu un păianjen oribil ce părea că-şi înfipsese

cângile sub piele. Atunci țipă. De oroare. Simultan, un gînd: „Ce prieteni am! Ziceau că l-au ucis." Nu-i trecea prin cap că poate fi *alt* păianjen. Sări din pat, scaunul se rostogoli, se împiedică de el, căzu. De aici bufnitura. În acest timp păianjenul fugea de-a lungul peretelui. Cînd se înarmă în sfîrșit cu o gheată, să-l omoare, nu-l mai văzu.

— *Nu pot rămîne în camera aceasta, în tovărășia păianjenului.*

Dar înainte de a se îmbrăca — erau ceasurile trei ale nopții — ieși pe coridor, fără nici un motiv. Oare se aștepta să mai primească un buchet de crizanteme? Sau o misivă cu ...?

Becul abia lumina.

Îl schimb chiar mîine. Spaima începu să rămînă undeva dincolo de el. Începură să-l preocupe diferite lucruri. Dar se amestecau. Totul fugea. Apoi: Ce idee, să numeri geamurile sparte. Să numeri ghivecele.

Tot fără un motiv precis ieși în curte, în papuci, și se duse la poartă. Asculta niște ordine transmise prin telepatie? Bulevardul — pustiu. Nu. Cineva îi făcu semn. „Imediat". În gură — gustul de dulce devenise insistent. Părea că-l simte *cu tot trupul.* Se îmbrăcă alene. Parcă uitase de păianjen, dar poate că nu, căci, înainte de a pleca, aruncă o căutătură aproximativ spre locul unde dispăruse gîngania. Nu uită nici să stingă lumina. Nu avea s-o mai aprindă vreodată.

Gustul de dulce invadase tot corpul, ca o otravă.

Urmă pe stradă, la oarecare distanță, insul singuratec care-i făcuse semn să-l urmeze. Acum îl recunoștea. Era, desigur, colonelul Lauden. Ciudat! Lauden era mort, îl îngropaseră, făcuseră tir asupra capului lui.

Orașul devenise dintr-o dată *oraș-necunoscut.*

La fiecare poartă stătea cîte un colonel cu crizanteme.

Încercă să meargă în toate direcțiile pentru a răspunde tuturor acestor invitații. Și-i reuși. Merse în toate direcțiile.

O lumină orbitoare aproape că-l destrămă. Lumina era în el. Începu să ardă, de viu. Fulgerul se repetă. Urlînd, se repezi. Creanga ascuțită și lăsată a unui salcîm îi smulse ochiul stîng. Acum răsunară și tunetele nopții pe care înainte nu le auzise. Continua să ardă. Durerea nu era a lui, ci universală. Era un rest de viață în ghearele unei forțe absurde.

Alerga încă. Trecu din stradă în stradă, ca printr-un labirint. Simbolic labirint. Se amestecau mereu senzațiile. O parte a trupului său alergă înainte, alta o pornea în lături.

Păi cu acum mor ! zbieră colonelul Șuteu.

•

Fu găsit în zori, atîrnat de balustrada unui pod de lemn, la marginea orașului. Degetele mîinii stîngi erau încleștate de mînerul unei servicte. Absurd... În servietă găsiră pămînt și pietriș pe care-l rîcîise cine știe de unde cu unghiile. Și prin buzunare găsiră pămînt. Și în gură. Era chircit ca unul care îngheață. Ochiul stîng, rănit, arunca o privire de sînge. Părea că voise să se arunce în apă și nu găsise putere și trăsnetul morții îl lovise în mijlocul acestui ultim efort. Prietenii îl recunoscură cu greu.

Cincisprezece

Colaboratorul prezenta un chip cenușiu și provizoriu : părea ultimul supraviețuitor al unei corăbii beție și desfrînate ce-a eșuat pe-un recif de corali, printre rechini cu dinții ca ferăstrăul.

— Îmi crapă măseaua după un pic de cherchelcală, făcu el posac. Am visat păianjeni astă noapte... Sc, sc !

Își făcea vînt cu Martha-sentimentala.

Se instalară pe teresa braseriei, Blondul ceru bere. Colaboratorul pretinse chelnerului să aducă pahare înalte. „Din ele sug mai cu plăcere..."

— Cred că sugi cu plăcere din orice fel de pahar !

M. scoase ceasul. „Jean-sîcîitul ne vestește că-i ora mesei". „În mă-ta cu Jean al tău !" îl repezi Blondul, într-o dispoziție nu tocmai roză.

— Știi ce, Ip, Ip... Nu-mi place să...

— Cască ochii, gă... nu, n-am vrut să zic găgăuță. Cască ochii, Colaboratorule. Am să-ți arăt ceva. Dar mă și întreb dacă e cazul. Gă... Nătărău cum ești...

M. încercă să-și confecționeze o mască de seriozitate. Dar Blondul îl apostrofă din nou :

— Iar ai mîncat usturoi ! Puți ca un depozit.

— De ce ești pisălog, Blondule ? Dascăl de școală trebuia să te faci. Am mîncat usturoi fiindcă-mi venea o greață... bd, bd. Ziceai că vrei să-mi arăți ceva.

Blondul nu întoarse capul. Doar o insesizabilă tresărire a mîinii indică direcția.

— Uite ! Îl vezi pe tipul de colo ?

Un bărbat ce ședea singur la masă, pe o margine, citea ziarul. În fața lui — un pahar cu licoare gălbuie, coniac. Colaboratorul își ațintì privirea.

— Nu te zgîi ca un cretin. Mai discret.

— De ce ? Ce e cu el ? Dă-l dracului de tip.

Blondul își aprinse o țigaretă lungă și subțire și, trăgînd primul fum, urmări din ochi două perechi de picioare bronzate și plinuțe. Vorbi ca despre altceva.

— Știi cine e ? Ai auzit de Adrian Mocanu ?

— Cine-i Adrian Mocanu ?

Blondul îi aruncă o privire foarte ciudată.

— Numele lui nu-ți spune nimic ?

— În orice caz mi-e antipatic. Un om pe care-l cheamă „Mocanu" nu poate fi un tip „subțire"... ca mine.

Blondul se încruntă, de parcă el ar fi fost cel ofensat.

— Dar, reluă M., cu ce se ocupă la urma urmelor tipul ?

— Păi, găgăuță, el a preluat cazul Maximilian Șuteu. Nimic nu știi. Pe ce lume trăiești ? Te îndopi cu usturoi și-ți mîngîi lucrușoarele. Trebuia să te faci producător de filme, nu escroc.

— A, cazul colonelului Șuteu...

— Exact. N-au fost mulțumiți, fîrtații, cu diagnosticul „criză cardiacă". Nu ține. Colonelul avea inimă sănătoasă ca un piston de locomotivă. Au dibuit alte lucruri, tare ciudate.

— O fi de la contraspionaj, acest Adrian Mocanu, rîgîi Colaboratorul, holbînd ochii.

— Cam așa ceva. Și încă unul dintre cei mai dibaci. Sper să nu i se încrucișeze drumul cu-al nostru, deși, vrînd nevrînd, mă tem că...

Colaboratorul sorbi berea și întoarse către Blond o față cam răvășită de prea multă chercheleală și — cinste lui ! — cam bănuitoare.

— De unde-l cunoști ?

Blondul făcu o strîmbătură.

— Colaborez cu el. Şi ne petrecem concediile împreună. Şi ne facem tot felul de confidenţe. Şi organizăm împreună expediţii subacvatice. Sper că ai pri...

— Nu fugi de întrebarea mea : de unde ?

— Degeaba sînt eu Blondul, gă...?

— Dar el, el, ce părere ai, te cunoaşte ?

— Dacă mai pui o singură întrebare neroadă, mă înalţ la cer şi mă instalez printre mucenici. Mai mult ca sigur că mă cunoaşte, oamenii iluştri au auzit unul de celălalt, se tem unul de celălalt şi se simpatizează-n acelaşi timp.

În acest moment insul despre care vorbeau întoarse profilul către ei, prezentînd o frunte încăpăţînată, un nas roman, o bărbie fină.

— Păi l-am mai văzut pe individ ! păru să se bucure M. Prin cîteva cîrciumi. Stă nemişcat şi nu se uită nicăieri.

— Abia e o dovadă că se uită în toate părţile.

La masa lui, Adrian Mocanu ridică paharul, privi prin el cu plăcere şi dădu pe gît ultima picătură de coniac. Rămase chiar mai mult de două secunde în poziţia aceasta, cu capul dat pe spate. M. şi Blondul îl urmăreau.

— Ăsta rade cherchelează după cherchelează, făcu M. invidios. I se decontează sau nu, Blondule ?

— De unde naiba vrei să ştiu ?

— Tu, care le ştii pe toate...

Adrian Mocanu făcu semn chelnerului şi plăti. Se ridică. Arăta ca la patruzeci şi cinci de ani, solid, nu prea înalt, cu o faţă destul de brăzdată. Purta un costum foarte corect, în carouri, cămaşă albă, cravată cu picăţele discrete.

— E distins, mama lui de sticlete, şopti M.

— Gura ! Nu vezi că vine la noi ?

Într-adevăr, îndreptîndu-se spre ieşire, A. M. aţinti o privire lungă asupra Blondului. Încetini paşii. Avea intenţia să se oprească ?

— Mă iertaţi... Părea amabil, nu pus pe răutăţi. Continuă : — V-am observat pe stradă, în vreme ce vă apropiaţi, şi de un sfert de oră mă tot întreb de unde vă cunosc. Abia acum mi-am dat seama că nu vă cunosc, ci v-am văzut doar poza.

I se adresa numai Blondului.

— Cred şi eu, răspunse acesta, glacial. Imposibil să nu am vreo fişă pe la dumneavoastră. O fişă destul de încărcată, o fişă păcătoasă, aş zice. Dar, mă rog, dacă se poate şti, în ce împrejurare aţi avut ocazia s-o vedeţi ? Sau poate lucraţi în... ?

— Desigur, în...

— Se. se, se ! nu se putu stăpîni M., fistîcit de discuţia ce se purta peste capul său.

A. M. întoarse privirea spre Colaborator.

— Aţi spus că ?... N-am înţeles bine.

Blondul fu gata să pufnească, mutra Colaboratului merita să fie imortalizată. Cu mîna dreaptă făcu un gest larg, ca de prezentare :

— Un cunoscut...

— Mocanu Adrian, se prezentă Adrian Mocanu.

Ei, acuş să te văd, rînji Blondul către M. Doar n-o să-i spui copoiului că eşti incognito ! M. ieşi cu greu la suprafaţă, ca un înotător prins de vîrtej.

— Lp, lp, amicii îmi zic „Colaboratorul", se prezentă.

— Aha, zîmbi A. M., îngăduitor. Desigur colaboraţi la reviste. Poezii ? Eseuri ?

Ce ţi-e şi cu Adrian Mocanu ăsta ! Ce îl tot ridică Blondul în slăvi ? se miră Colaboratorul. Şi zise, umflîndu-se-n pene :

— De toate. *Spiritus universalis...* Galileu, Leonardo, Hamlet...

— S-ar părea că aşa e moda, domnule... zise cu îngăduinţă A. M., fără a mai despica firul în patru în legătură cu trinitatea înşirată cu candoare de Colaborator. — Poeţii scriu critică, iar criticii fac poezie şi balet.

— Ce luaţi ? se interesă Blondul. Luaţi ceva ?

Nu părea exagerat de binevoitor, totuşi A. M. acceptă imediat.

— Cu plăcere. Am luat şi înainte un coniac.

— Coniac ! strigă Blondul către chelner. Îl cercetă fără interes pe A. M. — Vreo afacere prin oraş ?

A. M. luă o mutră scîrbită, vorbi lejer ca despre schimbarea timpului.

— Un caz plicticos ca o partidă de rummy, domnule. Pe mine rummy-ul mă scoate din sărite...

Colaboratorul se înseninã, indiscret, cu voce subţire :

— Putem afla şi noi...?

— Eh ! A... sucombat un pensionar, atît, numai că unei minţi cam ceţoase i s-a năzărit că ar fi ceva suspect la mijloc.

M. crezu că e cazul să intervină iar cu înţelepciunea sa :

— Moartea e totdeauna suspectă.

— Nu totdeauna, dragă domnule, protestă A. M. cu blîndeţe. Moartea poate fi firească, de obicei e firească, aşa cum e cazul acesta al meu. Numai că a intervenit o poveste abracadabrantă cu păianjeni...

— Păianjeni ! sări în sus Colaboratorul.

Blondul rămase neclintit. Buzele i se ţuguiară puţin.

— Fantezii bune pentru... literaţi şi, schimbînd subiectul, îl privi pe Blond. — Cu ce vă ocupaţi *acum ?*

Blondul puse pe faţa de masă mîinile sale sănătoase şi rezemîndu-se în coate îl privi pe A. M. drept în ochi.

— Cultiv căpşuni. Cam asta fac. Şi-n afară de asta, merg la pescuit.

A. M. rămase cu privirea-n gol. Părea visător. Poate şi-l imagina la munca pămîntului pe agentul secret de odinioară. îl examină iarăşi pe Blond cu o stăruinţă politicoasă, dar apăsată.

— Nu mai sînteţi tînăr.

— Nici dumneavoastră, ripostă Blondul, neamical.

— Nu, nici eu, acceptă A. M., ridicîndu-se. Mulţumesc pentru trataţie. Nădăjduiesc să ne mai vedem, pe mine treburile mă mai reţin cîteva zile aici.

— Pare cam demodat ! făcu în urma lui Colaboratorul. Nu-mi vine să cred că e isteţ. Ei, ce facem, mîncăm ?

— Ai spus că porţi cu tine o busolă ?

— E la mine. M. se scotoci prin buzunăraşele sale şi scoase busola ascunsă-ntr-o teacă de piele, înfrumuseţată şi aceasta c-o siluetă. — Numele ei este Micuţa.

Blondul puse busola pe masă, privi în direcţia Nordului.

— Ce cauţi ?

— Al cui nume e „Micuţa" ?

— Așa îi zic de cînd am cumpărat-o de la un țigan, pe Lipscani. De ce ?

— Va trebui schimbat.

— Pentru nimic în lume.

— Am o armă automată, făcu Blondul cu glas mohorît. S-ar putea să fie nevoie să ne slujim de ea. E nebotezată și numele de „Micuța" i-ar fi exact pe măsură.

Colaboratorul propuse să amîne pentru altă dată discuția, iar pentru moment să servească o masă substanțială. Avea nevoie să se refacă după eforturile ultimelor zile. Înfulecînd, prinzînd putere, curaj, Colaboratorul schiță planuri de viitor : nu-și dorea decît o casă cu multă verdeață împrejur, fie și o cabană ca a Blondului ; într-un copac rămuros, pe o mică platformă solidă, își va instala masă și scaun, așa cum văzuse undeva, și se va cherchcli acolo ; ca să nu cadă, imaginase un sistem de curele-hățuri, ca niște centuri de siguranță la automobile... Întreg acest complex de cherchcleală se va numi „Bîrlogul Marilor Căpitani". Va avea, firește, și scară. Și apoi, întreaga casă va fi plină de lucrușoare plăcute, și pentru fiecare va alege cîte un nume potrivit. Și, poate că, sc, sc, își va căuta și o nevastă potrivită...

— Dar femeile sînt pentru tine un mare mis...

Pe fața lui M. se lărgi un surîs.

— Orice mister trebuie, lp, lp, dezlegat pînă la urmă... *Hop erat in volis !** Să zbori peste orice hop, nu ?

— Bineînțeles, conform unui vechi proverb etr...

Stimulat de alcool, îmbătat de propria-i erudiție, Colaboratorul aduse noi precizări : — Cu bani, totul merge ! *Trei cauze, sir : dinari, dinari și iarăși dinari !* **

Cînd să facă însă plata, separat, așa cum ceruse Blondul, M. declară, candid, că e lefter ras. Se explică : plătise doctorului doctor Caniardo chiria, cumpărase două cămăși, o cravată pe care o botezase Mireille, o trusă de...

* De fapt : *Hoc erat in votis !* Aceasta mi-era dorința. Colaboratorul însă, ca de obicei, face confuzii.

** Corect : *Tre cose, sire : danare, danare e poi danare.* Trei lucruri, sire : bani, bani și iarăși bani.

Blondul îl întrerupse :

— Să ştii, divorţăm ! Crezi că eu sînt Banca de Scont a Patago...?

— Cinci hîrtii de cîte o sută, m-ar aranja... pentru moment, explică M., bine dispus.

Bodogănind, înjurîndu-l, ameninţînd, Blondul îi avansă noul împrumut. Notă totul în carneţel, inclusiv banii cheltuiţi pe mîncare şi băutură.

— În total îmi datorezi una mie cinci sute treizeci şi trei de drahme, zise Blondul închizînd carneţelul. Aici intră şi ce am cheltuit cu prietenul nostru Adrian Mocanu.

— Credeam că e invitatul tău.

— A fost invitatul *nostru*.

— Eşti tare cărpănos, Blondule !

— Să taci ! M-ai secat de bani.

Soarele ardea puternic iar Colaboratorul se pleoşti, dar nu din cauza soarelui sau a datoriei ce crescuse vertiginos, ci din alt motiv : o văzu trecînd pe bulevard pe actriţa Geada Ormazoglu. Asta îi aminti, printr-o asociaţie oricum nepotrivită, de păianjeni. Şi-i aminti sau, mai bine zis, îi atrase atenţia, asupra unei presimţiri. Toată buna dispoziţie se duse dracului. Iată ce simţămînt începu iar să-l chinuiască : există, de la o vreme, ceva ce-i scapă, ceva esenţial, dar ce ? Un adevăr, nu tocmai plăcut, bine mascat, şi totuşi evident.

— Păianjeni, sc, sc, zise el. Despre ce păianjeni vorbea Adrian Mocanu ? Mereu şi mereu, păianjeni ?! Încep să mă tem !

— *Tu l'as voulu, George Dandin !*, ca să-ţi servesc şi eu un vechi proverb etrusc, i-o întoarse Blondul.

Colaboratorul duse mîna la ceafă.

— Mereu aştept să mă pocnească cineva aici... Aştept o lovitură, sau...

— Perfect ! Oricum, ne batem pentru o cauză pierdută. Şi-n plus să mai am şi un colaborator fricos, mulţumesc. Mă întorc la căpşuni — treabă sănătoasă, sigură. Iar tu vezi-ţi mai departe de găinării, organizează un congres al posesorilor de mici obiecte botezate, sau, deh, bd, bd, apelează la Marile Resurse. Şi ne salutăm cu respect, numai că mai întîi achită-mi datoria, una mie cinci sute...

— ...treizeci și trei de drahme, știu. O să ți-i retragi din Marele Cîștig.

— Marile Resurse, Refugiul Marilor Căpitani, Marele Cîștig... Drept cine te crezi ?

Admonestat în felul acesta M. își revizui poziția :

— Nu dăm înapoi, ce dracu ! Chiar dacă am momente de depresiune, că doar sînt de formație intelectuală, nu sînt un fricos, am trecut prin pericole și mai... Uite, am să-ți dau numai un exemplu. Mă asociasem o dată cu încă patru gealați să cercetăm incognito...

— Adică-n stilul tău preferat...

— Da. Un magazin de cadouri și bijuterii. Îmi revenea rolul cel mai dificil : pîndeam, asiguram *spatele*. Venise o noapte cumplită, se pregătea furtună, și...

Blondul îl întrerupse, peste măsură de plictisit :

— Oprește-te ! Episodul acesta e prea bine cunoscut în mica lume interlopă a Bucureștilor ! Sigur : în noaptea aceea cumplită unul dintre gealații cu care colaborai a avut nefericita inspirație să fie pus pe șotii. S-a apropiat în vîrful picioarelor și ți-a înfipt degetu-n coastă. Ai scos un urlet care a trezit sticleții întregului județ, băsca trei regimente de roșiori unde s-a și dat alarma. În felul acesta ați ajuns la *meditație*...

— Ce-i drept, cam așa a fost, recunoscu jalnic M. Viața mea e un lung șir de insuccese. Dar tu îți cam bați joc de mine, Blondule. Totuși, eu...

— *Mutato nomine, de te fabula naratur.* Am schimbat numele dar despre tine e vorba aici.

— Ce tot spui ?

— Păi da ! Ce, crezi că numai tu ești de formație intelectuală ?

— Nu, doamne ferește. Sînt modest. Vorba ta : *Tu l-as voulu, George... Bizet !*

— Sigur că da ! Jorj Bizé, marele regizor care... răsună în spatele lor o voce feminină plăcută, cultivată. De cîteva minute bune Geada O., actrița, frivola numărul unu, se oprise-n spatele lor neauzită, ascultînd conversația. Dar vocea ei cizelată nu concorda cu purtarea. Îl prinse pe Colaborator de bărbie, un gest foarte dubios.

— Ia te uită, moşulică cel misterios care agaţă *pipitze* şi le zice că voiajează incognito, şi că el e „domnul M." şi le povesteşte basme de groază cu păiajenii din tren... Bonjour ! Cu ce mă trataţi, domnilor ?

Imbecila ! Şi apoi, cu un efort, prezentîndu-l pe Blond, pe care scena, firește, îl distrase :

— Un amic...

— Încîntat, făcu Blondul, galant. N-am scăpat nici unul din spectacolele dumneavoastră.

M. se foi pe scaun.

Măgarul ! Uite cum o linguşeşte !

— Oraşul e mic, zise cu voce tare. Toţi ne întîlnim mereu.

Nu părea foarte fericit că toţi se întîlnesc mereu.

— Da, mic. La toamnă sper să mă mut la Bucureşti, aici nu mă pot afirma în *întreaga* mea valoare.

Că nu mai merge acolo treaba fără tine.

Geada, către Blond :

— Sînteţi cumva critic de artă ?

— De fel, făcu Blondul, ca şi cum s-ar fi lepădat de Satana. Eu cultiv căpşuni.

— Ce dulce e amicul dumitale, moşulică. Pardon, domnule M. Dulce şi la propriu şi la figurat, dacă, precum zice, cultivă căpşuni... I-ai debitat şi lui povestea cu păianjenul din vagonul de dormit ?

— Să lăsăm asta ! protestă M., întunecat. Un fior rece îl încercă. Ar fi dat orice să ...

— Închipuieşte-ţi, domnule cultivator de căpşuni, ce tactică a folosit dumnealui să mă *acaţe* într-o dimineaţă, pe nemîncate. Zice că în vagonul de dor...

— Te rog, domnişoară Ormazoglu ! se încruntă urît Colaboratorul. Şi-l privi pe Blond : *Ţi-am spus că e o proastă de n-are pereche !* Şi Blondul : *Prost fără pereche eşti tu că vinzi oricui povestea asta.*

Geada bău un sirop, mîncă obişnuita ei îngheţată şi se ridică, scuzîndu-se : avea repetiţie.

— Consumaţia amicelor dumitale, tot eu trebuie s-o achit ? îl fulgeră Blondul pe M.

Cînd era furios i se adresa cu „dumneata".

— Tîmpita asta nu-mi e amică.

— Cel puţin să fi luat o îngheţată simplă, fără frişcă. În orice caz trec încă un pol, ba nu, încă douăsprezece drahme în contul tău, *scumpule...*

Şaisprezece

Pe-acoperişuri şade luna ca o seceră
Un drac bate pe lună darabana
În ceasul ăst de moarte şi de groază
PĂIANJENUL îşi ţese iar CAPCANA!

Luînd-o din cuier pe Martha-sentimentala, Colaboratorul porni să investigheze de unul singur. Era dis-de-dimineaţă, totuşi doctorul doctor Caniardo se şi afla-n mijlocul florilor sale. Păşind pe iarba înrourată, M. se gîndi cu plăcere că poate, cîndva, poate chiar curînd, şi el va stropi cu furtunul florile sale, înainte de a se urca la „Bîrlogul Marilor Căpitani" pentru a rade o cherchelează matinală.

Socoti că ar fi politicos să schimbe cîteva cuvinte cu gazda sa.

— Bună dimineaţa, domnule doctor doctor! Ce zi frumoasă. Toată lumea s-a trezit, nimeni nu mai doarme, ar fi şi păcat... Debita cu hărnicie banalităţi, în vreme ce lui Caniardo nici nu-i trecea prin gînd să răspundă. M. nu dezarmă: — Toată lumea e la post, dumneavoastră udaţi florile, eu fug în oraş unde mă reclamă treburi importante, iar distinsul nostru vecin, sudologul şi yoginul, s-a aşezat în cap. Fiecare cu chichiţa sa, aşa e frumos... personalitatea fiecăruia, mă rog, sc, sc...

Mai uşor i-ar fi fost să converseze c-o stîncă.

— Dar, voiam, voiam, pe lîngă plăcerea de a vă da bună dimineaţa, să vă întreb dacă aveţi vreo nemulţumire în legătură cu chiriaşul dumneavoastră, cu mine deci. Poate că nevinovatele mele manii...

Caniardo scăpă furtunul şi se întoarse atît de iute, că M. amuţi. În ciuda gestului violent, glasul doctorului doctor răsună răspicat, calm, deşi puţin metalic.

— Am mai avut un chiriaş care mă pisa în fiecare dimineaţă...

— Într-adevăr ? se bîlbîi M., confuz.

— Într-adevăr. Şi a murit. Mereu întreba dacă am nemulţumiri cu el.

M. o săltă pe Martha-n semn de salut şi se evaporă. La primul chioşc cumpără ziarul local proaspăt, cercetă mica publicitate dar nu găsi ce căuta. Pătrunse cu pasul demn în cofetăria unde-şi lua în fiecare dimineaţă cafeaua.

— Bună dimineaţa.

— Bună dimineaţa, domnule M. !

Spre deosebire de Caniardo, aici, fetele care serveau erau simpatice şi guralive. Îi intraseră repede-n voie.

— Doresc o cafeluţă con...

— ...centrată, scurtă şi fierbinte, fiindcă cele apoase provoacă acidi... îi luă vorba din gură o săsoaică blondă şi dolofană. Şi bineînţeles un cornuleţ cu nucă.

— Puteţi s-o puneţi pe Martha-sentimentala-n cuier ! îl invită a doua fată.

— Ce oră indică Jean-sîcîitul ? întrebă a treia, fiindcă trei erau.

Copleşit de atenţiile fetelor care se amuzau copios şi ajunseseră să aştepte cu nerăbdare dimineaţa apariţia sa, M. isprăvi cafeaua şi conform planului stabilit se duse să dea tîrcoale casei în care locuise colonelul Max Şuteu. *Şi acum să apelăm la Marile Resurse !*

Era ora nouă fără cinci cînd pătrunse-n trap săltat în spaţioasa ogradă pe care doar puţine zile-n urmă colonelul Max o străbătuse speriat de moarte, seara, pentru a pregăti cafele amicilor. O boare de vînt nelinişti tufele de coacăze aliniate pe margine. Atent ca un *apache* în recunoaştere, M. pipăi buzunarul unde îl ţinea pe Alfons totdeauna pregătit în teaca lui de piele cu dame goale. Dar nu se întîmplă nimic senzaţional, doar că din verandă coborî o apetisantă femeie june, cu halatul scurtuţ strîns pe corp aşa că ţîţele ridicate împungeau înainte agresiv, în sandale de plajă ce-i lăsau în vedere degetele pedichiurate cu grijă şi călcîiele roze, fără asperităţi sau bătături.

Era doamna Leonora Baroană şi mergea la bucătăria de vară să prepare clătite.

M. o aşteptă pe cărare cu pălăria în mînă, ca un gentleman. O salută.

— Desigur veniţi pentru camera colonelului, zise ea, deloc plictisită, mai curînd amuzată.

— De unde ştiţi, doamnă ... ?

— Doamna Baroană...

— Sc, sc, sînteţi baroană, descendentă a unei vechi fa... ?

— O, nu, aşa-l cheamă pe soţul meu, Ştefan Baroană. Eu sînt doamna Leonora Baroană.

— Scuzaţi. Numele meu este, lp, lp, M.

— „M." ? Atunci nu veniţi pentru cameră, ci sînteţi... agent secret ?

Uşurinţa cu care vorbea îl cam zăpăci pe Colaborator.

— Nimic nu vi se poate ascunde, doamnă Leonora, bîigui el. Da, hm, bd, bd, sînt... incognito, înţelegeţi...

— Înţeleg, nu vă mai frămîntaţi. Vreo zece inşi au venit pînă acum pe capul meu. Unii zic că vin pentru cameră, iar alţii că sînt agenţi secreţi. Părerea mea intimă e că lucrurile stau exact invers ; cei ce spun că vin pentru cameră sînt agenţi, iar cei ce pretind că ar fi agenţi, caută de fapt locuinţă. Fie vorba între noi, nici nu m-aş bate pentru o cameră în care a locuit un om ca şi colonelul, care ştiţi cum a murit... I-am şi spus soţului că aş pleca bucuroasă din casa asta, nu că m-aş teme, dar ştiţi...

Discutînd, ajunseră în bucătărie şi Leonora îi oferi lui M., care-i devenise brusc simpatic, un scaun. Se apucă să trebăluiască, îndemînatică şi agilă, în vreme ce Colaboratorul o urmărea tot mai convins că femeia e un mare mister, nu numai pentru el, ci în genere... În vreme ce bătea nişte ouă, din curtea vecină se auzi un clavecin împrăştiind sunete blînde şi desuete. Leonora zîmbi :

— Vă place ? E profesoara Dăscălescu, a cîntat în lumea întreagă, dar acum e foarte bătrînă.

— *Musik ist wahre mirabile visu...* *

— Chiar aşa, făcu Leonora. Un vis.

— Dar colonelul Şuteu era tare bătrîn ?

— Am să vă spun o mare taină, şopti Leonora. În noaptea cînd a murit, domnul Max a primit o scrisoare de ameninţare...

— Lp, lp, lp !

* Colaboratorul combină anapoda nemţescul *„Musik ist die wahre allgemeine Menschensprache"* (Muzica este adevărata limbă universală), cu latinescul *„Mirabile visu"* (Admirabil de văzut).

— Da ! Știți ce scria acolo ? Am văzut fiindcă am fost printre cei dintîi care au intrat în cameră, ca martoră, cînd a venit procuratura... Iată ce scria : *„Ți se prescrie, domnule colonel, moarte fioroasă. Dulce — lumină — lumină — parfum — tunet — Esso — frig. O.K.“*

— Extraordinar ! Vorbiți serios ?

— Da. Am memorat totul, foarte exact. Ce poate fi Esso, după părerea dumneavoastră ?

— Cine știe, sc, sc ! În orice caz, O. K. e pe americănește.

— L-or fi ucis americanii... Dar de ce ?

— Ei !

Leonora îl privi cu îndoială :

— Dar dacă sînteți agent secret, ar trebui să știți toate acestea.

— Cum să vă spun... Colaboratorul murea de nerăbdare să fugă la Blond să-l pună la curent cu ce aflase. Se ridică, scuzîndu-se pentru deranj.

— Nici un deranj, puteți veni oricînd. Dacă sînteți agent secret, nu-mi pasă, făcu Leonora cu sinceritate, iar dacă veniți pentru cameră, să știți că deocamdată nimeni n-are voie să intre acolo, e încuiată iar cheia nu e la mine. Cercetările mai durează. Dar, oricum, treceți oricînd aveți drum pe aici, mă plictisesc teribil dimineața...

•

Colaboratorul se aștepta să fie lăudat, dar Blondul primi cu apatie noutățile, de parcă le-ar fi știut de mult.

— Hm, mormăi el, hm. Poate că individa greșește, poate că nu e O.K., ci „O.C.“, ceea ce e cu totul altceva.

— Dar ce ar putea să însemne O.C. ? întrebă M. dezumflat.

— Poate să însemne multe. „Obraznicul Colaborator“ ; sau „Oranjadă Colorată“ ; sau „Omul Chel“ ; sau „Oricine Caută“, sau „Ordinul Coloncilor“, sau „Oficiul Columbian“, sau...

•

Colonelul Călugăru, care n-a fost niciodată colonel, ci doar loçotenent artilerist, are, la cei șaizeci de ani ai săi, o amantă cu aproape un sfert de secol mai tînără. Numele mic al lui

Călugăru e, după cum știm, Fabian. Pe iubita lui o cheamă Emilia. Ea îi spune Fab.

La ora trei după-amiază Fab nu venise încă să prînzească, dar se întîmpla deseori să întîrzie, la bere, la table. În ultimele zile moartea prietenului său Max îl cam întorsese pe dos, deși el e fatalist.

Emilia se aranjă în fața oglinzii, scrise un bileţel în care explica amănunțit unde e supa și cum trebuie încălzit papricașul de ciuperci cu smîntînă. În final încheia cu : „Pa, dragă Fab, ne vedem mîine."

Vecinii istoviseră de mult bîrfa cu privire la acest menaj ciudat și poate mai senin ca al multora dintre ei. Bărbații mai tineri încercaseră fără succes s-o curteze pe Emilia, femeie nu tocmai frumoasă, dar cu trup mare și apetisant, ochi căprui, limpezi, oarecum misterioși. Ea era profesoară de gimnastică, o ființă extrem de tăcută. Cu elevii se înțelegea mai mult cu ajutorul fluierului. Încercau să descopere în existența ei, în trecutul ei, o dramă tenebroasă, și poate aveau dreptate s-o facă, poate nu. Lucrurile se prezintă mult mai simple, domnilor, zicea parcă Tolstoi. Poate avea dreptate. Poate nu.

Emilia încuie garsoniera colonelului Fab și atîrnă cheia-ntr-un cui, la vedere, în dreapta ușii. Era una dintre ideile ei cu privire la felul în care trebuie să te ferești de hoți.

În spatele clădirii se deschidea un spațiu larg și pustiu, cît o curte de școală în vacanță. Doi nuci echilibrau spațiul, unul fiind chiar lîngă poarta spre care se îndrepta profesoara de gimnastică.

Emilia văzu un bătrîn așezat sub nuc, nu-i dădu atenție, gata să treacă mai departe.

— Servus, Emilia, o salută necunoscutul.

Înfățișarea lui îi era cu desăvîrșire străină. Un bătrîn cu fața ascuțită, nas mare, coroiat, obraji supți, trup cocîrjat. Purta niște straie mizerabile, primul gînd era că ai de-a face cu un cerșetor. În ansamblu o apariție nu cine știe cît de plăcută vederii. Vocea o avea chelălăită și roasă de răgușeală. Politicoasă, vag mirată, Emilia îi răspunse la salut, presupunînd că totuși o fi vreo cunoștință a lui Fab, deși greu îi venea să creadă că acesta ar avea asemenea amici.

Își continuă mersul, cînd individul îi bară calea cu bastonul, gest aproape incalificabil. Vînjoasă cum era, Emilia ar fi putut

dintr-o mișcare să-l vîre-n copac pe slăbănog, dar ea se mulțumi doar să aștepte, poate din curiozitate.

— Am venit să-ți fac o propunere, mormăi urîciunea.

Mătreața i se risipea pe reverul hainei. Obrazul îl avea pe alocuri ciudat de alb, parcă pudrat.

— Și iată care-i propunerea. Să lași dracului mătrăguna asta de Fab și să vii la mine!

În loc să reacționeze cu violență, cum ar fi fost poate normal, Emilia se mărgini să întrebe:

— Cine ești dumneata?

— Dar nu vezi? Nu vezi? Sînt urmașul lui Fab la... grațiile tale. Și degetele scheletice ale individului fremătară ca niște labe de păianjen strivit.

În acest moment, pe stradă, în dreptul porții, se opri Bledea-poștașul. Îi sărise lanțul de la bicicletă. O observă pe Emilia.

— Sărut mînuțele, doamnă! Domnul Fab ce face? E bine?

Coarnele bicicletei, ca și portbagajul, erau încărcate de coșuri și pachete. A doua zi ancheta se opri și asupra acestui moment. „Poștașul" fu întrebat dacă-l zărise pe bătrînul de sub nuc și dacă-l cunoștea. Îl zărise, da, însă figura lui nu-i spusese absolut nimic. Ori Bledea cunoștea cam pe toată lumea. O vagă bănuială, probabil nefondată, începu să plutească deasupra figurii zăpăcite a „poștașului" în urma acestei întîmplări.

Dar să revenim. Bledea se sui pe bicicletă și dispăru, în vreme ce bătrînul, țintuind-o pe Emilia cu priviri rele, mormăi pe un ton remarcabil de macabru, aproape teatral:

— Fiindcă Fab va muri. Chiar azi.

Dacă n-ar fi avut loc recenta întîmplare cu colonelul Șuteu, Emilia ar fi uitat repede incidentul, considerîndu-l stupid, iar pe nefericitul acela taxîndu-l maniac sau nebun. Așa însă stînd lucrurile, rămase pe gînduri. Voi să se întoarcă să ia cheia din cui, dar îi era greață să treacă iar prin fața sinistrului bătrîn.

— Alo, informațiile? Numărul miliției vă rog!

I se dădu numărul.

— Alo. Aș dori să vorbesc cu cineva într-o pri... Iată despre ce este vorba: un individ dă tîrcoale pe strada Tribunilor, opt. Tribunilor, opt. L-a amenințat cu moartea pe Fab... Fabian Călugăru, pensionar...

— Cu ce l-a amenințat ?

— Cu moartea, repetă E., și se simți impudică și caraghioasă ca o fetișcană de șaișpe ani care iese goală din rîu, crezîndu-se singură, dar constată că un stol de băieți pîndește mișcările ei.

— Dar ce, ne aflăm în Texas, mormăi ironic, sau poate i se păru ei, funcționarul de la miliție. Cum arată suspectul ?

— Ca un cerșetor...

— Ca... un... cerșetor... repetă omul de la capătul firului, de parcă ar fi notat cuvînt cu cuvînt. Vă rog alte semnalmente, vîrsta ?

— Vreo șaptezeci...

— Șaptezeci ! auzi E. exclamația celuilalt în care se ghicea îndoiala. Greu de crezut, într-adevăr, că un om de vîrsta asta... Alo ! auzi Emilia glasul celui de la miliție. Alo, mai sînteți la aparat ? Cine telefonează ? Am întrebat *cine telefonează ?* Soția ?

Emilia se simți acoperită de ridicol și închise telefonul.

•

Cînd Fabian Călugăru se întoarse acasă, pe la patru și ceva, drumul i se încrucișă cu cel al unui bătrîn slăbănog, în haine negre, mototolite, care tocmai cobora scara. Fab nu-l luă în seamă, uită de el imediat. Cam absent, descuie ușa, luînd cheia de la locul ei obișnuit unde o lăsa totdeauna, atît el cît și Emilia. Se zgîrie ușor. Căută cam ce asperitate sau muchie ascuțită o fi avînd cheia sau cuiul, nu găsi nimic. Miji o picătură de sînge, o supse după un vechi obicei. Găsi misiva Emiliei și se apucă să încălzească mîncarea urmînd întocmai instrucțiunile...

•

Fab nu închise ușa-n urma lui, ci ușa se trînti singură, din cauza curentului ce trecu prin întreaga locuință.

Caldul și inofensivul curent de vară smulse de pe pervazul ferestrei o foaie de hîrtie care, după o plutire în zigzag, aterizâ foșnind în stradă, pe trotuar. Trecu un puști, pe nume Sorin, care ridică hîrtia, citi ce scria acolo și se amuză crezînd că descoperise firul unei acțiuni misterioase, gangstерești. Ajunse acasă

și arătă hîrtia lui taică-su care tocmai înfuleca supă de varză cu ceva afumătură. Bărbatul se amuză în mai mică măsură. Isprăvi supa, rase și felul doi, ștergînd sosul c-un miez de pîine, luă hîrtia, plecă în oraș. Îi ieși în cale un locotenent de miliție tînăr, cu ochelari, foarte grăbit să ajungă la Biblioteca Universitară unde-și pregătea un examen important pentru anul doi la Juridice. Crezu că-și face perfect datoria dacă-i predă ofițerului cazul. Se întîmplă ca milițianul să nu cunoască amănuntele morții lui Max Șuteu, așa că vîrî foaia în buzunarul de la piept, făgăduind că se va ocupa el „de problema asta", dar uită imediat. A doua zi însă, cînd prin oraș se comenta moartea lui Fab Călugăru, locotenentul, cuprins de-o presimțire, se scotoci prin toate buzunarele și reciti hîrtia :

ȚI SE PRESCRIE MOARTE BLÎNDĂ
Esso — melodie — frig — albastru — parfum — acru
O. C.

•

Fab aranjă masa cu tot dichisul : îi plăcea să mănînce în tihnă, pe îndelete, improvizația îl dezgusta. De aceea scoase față de masă, tacîm complet, solnița lui preferată, serviciul de smîntînă, paharul pentru apă minerală și serviciul de țuică.

Deschise un mic bufet unde ținea rezervele sale de țuică bună, provenită de la un nepot medic de circă, și atunci văzu păianjenul. Stătea chircit în colțul întunecat al bufetului. Lumina îl trezi. Era tot atît de mare ca și cel „al lui Max"...

Stăpînindu-și scîrba și un început de teamă nelămurită, superstițioasă, apucă mătura și-l vînă metodic.

Îl goni din bufet ca să nu-l strivească acolo.

Prinse momentul cînd vietatea alerga neagră și păroasă pe linoleumul violet, și izbi. Culese cu fărașul rămășițele și le strecură într-o pungă de nailon, întrebîndu-se cui ar trebui să se adreseze pentru a se face analiza toxicologică.

Ca și Emilia, și el se ferea de ridicol. Punga de plastic o împachetă în ziar și puse totul în buzunarul hainei. Bău trei sau

patru pahărele de țuică — de obicei se mulțumea înainte de masă cu două — privi mîncarea, dar nu-i mai ardea de...

•

Cînd ieși, simți o ușoară amețeală ce nu era de origine alcoolică, asociată c-o inexplicabilă senzație de frig, care se șterse curînd. Porni prin orașul unde trăise, fără să știe că începe să moară.

•

Gîndul său era să caute, pentru început, un prieten chimist, pentru a discuta cu el ce ar fi mai bine de făcut, dar pierdu direcția, ca un cuter cu cîrma avariată. Observa extrem de sumar ce se petrece împrejur, fu salutat, nu răspunse, oameni cu fața mult lungită lunecau pe lîngă el într-o tăcere totală, și nici nu băgă de seamă cînd se lăsase noaptea.

Senzații inedite se amestecau, dănțuiau în corpul său, sunete, izbucniri de lumină, în el, și totuși îndepărtate ca galaxiile...

Îmbrățișă mai multe femei. Nici una din ele nu era Emilia. Toate erau parfumate exagerat, dar frumoase.

Și fu pe urmă pe mare, căutînd drumul spre ocean.

Acesta era un vechi vis din copilărie, de care uitase de mult. Din adîncimi stranii și insondabile, visul revenea. Începea drumul spre ocean. Se deschidea un tunel marin, boltă fantastică, uriașă, apa albastră, mereu, dedesupt, luminată din adîncimi, dincolo de tunel — oceanul. Pe ocean — corăbii lungi. Căpitanul bărbos îi oferi pipa sa, trase un fum — era acrișor.

•

Ultimii care-l văzură povestiră despre fața lui euforică, fericită.

•

Un paznic de noapte fu mirat să vadă, cînd își făcu rondul, un bărbat îngenunchiat, sprijinit de peretele galben

al magazinului. Părea că se roagă, sau plînge. Peste cîtva timp, la rondul următor îl găsi tot acolo. În aceeaşi poziţie. Îl atinse. Tresărind, îşi retrase mîna, alergă la un telefon. Salvarea îl culese prea tîrziu pe colonelul Fab care nu fusese niciodată colonel, ci numai onorific.

Emilia îl văzu în ziua următoare. Partea cea mai interesantă a depoziţiei ei, şi pe care anchetatorii o interpretară în chip felurit, fu: „Am fost şocată... Mort, Fab arăta mai bine, era mai frumos decît în viaţă."

Ceea ce poate fi interpretat ca o mare cruzime. Dar nu obligatoriu. Emilia era o persoană inteligentă, cu un acut spirit de observaţie feminin, cum se spune.

Şaptesprezece

Cînd peste ziduri creşte-o lună stacojie
PAIANJENUL ucis din nou învie,
O forţă diabolică veghează
În cerul ăst de moarte şi de groază.

Îşi făcu obiceiul de a ieşi tot mai des singură în oraş. Îşi potrivea, circumspectă, frumuseţea, oglinda abia o mai cuprindea. Multe retuşuri nu trebuiau făcute, fiindcă era tînără, mlădioasă. De cîtva timp, mai exact din ziua conversaţiei cu tinerelul cel obraznic, îşi dorea o aventură: de fapt pe el îl căuta, la început inconştient, tresărind ori de cîte ori zărea prin mulţimea trecătorilor un cap blond ciufulit, o siluetă fragilă, dar aţîţătoare.

Intră prin cofetării, bătu parcurile, bulevardele, nu-l descoperi nicăieri. Farmacistului Baroană i se uneau sprîncenele de încruntare cînd îşi vedea nevasta sosind din oraş la ore neverosimile, gătită, parfumată şi c-o expresie de enervare îndîrjită în ochi. Dar nu zicea nimic. Avea alte griji, deocamdată, pentru a acapara camera defunctului colonel Max, descoperi nicăieri. Farmacistului Baroană i se uneau sprîncenele nu cine ştie cît de vaste, ce e drept — şi toate *pilele*.

Ciudat! O întîmplare aparent neînsemnată — apariția pasageră a obraznicului — clătinase o căsnicie ce părea clădită pe trainice temelii. Brusc Leonora descoperi că nu dă două parale pe lipsitul de fantezie, taciturnul, mîncăciosul, seriosul ei soț. În urmă cu doi ani o impresionase aerul lui masiv, rigid, de bărbat pe care te poți bizui. Ei și ce dacă te poți bizui, cînd... *Tempi passati*!, sau, în traducerea și interpretarea Colaboratorului, ce-i pasă timpului!

Într-o seară Leonora se întorcea către casă, descurajată. Bărbații o priviseră totdeauna cu interes. În ultimele zile, pe cînd *flana* fără țel prin oraș, și e ușor să-ți dai seama cînd o femeie se plimbă fără țel și tocmai asemenea femei trezesc curiozitatea imediată, ca să zicem așa, fusese de mai multe ori acostată, o dată o opri chiar un englez, bărbat nu chiar tînăr, ireproșabil îmbrăcat și extrem de politicos. Ea îi răspunse într-o aproximativă franțuzească învăluită-n accent ardelenesc că limba engleză continuă să rămînă pentru ea la fel de inexplicabilă ca și calculul diferențial. Se trezise pe neașteptate-n ea umorul! Pentru gentlemanul englez, dimpotrivă, franceza era inexplicabilă ca și calculul diferențial, dar, ajutîndu-se de gesturi, zise, într-o etruscă perfectă — pentru a lua vorba Blondului: „Restaurant".

La care, doamna Baroană:

— *Moi... et vous... au restaurant?*

Înșelat de gesturi, englezul crezu că tînăra acceptă invitația și se grăbi să zică bucuros, tot în etruscă: „Mersi!".

Dar Leonora adăugă:

— *Moi... restaurant pas avec vous!* întărind cele spuse cu energice clătinări ale capului. Acum străinul pricepu că e refuzat, dar, tot amabil, zise iar „Mersi" și înclinîndu-se, se îndepărtă.

În alte ocazii, bărbați băștinași, autohtoni și localnici în același timp, pilotînd ca niște veritabili ageamii mașini albe, Renaulturi 16 sau Fiaturi 1300, ancorau la bordură, invitînd-o pe singurateca duduie la o plimbare cîmpenească, dar nu o astfel de aventură își dorea Leonora. Inexplicabil! Îi rămînea credincioasă micului ticălos care-i explicase, stîrnindu-i indignarea atunci, direct, ceea ce speră de la ea. Și acum îl dorea.

Ce magie inexplicabilă a cuvintelor pusese în mișcare băiatul acela că...

•

Pe neașteptate auzi ceva zornăind. Se oprise o bicicletă căreia îi căzuse lanțul. Bledea „poștașul" descălecă, apoi o observă pe tînăra femeie. Își îndreptă spinarea, salută, el cunoștea pe toată lumea. Leonora n-avea chef să ajungă prea repede acasă. Cînd „poștașul" o întrebă ce mai face, se opri, pe gînduri. Într-adevăr, ce mai făcea ?

— Ești amărîtă, dragă doamnă, opină Bledea, rezemîndu-și bicicleta de un stîlp și încrucișîndu-și la piept brațele subțiri, cu mînecile eternei cămăși roșii și negre suflecate. Părea că se pregătește pentru o mică șuetă. Pe una din mîini avea tatuată o ancoră, pe cealaltă o femeie cu coadă de pește, o sirenă deci. L. gîndi că mai toți bărbații au asemenea chestii tatuate pe diverse părți ale corpului. Ștefan al ei avea o inimă, în dreptul inimii, descoperise asta în noaptea nunții — nu mai înainte — și fusese tare decepționată. Ștefan îi păruse atît de echilibrat — pe atunci prețuia asta — iar a te tatua înseamnă... Dar la el, nu însemna absolut nimic.

— Da, ești amărîtă, și pariez că știu de ce !

— Știi ? tresări ea, gata să-l creadă, și aproape bucuroasă, fiindcă în cazul ăsta...

— Da, știu, nimic nu-i scapă lui Bledea-poștașul, zise Bledea „poștașul". Că dacă i-ar scăpa, n-ar fi el Bledea-poștașul. Să enumerăm. De ce poate fi tristă o cuconiță ? Păi numai fiindcă i s-a terminat pudra „Caution". Am ghicit ? Dar Bledea-poș...

— Ce prostie ! bufni Leonora privind în lungul străzii. N-am folosit nici jumătate din cea pe care mi-ai vîndut-o anul trecut.

— A... „Poștașul" suspină, cam dezamăgit. Deci altceva e ! Ceva mai grozav ?

— Ia încetează, domnule Bledea ! Drept cine mă iei ?

— Atunci, nu pot să te ajut cu nimic, scumpă doamnă ? Alifie contra pis... Dar n-ai pistrui. Un șampon, ceva ? Nu ai vrea să devii blon... ?

— La revedere, domnule Ble... Rămîn așa cum sînt, bru...

— Regret... Bledea-poştaşul sare totdeauna în aju...

— „Sare în aju..." ? O idee îi veni Leonorei. Caut pe cineva.

— Un nemţişor care să-ţi vîndă un „Volks" mai ieftin, cu bănişori mai puţini, cu plata mai mult în nat... ? Ai ?

— Caut un băiat.

— Ai ? Cum, cum ?

— Să nu-ţi închipui cine ştie ce, e un văr de-al meu...

— Bun înţeles, văr primar, cum îl cheamă ?

— Ce rost are să-ţi dezvălui numele ? E mare vagabond, de cîteva zile a dispărut şi trebuie neapărat să dau de el, să-i spun că mătuşa e...

— Pe moarte ?

— E... îngrijorată. E unicul ei copil. Are vreo douăzeci de ani, e blond, frumuşel, dat dracului. Ultima dată purta centură lată, de *pistolero*, la centură două brelocuri, un mic revolver şi...

— ...o sticluţă pe care scrie „Scotch".

— Exact. Îl cunoşti ? întrebă L., cam neliniştită.

Bledea o privi, luînd un aer meditativ :

— Careva'zică acela e vărul cuconiţei. Nu ştiam. Nu e de prea multă vreme-n oraş.

— Nu... Acum e în vacanţă.

— Student la Bucureşti ?

— Se înţelege, răspunse cam iritată L.

— De ce a mers la Bucureşti ? Universitatea noastră nu e bună ?

— Pe unde-l pot găsi ?

— Mor de sete, zise Bledea poştaşul. Acum se dă bere la halbă la gară.

L. se scotoci-n poşetă şi-i întinse două hîrtii a cîte trei lei. Bledea le netezi frumuşel în palmă, lipindu-le una de cealaltă.

— Băiatu acela frecventează *Niu-Iorcul.*

— Ce cîrciumă-i aceea *Niu-Iorc* ?

— Acuma-i zice „Vadu-Moţului", da noi ăştia mai bătrîni o pomenim tot cu vechiul nume, că altfel sună „Vadu..." şi

altfel „Niu ...“ Are terasă și orchestră, acolo merge multă lume tînără, dacă mă-nțelegi.

•

În zilele următoare căută și descoperi *„Niu-Iorcul“*. Era un local destul de mic. Dintr-un părculeț vecin puteai cuprinde cu privirea terasa cochetă unde se servea sub umbreluțe colorate ; localul era din categoria celor care, dintr-un motiv sau altul, capătă o aparență de subtilitate și intră peste noapte în vogă. Văzu acolo diferite persoane : pe simpaticul domn M., cherchelind de zor gin cu lămîie, un poet care bea rom cu suc de roșii, actorași gălăgioși, printre care o femeie nimicitor de elegantă, Geada Ormazoglu, al cărei destin îl invidia.

Într-o după-amiază terasa era aproape pustie.

De data aceasta trecea pe acolo chiar întîmplător, dar, cum se întîmplă uneori în astfel de ocazii, o nimeri : îl văzu pe „obraznic“.

Îl contemplă de la distanță ca pe un peisaj dorit dar de neatins, cuprinsă de ezitări. Ce face ea e o nebunie, un caraghioslîc. De zile și zile fuge prin oraș după un maimuțoi, ea, femeie măritată. Perfect, l-a găsit. E drăguț, da, însă tare imberb și, evident, perfect neserios.

Se frămîntă așa o veșnicie pînă să ia o hotărîre. Pe urmă-și zise : ce dacă se duce și ea la cîrciuma aia snoabă și cere o cafea ? Să vedem ce urmează. Poate că tipul nici n-are s-o recunoască. Ea se va feri în orice caz să-i atragă atenția. Iar dacă o va observa, iarăși... *să vedem ce urmează.* Fără să vrea, cita mereu cuvintele lui. Nimic n-o obligă, firește, să-i pice-n brațe. „N-ai fantezie, ar fi trebuit să accepți, măcar din curiozitate, măcar ca să vezi ce urmează...“ Parcă așa se exprimase el.

Merse cu nepăsare, abia legănîndu-și șoldurile, urcă treptele și se instală singură la o măsuță scundă sub parasolar. Între terasă și parc, pe bulevard lunecau fără zgomot mașini. Cîțiva trecători se opriseră pentru a se bucura de dulcea priveliște a unui automobilist amendat și mustrat.

L. observă că „obraznicul" are-n față o porție de înghețată cu frișcă, vreo șase globuri, dacă nu opt. O porție colosală, dar la ce poți să te aștepți din partea unui puști ? Un bărbat n-ar suporta așa ceva pe masa lui, ci un alcool.

Și „verișorul" ridică ochii din înghețată, privirile li se încrucișară. N-o recunoscu pe loc, sau se prefăcu, ticălosul. Apoi îi surîse. Fu un fel de zîmbet de complicitate, dar lipsit de insolență, mai curînd timid. Timiditatea, aparentă sau reală, acum, ca și obrăznicia atunci, o impresionă favorabil. Voi chiar să scoată pudriera pentru a-și cerceta fața în mica oglindă din interior, și a retușa defecțiunile intervenite... Îi făcu semn să poftească la masa ei. „Obraznicul" nu înțelese. Repetă invitația și tînărul se ridică, iar pe drum îi ceru chelnerului să aducă înghețata „la masa doamnei".

Iar la tonomat, în acel moment, era melodia aceea despre Brigitte Bardot.

— Ei, și ar fi cazul să te prezinți, făcu „doamna".

— Te interesează numele adevărat sau cel conspirativ ? Vorbea cu degajare, însă politicos.

— Mi-e indiferent, spuse Leonora, relaxîndu-și trupul în taină, cu lenevie.

Chelnerul aduse înghețata părăsită pentru moment la masa din celălalt capăt al terasei, iar un băiat puse în fața femeii coniacul cerut și răcoritorul.

— O iei cam tare ! observă admirativ „obraznicul" care nu mai era nici pe departe obraznic, arătînd paharul cu „suta".

Leonora nu se dădea în vînt după băuturi. Acum ceruse unul mare probabil numai de dragul de a epata, de a demonstra „obraznicului" că ea nu e ceea ce-și închipuise : o gospodină tîmpită și complexată care nu face alta decît să păzească cratițele și cinstea soțului...

— Mă numesc Giuseppe, e numele conspirativ. Inutil să te prezinți și tu, știu cum...

L. avu impresia că flirtează c-un licean care face pe italianul. Privi gura mică, buzele desenate migălos. *Ar îndrăzni să mă sărute* ?

— Bănuiam că e cel conspirativ... Dar ce conspiri ?

— Împotriva soților. Și ce mai face domnul Ștefan Baroană ?

Uite că limba i se mai dezmorțise. Nuanța de ironie a întrebării era prea clară : așa vorbești cu o femeie despre care știi că tocmai și-a făcut de cap. În situația lor era dovada unei veritabile lipse de tact.

Leonora își muie buzele în coniac și-și trecu limba, vîrful limbii, peste buze.

Îl privi în ochi, provocatoare.

Leonora nu observă expresia de teribilă încurcătură ce umbri fața frumoasă și fină a lui Giuseppe. Era doar curioasă să vadă „ce va urma".

Optsprezece

Coada i se ridicase pe verticală, ca un stîlp de telegraf. Cu mult spor își freca ceafa și gîtul de piciorul Blondului torcînd insistent, presimțind parcă ce va urma.

Blondul isprăvi cu montatul mulinetei.

Cureaua coșului pentru pești și-o petrecu pe după umărul drept. Cureaua tăștii de piele în care avea tot felul de ustensile, cîrlige de diferite mărimi, clești, bisturiu ascuțit, fir, muște artificiale, o trecu pe după celălalt umăr. Tot acolo avea două cutii de chibrituri în care mai bîzîiau, deși aveau capetele smulse, cîteva duzini de muște mari, argintii și aurii, pe care le prinsese pe gardul livezii ca și pe pereții barăcii unde se încălzeau la soare. Drept momeală mai avea un borcănaș în care săltau vreo cincisprezece broscuțe cu burți galbene, trezind curiozitatea pisicii albe și nebotezate. Scrise un bilețel și-l atîrnă pe ușa cabanei : „Am plecat la pescuit, prefer să nu fiu deranjat."

Pisica se luă după el pe cărare, în trap mărunt, pisicesc.

Coada o ținea tot ridicată, probabil semn de mare excitație gastrică. Era moartă după pești, îi devora de vii, în vreme ce se mai zvîrcoleau încă. De obicei primul clean prins îi era atribuit ei, ca o ofrandă cedată spiritelor pădurii.

Fiindcă nimic nu certifica — îi explicase o dată Blondul, Colaboratorului, că *mîtza* aceea năstrușnică nu ar fi un duh al codrilor seculari, sau...

Cu pas egal, fără a se grăbi, degustînd dinainte clipele plăcute care-l așteptau, Blondul tăie de-a dreptul prin livezile de la marginea orașului și în cincisprezece minute ajunse la rîu, îl cercetă c-o privire ce spunea multe, dar nu se opri aici. Trecu apa pe un pod de sîrmă, urcă pieptiș o colină, tot urmat de pisică (oricît ar părea de necrezut !) și ajunse la un mic afluent unde rareori veneau pescarii, pe motiv că într-o apă atît de săracă nu pot fi pești. Peștii însă, tocmai aici erau. Un canal de doi metri și jumătate lățime deriva o bună parte a apelor afluentului către roțile unei mori, și exact sub cascada formată aruncă undița. Pluta nu mișcă, Blondul scoase din cîrlig broscuța, o aruncă, puse două muște. Muștele avură succes ! Scoase cinci pești, unul după altul. Din ușa morii morarul îl privea, cu pălăria trasă pe ochi.

Apoi merse puțin mai sus pînă-ntr-un loc de unde mai trase din apă doi cleni. Începea să se bucure de pescuitul ce se anunța rodnic, cînd se întîmplă ceva ce-i strică tot cheful.

Nădușit, cu hainele în dezordine, cu ochii ieșiți din orbite, ca o nălucă a spaimei, răsări din neant Colaboratorul. Îl căutase cu disperare pe firul apei și numai întîmplarea făcuse să afle din gura unui țăran că un pescar care arăta cam așa și așa o luase-n sus pe micul afluent.

— Sc, sc, sc, lp, lp !

— La dracu ! Taci ! Îmi sperii peștii !

— Bd, bd, de ce să... ?

La unul din pantofi șireturile atîrnau. Pantofii erau plini de praf. Blondul rezemă undița de un copac și încrucișă brațele. Clar, pe ziua aceea pescuitul era ratat.

— Lp, lp !

— Pînă acum mi-ai spus o mulțime de lucruri interesante. Altceva ?

Pisica merse să se frece de piciorul Colaboratorului. Acesta o dădu la o parte, brutal. Blondul se încruntă.

— Lumea se scufundă, iar tu pescuiești !

— Azi e vineri, iar eu vineri postesc, *more maiorum* *...

— Da ! sări-n sus Colaboratorul. Moare maiorul ! Dar e maior ?

— Cine-i maior ?

— Cine moare ?

— Vai ! se jelui Blondul, luîndu-și obrazul în palme, e o zi excelentă pentru pescuit, trag clenii ca tîmpiții, cum dracu de m-ai găsit, ce vrei de la mine ?

M. sălta de pe un picior pe altul.

— Păi văz că știi că moare... de fapt a și murit. De unde știi, cînd ai aflat, că eu...

— Ce știu, ce am aflat ?

— Sc, sc, a murit ! Sub ochii mei și-a dat duhul gazda mea, doctorul Caniardo, șeful și binefăcătorul pensionarilor...

— Drăcie ! E un motiv să mă deranjezi ? Cum a murit, de bună voie ?

— Îți arde de glumă ?!

— Vrei să lăcrimez ? Nu sîntem rude.

— Dar a murit mușcat de PĂIANJEN !! De un păianjen uriaș... De un păianjen pus pentru mine !! gemu M.

Blondul rămase nemișcat. Un spasm, doar, îi frămîntă obrazul.

— Și unde-i acum ?

— Cine, pentru numele lui Dum... ? Pă... ?

— Cine ! își pierdu răbdarea Blondul. Bătrînul Caniardo.

— Zace mort... Singur, în holul casei lui.

— Cum ? Nu știe nimeni ?

— Doar eu.

Blondul se gîndi. Deodată îi aruncă lui M. o privire pătrunzătoare.

— Ia spune... Tu l-ai... ?

— Ești nebun, Blondule ? De ce să-l fi... ?

— Atunci de ce tremuri așa ?

— Dar cum să nu, cînd... ?

* După obiceiul strămoșilor (lat.).

Blondul își culese-n grabă lucrurile și o luă la goană spre casă. După el începu să alerge pisica, tot sperînd că va mai căpăta un pește. După pisică, exasperat, la capătul puterilor, nemaisperînd în ceva, se lansă Colaboratorul.

— Stai, Blondule ! urlă el. Unde alergi ?

— La cabană. Vino și tu !

Ca și cum ar fi putut merge în altă parte.

Dar Blondul i-o luă cu mult înainte. Cînd M. ajunse la cabană, nu găsi pe nimeni acolo. Doar pisica se odihnea la soare. Colaboratorul încercă să intre, dar ușa cabanei se dovedi a fi încuiată. Căzu pe scaun, în umbra viței. I se învîrtea capul, mare lucru dacă nu-l lovește guta.

Blondul apăru cinci minute mai tîrziu.

— Unde-ai fost ?

Blondul arătă o pastilă albă.

— La vecin. Am cerut asta, sc, sc, m-a apucat o durere de cap... și înghiți antinevralgicul, cu apă. — Și acum, povestește... dracului ce s-a întîmplat de fapt !

Colaboratorul se trezise pe la trei după-amiaza, după un somnuleț scurt dar întremător și fără vise. La amiază înfulecase zdravăn, trăgînd cîteva bune pahare din vinul casei, la o cîrciumă de lux.

În pijama, se apucă să-l lustruiască pe Bill, binoclul, cu o cîrpă de mătase și apoi cu piele de căprioară. Îi plăcea să-și îngrijească lucrușoarele. Se instală cu mare plăcere la fereastră să vadă cu ce se mai ocupă yoginul. Ajunsese să-i cunoască destul de bine programul. La ora aceea, pe vreme frumoasă, blîndul maniac venea deseori în grădină c-un tom masiv, pe semne Biblia, se instala în jilț și-l răsfoia, cam un ceas. Se retrăgea apoi în casă, în laboratorul său de sudolog și tropicolog. În una din zilele trecute primise vizita individului acela hilar și obraznic, Bledea-poș...

Cum yoginul nu făcea nimic interesant, nici măcar nu stătea în cap, M. întoarse lentilele lui Bill în altă direcție : pe un balcon, crezîndu-se ferite de priviri indiscrete, două fete făceau nudism. Sc, sc, femeia, mare mister...

Un zgomot prelung, muzical, ca de cristal spart, venind din interiorul casei, îl întrerupse pe Colaborator din contemplarea celor două trupuri dolofane, rembrandtiene.

Cuprins ca de o presimțire sinistră, ciuli urechea. În acel moment Jean-sîcîitul arăta ora trei și douăzeci și cinci. Minute-n șir nu se mai auzi nimic și Colaboratorul era pe cale de a se restitui frivolei contemplări a celor două grații alcătuite din curbe variabile calde și vii, cînd o bufnitură violentă sugeră un obiect mare, răsturnat în hol.

„În casa asta se petrec crime!" gîndi M. și se repezi să vadă ce e, pipăindu-l în buzunar pe Alfons, a cărui prezență, indiferentă, rece, dar tăioasă, îi dădea totdeauna putere să înfrunte situ...

Deasupra cuierului răsturnat, doctorul doctor, cu fața desfigurată, cu ochii năpădiți de sîngele ce se revărsa din vinișoarele plesnite, abia își mai menținea echilibrul, încercînd să facă încă un pas..

— Lp, lp·! bîigui M. îngrozit.

Gîtlejul lui Caniardo abia reuși să scoată un horcăit rău prevestitor. M. aruncă o privire. Prin ușa deschisă observă că odaia de culcare a bătrînului pare devastată, de parcă uraganul „Mary" ar fi trecut pe acolo. Peste tot cioburi, sfărîmături, mobile răsturnate.

— Agonia... horcăi Caniardo. De șase ore... nu reușesc să mor!

În ciuda cuvintelor tragice care-l înghețară, observă, sau i se păru, în orice caz despre asta-și aminti mai tîrziu, pe fața bătrînului un fel de rînjet blestemat, care, asociat la crisparea de dinaintea sfîrșitului, alcătuia o mască de coșmar nocturn al unui pictor dement, sugrumat de-o coadă de șarpe.

Eliberîndu-se c-o sforțare cutremurată de cuierul ce parcă prinsese viață, iar ramurile sale deveniseră tentacule, Caniardo venea clătinîndu-se spre el, agitîndu-și fără sens brațele scheletice, ca și cum ar fi vrut să-i dea o ultimă îmbrățișare. Colaboratorul avu o singură dorință: să fugă cît îl țineau picioarele și să se oprească eventual doar pe partea opusă a planetei, atît de mare-i era groaza, cînd, următoarele cuvinte,

ultimele pe care avea să le mai pronunțe vreodată doctorul doctor Caniardo, avură efectul neașteptat de a-l dezmetici și lucidiza. Nu că nu i-ar mai fi fost teamă — îi era, ba încă cum! — dar deveni brusc interesat în toată povestea asta:

— Păian...! M-a mușcat păianjenul! E încă *acolo*! Are să te muște și pe... Are să vă muște pe toți!

Bufni sinistru, cu zgomot de muchii frînte, de crengi putrede și uscate, strivite, de rostogolire de oase, pietre, olane, sticle. Ciudat! Ultimele sale cuvinte nu păreau să aibă sensul unui avertisment, să aibă grijă, să se ferească, ci conțineau, interpretă Colaboratorul, și cine știe dacă nu avea dreptate, o satisfacție imediată și sumbră. Toate acestea el le explică cu destule împiedicări Blondului, dar se pare că, părăsind *scena*, Caniardo se bucura că va fi urmat de chiriașul său. Sorbind pînă la capăt paharul terorii, sugestionat de cuvintele „păianjenul e acolo", Colaboratorul întoarse niște ochi tulburi ce pierduseră orice expresie de omenesc în direcția ce încercase s-o indice degetul bătrînului care și acum, probabil deja înțepenit și rece, împungea ca o gheară către ușa camerei de culcare.

Frica, instinctul de conservare la nivelul cel mai pur, adică la nivel animalic, dictară următoarele sale mișcări și acțiuni, în intervalul de timp ce veni. Trebuia să ucidă păianjenul înainte ca acesta să-l ucidă pe el. Cu orice risc trebuia să-i vină de... Pătrunse-n dormitor în vîrful picioarelor, strîngîndu-l inutil în pumn pe Alfons.

Nu cu prea multe zile în urmă Blondul îl blagoslovise cu suavul calificativ de „idiot" pentru că încercase să atace păianjenul cu pumnalul. Imediat ce trecu de pragul ușii, la pîndă cu toți ochii, și cu cei din față și cu cei laterali, și cu cei din spate, o vază atinsă în treacăt de Caniardo, și care prin cine știe ce minune-și menținuse echilibrul pe-o muche, rezemată de perete, se prăbuși, explodînd mai cumplit decît o bombă, împrăștiind sute de țăndări ce se rostogoliră-n toate părțile. De mirare că M. nu înnebuni nici acum.

Unde se ascundea oare păianjenul? Ridică de jos vergeaua de bătut covoarele — pesemne și Caniardo încercase

să lupte, fără succes, împotriva celui-veninos-şi-cu-picioare-lungi —, ascunse pe Alfons, care oricum nu prea putea să-i fie util, îşi şterse sudoarea.

Nimic nu mişca împrejur.

Cu adevărat ! Se oprise şi limba pendulei. M. privi pendula — era spartă. Jos pe parchet — o scrumieră grea de alabastru. Caniardo-şi pierduse minţile, aruncase-n pendulă cu scrumiera !

Ceva foşni, se mişcă. Părul Colaboratorului se ridică măciucă. Mişcase cadavrul, sau păianjenul ?

Dar deodată avu o mare intuiţie : una din marginile covorului deranjat se căsca, formînd un fel de tunel îngust, ca o gaură de şarpe. Dacă... ? Ridică brusc covorul, făcînd în acelaşi timp şi un salt înapoi, din precauţie. Ghicise ! Acolo era ! Surprins, înfricoşătorul păianjen porni să alerge spre ungherul cel mai apropiat. Îl nimeri din a treia lovitură, în plin, lăsîndu-l lăţit şi cu parchetul împroşcat împrejur de zeamă veninoasă, cafenie şi verde.

Fugi în baie şi vomă tot ce mîncase cu atîta poftă la amiază, cheltuindu-şi ultimul bănuţ, epuizînd şi cel de-al doilea împrumut al Blondului. Crezu că moare, atît îi fu de rău. Se stropi cu apă rece şi parcă-şi mai reveni puţin, dar privelişte ce-l aştepta-n hol nu era în măsură să-l întărească. Abia acum observă că antebraţul lui Caniardo era umflat şi învineţit, aproape negru. Acolo îl muşcase păianjenul.

Culmea.

Mîna aceea hidoasă, rezemată provizoriu de un corn al cuierului răsturnat, căzu deodată, întinzîndu-se alături de trup. Colaboratorul mai transpiră o dată de groază. Se gîndi că doctorul doctor *abia acum* murise, cînd îi căzuse mîna ; îşi pierdu complet capul şi părăsi casa aceea cu stafii, fără să mai închidă uşa cu cheia. De altfel toate cheile de la intrare se aflau prinse de lănţişorul ce încingea încă mijlocul doctorului doctor Caniardo.

Nouăsprezece

— Ştii, bd, bd, care e partea teribilă ?

— Mai ia o căpşună, să te întăreşti. Care e, bd, bd, partea teribilă ?

— Nenorocitul de Caniardo a murit nevinovat. De unde să știe el... Păianjenul era pus *pentru mine*.

— Așa e. Sau așa ar trebui să fie.

M. sări în sus:

— Și o spui atît de simplu?

Blondul dădu un bobîrnac chiștocului care căzu lîngă pisică. Pisica se sperie.

— Dar cum vrei s-o spun? În etruscă? E prea evident, cineva nu ne simpatizează. Caniardo n-avea nici un amestec, dar, vezi bine, păianjenul n-a știut să facă deosebirea dintre voi, a făcut o neînsemnată confuzie, l-a mușcat pe el în loc să te rădă pe tine. Ai baftă.

— Dar în cazul Șuteu? Dar în cazul Călugăru? Ce confuzie au făcut acolo păianjenii?

Ațîțat, Colaboratorul numai că nu striga.

Blondul își cam pierdu răbdarea:

— De ce naiba ridici tonul? Și apoi, apoi... n-am auzit că ăștia doi au dat ortul popii din cauza păianjenilor.

— Dar păianjenii au apărut și acolo.

— Așa se vorbește. Or fi fost doar *în recunoaștere*, se antrenau pentru tine.

— Dar ce legătură au păianjenii cu ăia doi? Ce legătură avem noi cu ei?

— Cam același lucru mă întrebam și eu... Mai înghite ceva, măcar niscaiva pietre, poate taci un minut.

— Și de unde dracu vor fi aducînd păianjenii?

Blondul căscă a lehamite.

— În loc să născocești întrebări idioate, mai bine te-ai pune pe treabă, și încă fără întîrziere.

— Am ceva de făcut? Ce am de făcut?

— Dar se înțelege de la sine: să te întorci acasă.

— Acasă! strigă Colaboratorul, chircindu-se de groază. La păianjen?

— Păianjenul e mort, dacă am înțeles bine.

— La Caniardo?

— Și Caniardo e mort...

— Dar tocmai asta e... Și dacă vor pune *alt păianjen care nu va mai face confuzii?*

Blondul veni în fața lui M. cu mîinile-n buzunar. Dar părea că e gata să le scoată pentru a-l snopi.

— Uite ce este, gă... Nu, n-am vrut să zic găgăuță, nici pomeneală de așa ceva. Am vrut să zic : uite ce este, Colaboratorule. Deci, uite ce este ! Eu, dacă stăm să ne amintim, și nici nu e greu, că n-a trecut cine știe cîtă vreme de atunci, îmi vedeam liniștit de treburile mele sănătoase și sigure, cînd ai picat pe nepusă masă să mă deranjezi. Ai venit cu Marea Propunere, cu Marile Metode Infailibile, Marile Resurse, Marea Oală Umplută cu Drahme ce urmează să ne revină. Am refuzat cu tărie să intru în joc, mi se părea un joc fantezist. Dar, comițînd pînă la urmă Marea Greșeală de-a intra în joc, am constatat că e și periculos ca o mușcătură de... nu, să zicem ca o misiune secretă pe teritoriul inamic. Mă simt mai „acasă". În afară de aceste înțelepte constatări, cu ce m-am ales ? Doar cu un Colaborator care m-a supt pînă acum de una mie cinci sute patruzeci și cinci de drahme proaspete și cu putere de circulație-n țara asta frumoasă dar plină de ciudățenii, drahme pe care nu cred că le mai văd vreodată.

— Dar marele Cîș...

— *Please,* nu mă întrerupe ! Marele Cîștig ! Marele Cîș, e mai bine zis. Sau, dacă vrei, Marele Caș. Mai va ! Mai curînd o înțepătură de pă... Nu zic bine ? Imediat ce mi-ai trecut pragul casei...

— Nici nu m-ai invitat vreodată în casă...

— Nici n-am să te invit ! Imediat ce ai apărut aici au și început păianjenii să danseze tarantela pe capul meu... *Apropo,* știi care-i originea tarantelei ? Tot de la păianjen vine, de la unul ce poartă un nume drăguț, *Lycosa tarentula,* și a cărui mușcătură se tratează cu dansul, dans ore în șir, pe un ritm drăcesc, pînă ce scade febra și trec halucinațiile. Uite așa s-a născut tarantela ! Dar mă tem că-mi răcesc gura de pomană cu un gă... Nu, n-am vrut să... Dar, încotro bat eu ? Doi păianjeni au venit peste mine pînă acum și mira-m-aș să mai întîrzie mult al treilea. Pe tine au încercat să te sfîrtece tot doi. Riscurile sînt egale, normal...

— Dar nu egal va fi împărțit și Marele Cîș...

— Să nu discutăm acum despre marele Cîș. Sau Caș. Deocamdată jucăm și noi tarantela după cum ne cîntă pe strune păianjenul, dacă n-am avut ce face și am intrat în horă. Și o jucăm pînă la capăt, pînă la vindecare, că altfel nu se poate. Și acum : trebuie să mergi acasă, altfel dai de bănuit, înțeles ? Îți închipui că nu se știe că bătrînul Caniardo avea un cretin de chiriaș ? Crezi că nu se știe cine e chiriașul, un tip șod care umblă „incognito" zicînd oricui că el e „domnul M." ?

— Dacă merg acasă, mă umflă imediat.

— Dimpotrivă. Te arestează imediat dacă *nu mergi acasă.*

— O să-mi ceară actele.

— Ei și ce, ai actele în regulă, ultima condamnare ți-ai ispășit-o legal, cu succes, grațiat pentru bună purtare, de atunci n-ai mai săvîrșit *des bêtises* cît de cît notabile, cu excepția, poate, a păcălelii ce i-ai tras-o tipului din vagonul de dormit. N-au ce să-ți reproșeze nici în privința morții lui Caniardo : mușcătura păianjenului e prea vizibilă, așa spuneai, doctorii vor confirma. Cazul va fi asociat celorlalte două...

— Și toate trei vor fi trecute în contul meu ! se căină M.

— Prostii ! Nimeni nu te-ar crede atît de deștept ca să poți aranja niște crime atît de spectaculoase și perfecte.

Argumentul îl lăsă pe Colaborator perplex : cu întîrziere înțelese că trebuie să se simtă și jignit :

— Dacă tu mă iei...

— Nu uita să transmiți salutări bunului meu prieten Adrian Mocanu, se grăbi să adauge Blondul.

— De unde știi că mă voi întîlni cu A. M. ?

— Nu știu de unde știu că știu, se amuză Blondul. Dar pariez că e deja lîngă cadavrul lui Caniardo, împreună cu...

Colaboratorul descrise mici semicercuri, ca un cîine în lanț.

— Dar cine să-i fi anunțat ? Cine ?

— Dar dacă a dat cineva peste Caniardo din întîmplare, de cînd ai plecat de acasă ? Lăptarul, factorul poștal, vreun pensionar necăjit, sau vreo femeie care vinde urdă și smîntînă ? La dracu, n-ar fi de loc bine să fie așa, normal ar fi să-i suni și să-i anunți *tu* pe *băieți.* Totuși, ascultă ce-ți spun,

dacă dai peste *ei* acolo, dacă au sosit deja, stăpînește-ți tremuriciul, poartă-te normal, afișează-ți demnitatea pe care nici n-o ai, că doar nu e prima dată cînd dai nas în nas cu dînșii, sînteți cunoștințe vechi și vă simpatizați la fel de mult. Și nu uita : n-are de ce să-ți fie teamă fiindcă în cazul Caniardo ești într-adevăr nevinovat... bineînțeles dacă nu m-ai mințit. Dar nu cred să fi mințit, ai, ce zici ?

— Sînt nepătat, puse Colaboratorul mîna pe inimă. Dar nu mai am măcar o drahmă-n buzunar. N-am parale nici pentru bilet de autobuz !

Pe Blond îl cuprinse vechea furie, ca totdeauna cînd M. aducea vorba de bani.

— Ești o lipitoare nerușinată ! Ceea ce faci se numește deja șantaj — cunoști acest cuvînt etrusc ? Șantaj !

— Sc, sc, de ce șan... ? Cînd punem mîna pe Marele Cîș...

— Isprăvește cu Marele Caș ! Trei sute de drahme-ți dau, ultimele. Stai să trec aici. Acum datoria ta se ridică la...

— Știu ! sughiță Colaboratorul. La o mie opt sute patruzeci și cinci de dr... Dar cînd punem mîna pe Marele Cîș...

— Dispari ! Blondul îl împinse spre poartă. — Stai puțin, am o idee. Telefonează băieților încă înainte de a merge acasă, chiar dacă am admite că ei sînt deja acolo. Și iată de ce : o să-ți descopere urmele, o să-și dea seama că ai fost de față la moartea bătrînului, se vor mira și vor strîmba din nas că nu i-ai anunțat..

— Dar a trecut deja timp...

— Nu e grav. Vei spune că ți-ai pierdut capul, că toate telefoanele erau stricate și ocupate, că îndeobște nu prea știi cum se procedează-n asemenea cazuri, și apoi erai prea speriat... Telefonează-le, asta face totdeauna impresie bună, chiar și unuia de la... contraspionaj. N-are sens să mergi acasă și să dai acolo de *ei :* nu vei mai putea telefona, or telefonul e un fel de colac de salvare pentru tine.

— Dar ce, mă înec ? M-ai zăpăcit rău de tot, nu mai înțeleg nimic, în orice caz voi te...

— Imediat ce scapi de acolo — nu cred să te rețină — vii aici cu noutățile. Sînt teribil de curios. Fii optimist, ai trei sute de drahme-n buzunar, ai perspectiva unui Mare Caș, ai...

— Dacă mă întreabă de unde am drahmele ? Dacă-mi fac percheziție ?

— De la mine. Împrumut. Drahme cinstite.

— Adio ! flutură din mînă M., teatral.

— Şi cînd ieĭ un scaun, fii atent pe ce te aşezi, să nu fie vreun păianjen acolo, că altfel... la noapte vei cina cu Pluto !

— Ce tot spui ? Emoţiile ultimelor ore îi treziseră Colaboratorului iar apetitul. Ne-a invitat cineva la cină ? Se mănîncă bi... ?

— Cară-te odată !

•

Grăbindu-se să ajungă la staţia de autobuz, vechile temeri şi anxietăţi îl cuprinseră pe Colaborator. Evident, se mişca pe teren lunecos, dar ce era mai grav... Simţea că există un amănunt fals care răsturna întreaga situaţie. Şi...

•

Chiar în faţa cabanei, sub arcada de viţă ce constituia o streaşină de nădejde, unde deasupra măsuţei atîrna şi un bec, îşi servi Blondul, în răcoarea serii, o cină frugală alcătuită din cei cîţiva peşti prinşi după-amiază — dacă nu interveneau „evenimentele", recolta ar fi fost desigur mult mai substanţială — fripţi în făină de mălai, puţină telemea, şi fructe din propria-i gospodărie. La telemea adăugă şi cîteva măsline scoase din ulei, bine desărate. La măsline, un gît de ţuică tare. Din cabană, prin fereastra şi uşa larg deschisă se auzea muzică.

Pe cînd se desfăta astfel în tovărăşia pisicii albe şi nebotezate care ciugulea resturi de peşte şi fărîmituri de telemea — refuzase inexplicabil măslinele, ca şi ţuica — se reîncarnă şi Colaboratorul.

Arăta prăpădit rău de tot, deteriorat de parcă hunii l-ar fi trecut prin copite. Se prăbuşi pe unul din micile fotolii de trestie.

— Lp, lp, lp !

— Păi atîta ştiam şi eu, îşi permise Blondul să observe, aprinzîndu-şi flegmatic o ţigaretă lungă şi subţire.

— Cum știai ? De unde ? Știai că i-a crescut părul ?

Blondul trimise fumul în sus. Îl scrută pe Colaborator cu seriozitate.

— *Mamma mia*... Ce știam ?

— Ce mamă ?

— Ia-o-ncetișor... Ce păr ?

— Ce încetișor ? Părul de pe cap.

— Ai înnebunit... Ce cap ?

— Ce înnebunit ? Capul lui Caniardo.

— Bd, bd, făcu Blondul încetișor. Se știe : morților le crește părul, barba...

— Dar doctorul doctor Caniardo era chel ca-n palmă, nici la tîmplă n-avea firicel... Doar trei negi, deasupra frunții...

— Și acum, cînd te-ai dus acasă, vrei să spui că l-ai găsit cu plete ? N-aș prea cre...

Colaboratorul îl privi cu ochi de pește scos din apă.

— Uf !!! Bd, sc, sc ! Păi dacă am să-ți...

— Stai ! Să procedăm metodic, emoțiile te-au cam surme...

— Da ! Sînt surmenat, nebun. Îmi crapă măseaua după o dușcă.

Bău două păhărele, unul după celălalt. O aruncă de pe cap pe Martha-sentimentala cu o brutalitate pe care nu și-ar fi permis-o altădată.

Blondul se instală în fața lui.

— Din nou, de la capăt, bun ? Te-ai urcat în autobuz, ai coborît în centru. Ai telefonat ?

— Da ! Le-am spus că pe strada Rosetti 12 un păianjen veninos l-a mușcat pe doctorul Caniardo. Știi ce mi-au răspuns : că păianjenului i se va dresa proces-verbal și va fi amendat conform articolului cutare, pentru huliganism, iar dacă se dovedește că a fost și atac armat, e pasibil de pușcărie. Și a închis telefonul. Am vîrît a doua fisă. A sunat. Tovarășu, am zis, tot eu sînt... Iar el : Acela cu păianjenul ? Domnule, lasă-te de glume, aici avem treabă. Și iar a trîntit receptorul. Am sunat pentru a treia oară, și pînă să aibă vreme să închidă, am urmat : Domnule, aici e un mort ! Iar el : Un mort care vorbește la telefon ? Iar eu : Nu la telefon, pe strada Rosetti 12. Gazda mea a binevoit să moară. Iar el : Aha !!! Pe strada Rosetti ? Cunoaștem cazul, se vor lua

măsuri. Şi avea dreptate : măsurile se şi luaseră. Cînd am ajuns acasă, maşina *băieţilor* era la poartă şi nişte tipi se vînzoleau prin casă cu blitzuri, praf pentru amprente şi alte scheme. S-au încruntat la mine. I-am întrebat dacă pot să intru, nu mi-au dat voie, le-am cerut permisiunea să plec, nici asta nu mi-au dat voie, şi atunci m-a observat şi Adrian Mocanu. Sc, sc, numai el nu se agita. Ai idee ce făcea ? Se instalase în hol, în apropierea cadavrului, dar nici că-i păsa de el. Şedea pe un scaun şi îşi odihnea picioarele pe alt scaun.

— Ţi-am spus, ăcesta e stilul său.

— S-a purtat drăguţ, mi-a făcut semn să intru, ceilalţi n-au mai zis nici pîs. Spunea că-i face plăcere să mă revadă şi după felul cum zîmbea mai că-mi venea să-l cred. „Dacă înţeleg bine, m-a luat el în primire, locuiţi în casa aceasta în calitate de chiriaş ?" I-am spus că pînă atunci fusesem chiriaşul lui Caniardo, dar de-acum înainte, al cui ? A. M. a zis „Priviţi, vă rog, îl recunoaşteţi pe dumnealui ?"

N-aveam nici o poftă să-mi revăd gazda, în halul în care se afla, dar am aplecat ochii, şi cînd au ridicat prelata cu care-l acoperiseră, mi-a venit leşinul : cadavrul se afla în aceeaşi poziţie, mîna stîngă era la fel de umflată şi parcă se mai înnegrise, dar capul era altul, faţa alta ! Avea păr, sur şi des, sprîncene viforoase, şi dracu să mă ia, alte trăsături. Părea ceva mai tînăr !

Blondul asculta cu mare interes. Mormăi :

— De necrezut ! Şi ce i-ai răspuns amicului A. M. ?

— Sc, sc, că nu pricep nimic, că înfăţişarea doctorului Caniardo se schimbase cu desăvîrşire... A. M. însă nu părea cine ştie cît de zdruncinat. A zis că aduseseră şi nişte vecini, iar aceia, la fel nu-l recunoscuseră pe Caniardo, şi erau la fel de perplecşi ca şi mine, pe urmă a mai adăugat că cineva din oraşul ăsta „joacă tare", dar lasă, o să-i arate el lui, şi m-a întrebat cum ucisesem păianjenul. Ştia că îi venisem de hac, fără să-i mai fi explicat eu asta. După ce i-am povestit cum m-am priceput mai bine, a dat să mă felicite că-s atît de temerar. Nici o bănuială n-a răsucit împotriva mea...

— Asta nu înseamnă că n-ar avea, ehe !

— Taci ! Pe urmă au ridicat cadavrul lui Caniardo, dar mai poţi şti dacă era al lui Caniardo ?, iar Adrian Mocanu

a făcut o remarcă subtilă : se mira că nu apăruse încă nici un moştenitor. L-am întrebat dacă pot locui în continuare acolo şi a răspuns : „Deocamdată da, dacă nu vă este frică". Dau dracului A. M. ăsta !

— Dacă nu sîntem atenţi, ne vîră în cofă. Eşti sigur că n-ai călcat în strâchini ?

— Lp, lp, în ce ?

— Nu te-ai scăpat despre Marile Resurse, Bîrlogul Marilor Căpitani, Marele Caş ?

— Prost mă mai crezi ! Dar el, o fi ştiind el că eu sînt vechi client al... autorităţilor ?

— Ştie şi cîte bătături ai. E ascuţit ca briciul.

— Sc, sc ! În orice caz, m-am purtat ca un gentleman. Mă miră însă că nu m-au pisat cu întrebările. Eu, în locul lor, m-aş fi arestat ! Oricum, sînt o figură suspectă...

— Aş ! Ţi-ar face plăcere să fii ! Şi nu-ţi mai da aere de vedetă printre borfaşi ! Mai bine ai fi ciulit urechea să afli de unde ştiau băieţii că bătrînul Caniardo a crăpat.

— Am descoperit şi asta, făcu M., umflîndu-se în pene. Dar mai întîi să-i ardem încă o cherchelează. Ţuica asta e sănătate curată. Bău, trînti păhărelul. — Ei bine, n-ai să crezi !

— Poate că da. Ce trebuie să cred ?

Colaboratorului ţuica i se cam suise la cap. Stîlcea şi mai mult cuvintele, adăuga şi mai dese sc, sc-uri.

— Sc, sc, Bledea-poştaşul venise să-l caute pe doctorul Caniardo. Îi făcuse rost de un medicament pentru ficat.

De cînd Caniardo plecase dintre cei vii, M. nu se mai referea la el ca la „doctorul doctor". Îi spunea simplu doctorul sau bătrînul, sau gazda mea.

— Diavolul acela de Bledea apare mereu totdeauna în locurile unde se întîmplă ceva, comentă Blondul. Dar pun pariu că n-ai mers pînă la capăt : Cum arăta Caniardo cînd a dat „poştaşul" peste el ? Îşi schimbase înfăţişarea sau nu ?

— Adrian Mocanu e destul de vorbăreţ... În vreme ce ăilalţi munceau de se speteau — nici nu ştiu de ce era nevoie de atîta sîrg — el mi-a spus cam totul. Bledea l-a văzut pe bătrîn mort, sub înfăţişarea sa *normală,* aşa cum îl cunoştea, aşa cum îl cunosc toţi. Sînt sau nu un băiat deş... ?

— Deci schimbarea a intervenit după plecarea lui Bl... ?

M. sughiță.

— Are vreo importanță ?

— Numai Satana mai poate ști ce are importanță și ce nu.

Colaboratorul își strecură mîna sub haină, să-și scarpine pîntecul.

— Mi s-a făcut o foame !... Țuiculița asta... Cine spuneai că m-a invitat, sau te-a invitat, sau ne-a invitat la cină ? Pul... ?

— Nu „Pul", ci „Plu". Pluto. Dar eu zic să refuzăm în seara asta invitația sa, e mai sănătos, și... Pluto ăsta e insistent, o să revină, o să ne invite mereu, oricînd putem profita de ocazie.

— N-ai ceva bun în frigider ?

— De unde știi că aș avea frigider ?

— Dau cu presupusa.

Blondul redeveni brusc gospodar.

— N-am ! Și chiar dacă aș avea, nu l-aș deschide pentru tine. Destul că te alimentez cu drahme. Te duc și cinează în oraș, dar la o cîrciumă modestă, nu la... De altfel trebuie să ies și eu, așa că...

M. îl privi chiorîș.

— Cam unde, bd, bd, te duci ?

— Presupun că nu te privește.

— Da, nu ! Mereu mă tem că mă tragi pe sfoară și lucrezi pe cont propriu...

— Teme-te de altceva.

— De ce ?

— De PĂIANJEN !

Douăzeci

O seară neplăcută pentru M. Se decise să doarmă cu lumina aprinsă, dar imediat ce încerca să închidă ochii, penumbrele sufocante ce-l înconjurau începeau să mișune de labe păroase de păianjeni.

Încercă să facă întuneric, dar era și mai rău : în cercurile strălucitoare și colorate ce le năștea bezna, începea să se legene capul descompus al lui Caniardo, cînd pleșuv, cu cei trei negi

oribil umflați, cînd sub înfățișarea *cealaltă*, cu păr sur, barbă crescută, și agitînd din mîna sa înnegrită de mușcătură.

De cîteva ori mîna aceea coborî din tavan să-i pipăie obrazul... M. sărea din pat urlînd, leoarcă de transpirație. Se decise pînă la urmă să renunțe la somn, să petreacă o noapte albă, cu o carte în mînă, ca un om de formație intelectuală ce era. Sări în papuci, ieși în hol, aprinse toate luminile. Dîrdîind, se luptă cu frica, i se păru că o biruie. Se apucă să scotocească prin camerele lui Caniardo. Nu găsi absolut nimic demn de interes. Se mulțumi cu o cărticică subțire, de te puteai bărbieri cu ea, memorii de călătorie-n Spania.

Spania ? Bah !

Tot dîndu-și curaj, încercînd să glumească pe seama spaimelor sale, pe seama Spaniei și-a dansatorilor ei, pe seama matadorilor și-a taurilor Spaniei, citind un aliniat la pagina 51, un rînd la pagina 80 și finalul, la pagina 111, Colaboratorul ajunse în camera sa.

Cercetă așternutul — păianjenul nu era nicăieri.

Roti bănuitoare priviri împrejurul pereților, dar nu descoperi nicăieri ghemotocul negru, urîcios, aducător de moarte. A, poate că după rama tabloului, în umbră, acolo... Nu.

— Dacă nu e aici, unde poate fi păianjenul ? rosti patetic M.

În acel moment, ca un răspuns la întrebare, se auzi soneria !

Soneria... ?

Un păianjen gigant stă rezemat pe balustrada scării, și ridicînd unul din picioare, apasă cu el clapa soneriei ? Brr, sc, sc !

Ce ne spune Jean-sîcîitul, cît poate să fie ora ? Unsprezece și cinci ? Ar fi jurat că trecuse de două noaptea... Dar insomnia, spaima, triplează durata vremii.

Deci, se auzi soneria. Soneria ? Vizitator nocturn, întîrziat, cine poate fi, păianjenul, moartea ? Spiritul lui Caniardo ? Dar ce, spiritele folosesc soneria ? Nu intră neanunțate ? Da, îi clănțăneau dinții. Cînd mergea tiptil prin hol îi clănțăneau dinții ; ușa se va deschide singură, deși o zăvorîse, și va intra...

— Cine e ? zbieră M. și nu-și recunoscu glasul. Poate că nici nu strigase el, ci oarecineva din spatele său : Ciiiine eeee ? ? ?

— Deschide, sau... !

M. strănută, nu de frig, ci de groază.

— Nu deschid pînă nu spui cine eşti !

— La dracu ! Stăpînul !

Asta e ! Dar stăpînul, la ora aceea, era desigur oaspetele lui Pul... (Pînă la urmă Blondul îi explicase cine-i „Pul"..., Colaboratorul, totuşi, nu reţinuse corect numele.)

Fugi-n cameră, îşi puse peste pijama haina. În unul din buzunare se afla Alfons, în teaca lui de piele. Dar parcă poţi lupta cu Alfons împotriva spiritelor, a păianjenilor, a teroarei ?

— Ce, la dracu ? Ce vocabular e ăsta ? zbieră M., prinzînd curaj. Care stăpîn ?

Drept răspuns uşa fu zgîlţîită cu violenţă. Dincolo, afară pe scări, se află oare un nebun furios ? Ce va spune Blondul despre toate acestea ? O, un rest de mîndrie îl menţinu pe picioare, va trebui a doua zi să poată relata cu fruntea sus despre fermitatea atitudinii sale-n faţa pericolelor. Da !

Deschise uşa c-un gest hotărît.

În casă năvăli un ins pe care M. ar fi preferat să nu-l întîlnească vreodată, chiar dacă ar fi trăit cît boababii. Dacă l-ar fi văzut pe stradă, desigur ar fi trecut pe trotuarul celălalt, şi s-ar fi apucat să examineze vitrinele, numai să nu-l mai vadă.

Fiindcă într-adevăr, omul care venise, semăna cu un păianjen. Se tot întrebase M., răscolind prin casă, unde e păianjenul, şi iată păianjenul venise, de parcă numai invocarea numelui său, fie chiar în gînd, ar fi fost suficientă ca să-l aducă. Necunoscutul nu era bătrîn dar avea obrazul desfigurat de cîteva cicatrici stranii ce-şi schimbau neîncetat linia datorită spasmelor ce frămîntau faţa aceea nenorocită.

— Ha ! Deci tu eşti chiriaşul unchiului ! Şi întinse gheara spre umărul Colaboratorului care se dădu îndărăt ca-n faţa unei atingeri a Infernului.

Încercă, încă o dată, strîngînd din pumni, să redevină stăpîn pe situaţie.

— Ci... sc, sc, cine eşti ?

— Nu se vede ?

Cum să nu, se vede prea bine, păianjenul... Travestit în om.

— Nu pricepi ? scrîşni individul, şi gura îi zvîcnea, cînd într-o parte, cînd în alta, cu colţurile. Nu seamăn prea bine cu... ?

— Cum să nu, semeni prea bine cu pă...

— Cu nici un „pă" ! Semăn cu Unchiul, sînt nepotul doctorului Caniardo, toată lumea vede că seamăn cu el !

Dar cu care din cele două înfăţişări ale sale ?

— Numele meu este Iosif Caniardo. Acum eu sînt stăpîn peste casă, peste tot ce se află între zidurile casei...

Ciudată, satanică lăcomie-n aceste cuvinte!

— Peste mine nu eşti stăpîn, protestă M., cu toate că mă găsesc între zi...

— Vei pleca imediat... imediat ! Nu suport chiriaşi, nu suport nimic !

— Observ. Pe tine cine te suportă ?

— Nu permit să mă tutuieşti ! răcni nepotul. Trecea ca o vijelie dintr-o cameră în alta. Colaboratorul îşi frecă ochii. Nepotul acesta infernal, nu făcea parte oare dintr-un coşmar blestemat ?

— Mai eşti aici ? Nu vezi că te iau cu duhul blîndeţii ? Nu înţelegi, că dacă mă scoţi din sărite voi declanşa... Marile Forţe Oarbe, care te vor spulbera ? !

M. avu o tresărire în care se amestecau spaima cu mirarea. Marile Forţe Oarbe ! Suna ca din vocabularul său ! Un gînd complet stupid îl bîntui. Nepotul acesta din miez de noapte, nu era, oare, tot el, sub altă înfăţişare ? Păi Caniardo, nu trăise şi el sub două înf... ?

Încercă să vorbească cu acest alter ego :

— Unde vrei să plec în puterea nopţii ? Păsuieşte-mă pînă mîine. Mîine mă mut.

— Mîine ! zbieră celălalt, azvîrlindu-şi braţele spre tavan. Nu mai există mîine ! Pentru unii !

M. îl privi. Nu, nu era *tot el*... El ar fi fost mai înţelegător faţă de el, desigur, desigur... Trecu în camera sa, ce contează că rămîne pe drumuri la ora aceeea neverosimilă, nu era el un bătrîn vagabond ? Nu era obişnuit cu asemenea lucruri, nu aceasta era esenţa vieţii sale ?

Afurisitul de nepot nu-l slăbi, veni pe urmele sale, tîrîndu-se strîmb ca un păianjen cu picioarele smulse pe-o parte.

— Vreau să rămîn singur, scînci M. Trebuie să mă-mbrac.

— Singur ? Ha ! Ca să-mi şterpeleşti ceva !

Asemenea gînd îi fusese cu totul străin Colaboratorului în seara aceea, dar nu mai spuse nimic. Traversă momentul neplăcut cînd fu doar în izmene, sub privirea batjocoritoare şi aiurită a lui Iosif Caniardo, apoi, îmbrăcat şi cu cravata corect legată, îşi înghesui lucruşoarele în trusa de voiaj. Geada.

— Eşti gata ?

— Gata.

— Să nu te mai prind pe-aici !

Cîtă dreptate avusese bunul Adrian Mocanu mirîndu-se că încă nu apăruseră moştenitorii ! Iată că apăruseră.

— Plimbare plăcută !

Colaboratorul se opri în prag, privi faţa hidoasă a nepotului.

— Sper să te pape PĂIANJENUL ! îi ură din toată inima. Dar apoi pe stradă gîndi : Cum să-l pape, cînd chiar el e păianjenul ? !

•

La urma urmelor, ce este ESSO ? Tînărul Medic puse discul cu „Fantastica" şi se aruncă în fotoliu cu o expresie de satisfacţie perfidă. Ochelarii îi căzură pe nas. În faţa lui se aşezase Cosima, lumina slabă aşternu peste trăsăturile ei delicate o mască palidă. Clementina fuma. Şi Necunoscutul fuma, puţin izolat într-un colţ.

— Atunci ne spui, sau nu ne spui o poveste de groază ?

— N-am nici un chef, răspunse Necunoscutul pe un ton blajin. Nici un chef.

Cosima se ridică şi luă loc pe celălalt capăt al canapelei. Ea nu aprinsese ţigară. Muzica abia mai încăpea în camera mică, dreptunghiulară şi, poate copleşită de această lipsă de spaţii, Cosima sări la fereastră şi o deschise. Tînărul Medic tresări, umerii ascuţiţi străpunseră jerseul alb.

Clementina îi aruncă o privire sfidătoare Necunoscutului :

— Ştiam că... !

— Aşa ? se miră N. După o pauză adăugă : — Poveste de groază ? Dar dacă... ehe !, chiar noi facem parte dintr-o poveste de groază ?

— Mîine vom şti, decise Tînărul Medic, concis.

— Şi muzica... Răsfirîndu-şi degetele mîinii stîngi în evantai, Cosima îl privi cu ciudă.

•

Biet vagabond bătrîn, se lamentă M. şi-i veni să-şi plîngă de milă. Bărbaţii de vîrsta mea au cămin, nepoţi, sau măcar,

dacă sînt niște solitari, niște intelectuali, au tot felul de lucrușoare și o vilă cu scaun și masă în copac, Bîrlogul Marilor Căpitani, uf, cît mă simt de aiurit și de în plop !

O siluetă feminină pluti dinspre capătul bulevardului, ireală în lumina nocturnă, ca un zvon de clopot. O fată singuratecă. O singuratecă purtătoare de mister. Încă delicată, silueta ei începu să se deseneze tot mai ferm, iar la douăzeci de pași Colaboratorul o recunoscu și o săltă pe Martha-sentimentala de pe cap cu cel mai desăvîrșit gest galant.

— Bună seara, bună seara, doamnă Leonora.

Femeia se opri cîntărindu-l c-o privire indiferentă, rece. Mirosea a alcool, de unde M. trase concluzia înțeleaptă că e cherchelită.

— Ah, domnul M. ! Privirea ei coborî asupra trusei de voiaj. Ce ai acolo ?

— Întreaga mea avere, scumpă doamnă. Caut locuință.

— De atunci tot cauți ! Leonora rîse. Te-aș invita la mine dar am soț. Înțelegi ? A-aaam soo-ooot.

— Dar nici nu...

— Da, nu ! Mai bine oferă-mi ceva de băut. Sînt foarte... zguduită.

— Dar soțul d-tale...

— La ora asta sforăie. Sfo-ră-ie ! Iar eu trebuie să vorbesc cu cineva. Să mă descarc. Nu-i pot vorbi unui stîlp, unui copac... Am nevoie de un om. Ia să vedem, ești om ?

Era mai cherchelită decît își închipuise. Tocmai treceau pe lîngă terasa „Vadul Moțului". Lumea se rărise, era tîrziu, peste o jumătate de ceas aveau să închidă localul.

— Descindem aici ? o întrebă M. pe un ton princiar, de parcă s-ar fi aflat la porțile palatului Buckingham.

Leonora avu un gest de oroare :

— Nu ! Oriunde, numai aici nu !

Ceva mai încolo găsiră un mic restaurant în care puțea teribil a țuică vărsată pe jos. Intrînd acolo în tovărășia Leonorei — în vreme ce toate capetele, mai mult sau mai puțin cherchelite, se înălțară către ei, — Colaboratorul se simți ca un bătrîn cuceritor, deja plictisit de femei, care-i oferă un alcool ultimei amante, înainte de a o saluta definitiv.

Puse trusa de voiaj „Geada" alături pe scaun, iar pe Martha-sentimentala o azvîrli pe cuier c-un gest blazat. Martha se răzbună pentru răul tratament, zbură dincolo de cuier, ateri-

zînd pe genunchii unui beţivan, care o privi cu uimire, o mirosi şi vru să şi-o înşurubeze pe cap, cînd amicii îi atrasera atenţia dincotro sosise farfuria zburătoare. Se ridică şi veni la masa lui M., clătinîndu-se.

— Domnule... Domnitză — hîc. Cînd şi pălăriile pică din ceriu, înseamnă că... hîc.

— Ce simpatic e ! chicoti Leonora.

— Ce serviţi ? întrebă ospătarul.

— Dă-le tot ce vor ! ordonă beţivanul. În contul meu. Chiar şi *vişchi,* hîc. Azi, cînd şi pălăriile pică din ceriu, hîc...

— Ce uischi aveţi ? întrebă Colaboratorul. Burbon, Uait Hours, Bleik and uait, Henchei Benister, Gioni Uolcăr, Ould Scoci, sau... ?

— Uischi de Văleni şi uischi de Turţ, clipi ospătarul.

— O. Kei. De Turţ.

— Ce bine, se bucură Leonora. În viaţa mea n-am băut ui...

— Dar ce ţi s-a întîmplat de eşti aşa... ?

Cherchelită, Leonora îi povesti. Colaboratorul nu reţinu mare lucru, faptul că o doamnă se decisese pentru o mică aventură, nu i se părea extraordinar. Dar aventura Leonorei se terminase-n chip neprevăzut. M. ciuli urechile : *asta era destul de interesant.*

— Şi chiar... ? întrebă el.

— Chiar ! Nu am ghinion ?

— Sc, sc, se miră M. Curat ghinion. Dar de unde pînă unde... ?

— Nu înţeleg, nu înţeleg, se căina femeia.

Apoi ieşiră din cîrciumă. Leonora îl rugă să n-o conducă. Se va duce singură, cu destinul ei blestemat. Din uşa localului, M. o privi cum se îndepărtează. Povestea ei, totuşi, nu prea stătea în picioare, probabil alcoolul... dar mai ştii ? Cîte lucruri ciudate nu se...

Nu prea avea ce să facă. Se hotărî să se întoarcă-n local şi să rămînă acolo pînă la ora închiderii. Apoi...

Totuşi şi el se cam cherchelise. La masa unde doar un minut înainte ascultase peripeţiile sentimentale ale Leonorei, cine credeţi că stătea ? Cine ? Crezu că visează. Nimeni altul decît Adrian Mocanu. Cînd intrase, pe unde ?

Consideră că ar fi lipsit de tact să-l ocolească, şi apoi, nu-i era de loc teamă.

A.M. îi făcu semn să şadă, întinzînd o palmă îngustă, cu degete lungi.

— Te-a părăsit tipa ?

— Bah ! Lp, sc, sc, ! încercă să pareze Colaboratorul. Dar unde v-aţi ascuns pînă acum ?

— În celălalt capăt al sălii.

— Şi eu nu v-am observat !

— M-am mutat pentru că acolo *trage*.

— Cum merge treaba ?

Un fel de instinct cîinesc îl povăţuia pe Colaborator să tot arunce întrebări, să nu-i lase celuilalt vreme să întrebe el, numai că din păcate, prin forţa împrejurărilor, chestionarul său era redus, şi după o scurtă pauză în care nu reuşi să inventeze nimic, A. M., aprinzîndu-şi ţigara, trecu la un fel de contraatac. Numai că întrebările sale se dovediră inofensive şi fără subînţeles, nu erau capcane în care bietul M. să pice şi să nu mai iasă ; drăguţă doamna ce te însoţea — ah, simplă cunoştinţă întîmplătoare, se modesti Colaboratorul, luîndu-şi mutra de bătrîn cuceritor ; şi altă întrebare a lui A.M. : n-ai somn de te vînzoleşti la aşa oră tîrzie prin oraş ? Ce somn, se plînse M., păi a apărut blestematul, diabolicul nepot...

A. M. scutură fumul de la ţigară şi-l privi cu ochi liniştiţi.

— Ce fel de nepot ? Caniardo n-are nici un nepot.

— Atunci e nepotul diavolului ! Colaboratorul o spuse cu convingere, şi, înfricoşat, amintindu-şi de chipul fragmentat de cicatrici şi spasme al nepotului, mai sorbi un gît de cherchelează.

Adrian Mocanu mai puse două sau trei întrebări în legătură cu venirea nepotului. Zece minute mai tîrziu făcu plata şi-l părăsi pe M. urîndu-i o noapte plăcută ; un om politicos, gîndi cu duioşie alcoolică M., şi-a dat seama că ar fi curată bătaie de joc să-mi zică „somn uşor". Gincisprezece minute mai tîrziu cîrciuma fu închisă şi Colaboratorul fu poftit să iasă împreună cu ceilalţi cheflii. Unul cînta, clătinîndu-se : „Bi-rim-bam, bi-rim-bi-rimbam, bi-rim-bi-rim-beraaa !"

•

Se decise să meargă la Blond. Dar cum era bine cherchelit, spiritul de aventură trezindu-se, îl îndemnă să facă un ocol.

îi plătise — își aminti — bătrînului Caniardo chiria pe-o lună. Și nu beneficiase de camera sa mai mult de cîteva zile. Cum își permitea lepra aceea de nepot să... — Cum își permitea... Cum ? ?

Minute în șir dădu ocol casei de pe Rosetti 12, dar nu se alese decît cu o serie de spaime în plus. Îl sperie o pisică, o frunză ce căzu, învîrtindu-se ca un păianjen pe firul ce-l țese, un foșnet, o umbră, o clipă de tăcere absolută. Ferestrele casei — orbite negre, goale, — ce făcea nepotul ?

Întoarse prova în direcția barăcii Blondului. Nici un autobuz nu mai circula, distanța era mare iar trusa de voiaj Geada, tixită cu lucrușoare, botezate și nebotezate, începea să atîrne tot mai greu, dar ce putea să facă ? Poate că Blondul se va milostivi de el, și apoi, nu era oare cazul să-i povestească despre apariția nepotului ?

•

Dar Blondul, trezit dintr-un somn odihnitor, începu să zbîrnîie de furie și ca întroducere apelă la un lung, suculent repertoriu de înjurături. M. reuși, totuși, să strecoare printre ele senzaționala știre despre nepot. Înjurăturile conteniră. Blondul fluieră, ca și cum și-ar fi chemat copoii de vînătoare.

— Păi de ce nu vorbești, gă... domnule ?

— Am tot încercat, dar înjurai prea cu foc, se scuză candid M.

Blondul dispăru ; într-o clipă reveni îmbrăcat, gata să acționeze.

— Sc, sc, ce faci ?

— Plec să văd care e situația.

— Atunci — încercă plin de speranțe Colaboratorul — mă lași să dorm la tine ? Sînt frînt, lp, lp...

— Nici pomeneală de așa ceva. De altfel, nu sînt singur.

— Dar cu cine ?

— E o femeie la mine, găgăuță !

— Sc, sc... Și atunci eu ce fac ? Vin cu tine la... ?

— Nu ! Trebuie să acționez singur. Tu întinde-o încetișor către gară. În vreo două ceasuri, cred, ajungi. Acolo e o cîrciumă deschisă zi și noapte, pentru vagabonzi...

•

La periferie noaptea părea mai întunecoasă iar cerul mai viu ; Colaboratorul se așeză pe-o bancă durată grosolan dar temeinic în dreapta unei porți, ca la țară. Scotoci prin buzunare îl găsi pe Bill, binoclul, și se apucă să scormonească cerul înstelat. Deodată o dungă albă și subțire zgîrie lentilele binoclului. M. tresări cu tot corpul : căzuse o stea.

•

Pe la trei ale nopții, cînd aproape se lumina de zi, găsi un loc în sala de așteptare a gării. Adormi cu Geada sub ceafă, cu un ziar sub pantofi. Un pungaș, chiar dacă ar fi avut proteză în loc de mînă, l-ar fi putut văduvi de toate lucrușoarele sale, inclusiv pumnalul Alfons, atît de adînc îi fu somnul. Se trezi pe la șase, înțepenit, cu limba amară și dureri de cap. Atît de mult i se mărise capul că abia încăpea în sala de așteptare. Cherchelise prea mult și amestecat în ajun. Dar cînd părăsi gara, lumina dimineții senine îl învioră. Fu o clipă stranie : i se păru că atunci sosise în oraș și că ia totul de la început. Intră exact în aceeași cofetărie, după ce luase ziarul de la același chioșc. Aceleași fete bîrfeau la tejghea, cafeaua avu același gust. Cînd încercă să intre-n vorbă, făcînd cine știe ce remarcă insinifiantă, aceeași fată făcu același gest tîmp, ciocănindu-și fruntea cu degetul... Cu același deget.

Doar cînd deschise ziarul și căută mica publicitate, Colaboratorul realiză că trăiește altă zi.

Unul din anunțuri îi sări în ochi : „*Miere de albină în fagure, convenabil, vindem. Și stupi. Pescaru, Lămîiului 2.*"

— Sc, sc ! începu să se agite M. Vă rog, plata !

— Dar ați plătit, i-o întoarse una din fete.

Cealaltă, invariabil, își ciocăni fruntea.

Douăzeci și unu

Se întoarse la gară și depuse la „Bagaje de mînă" trusa de voiaj Geada. Atmosfera fumegoasă a clădirii îi reaminti că în cele trei scurte ore de somn al nopții trecute visase o mulțime de porcării, păianjeni, tîrfe, o stradă din București, neagră sub camuflaj, unde cineva încerca să-l stranguleze. Își aminti că înainte de a ajunge la gară văzuse o stea cum cade.

Strada Lămîiului, numărul doi. Îl întîmpină un bărbat care semăna uimitor de bine cu Alain Delon, ușor maturizat. Purta cămașă galbenă, descheiată la gît și avu un surîs sincer și amabil.

— Fii binevenit !

— O, ați și sosit, zîmbi și Colaboratorul încercînd să-și ascundă deprimarea.

— O țigară ?

— Aș prefera un antinevralgic, gemu Colaboratorul. Cel cu figura lui Alain Delon rîse, scotoci într-o servietă și-i oferi o pilulă galbenă, rotundă. Înainte de a o înghiți, M. ezită : „Dacă e... ?" Avea gust dulce acrișor. Tînărul privi ceasul de la mînă.

— Să discutăm repede, zise el. Cum stai ?

— Sc, sc...

— Adică, nici prea, prea, nici... ?

— Stau bine, încercă să-și facă puțin curaj M.

— Atunci e bine. Ți-a trecut durerea de cap ?

— Aproape că da...

— Autosugestie, zîmbi celălalt. Ceea ce ți-am dat e o simplă bomboană pentru rău de avion. Hapuri pentru dureri de cap n-am. Deci, care e situația ?

— Am două formule.

— Teribil ! Scoate-le !

— Le știu pe de rost. Formula morții îngrozitoare, și formula morții blînde... Prima e...

Dîndu-și capul pe spate, tînărul își permise un lung hohot de rîs răsunător. Colaboratorul îl privi uimit, puțin speriat. Continuă repede :

— Celelalte două formule nu pot să le găsesc, dar mă mulțumesc cu jumătate din suma promisă... Cincizeci de mii de...

Tînărul îl întrerupse, aproape furios :

— Ascultă ! Drept cine *ne* iei ? Ce vrei să *ne* vinzi ? Pun pariu că *ne* iei drept niște ageamii scoși din zeamă de varză, care vor pica în fund cînd vei zice : formula unu : dulce — lumină — lumină — parfum — tunet — ESSO — frig, et-caetera...

— Păi asta e formula, scînci M. O știți ?

— O știe tot orașul, domnule șmecher. Asta nu e formula, ci *masca !* Ce este ESSO ?

— N-am idee, recunoscu M.

— Și atunci, pentru ce vrei să capeți cincizeci de mii ?

— Credeam...

— Înseamnă că n-ai făcut nimic ! Cu A-2 ai luat legătura ?

— Cu Blondul ? Desigur...

— El ce-a aflat ?

— Tot atît cît și mine.

— Sînteți niște nătărăi, conchise tînărul, și, pe cît de curtenitor se arătase la început, pe atît de scîrbos deveni.

— E nevoie de timp, lp, lp, vorbi Colaboratorul. Afacerea e tare încurcată.

— Așa e, fu de acord cel cu figura lui Alain Delon, ușor maturizată. Nu e un joc de copii, dar tocmai de aceea am apelat la dumneata, despre care am auzit numai lucruri, hm, pozitive, și te-am sfătuit să colaborezi în problema noastră cu A-2, spion isteț. De aceeași părere, da, e nevoie de timp, dar de ce încerci să ne păcălești vînzîndu-ne „formule" idioate pe care și copiii le-au aflat ?

M. nu răspunse, durerea de cap i se înăsprise.

— Ați dat cel puțin de urma colonelului Lauden ?

— Precis că e în oraș, răspunse M. evaziv.

— Asta știm și noi. Dar vreun indiciu mai exact... ?

— Sîntem pe urmele lui... voi apela la Marile Resurse...

— La... ce ?

— Am și eu metodele mele, se scutură Colaboratorul, încercînd să redevină bărbat. Îl voi găsi pe Lauden și voi stoarce din el toate formulele ca dintr-o rufă spălată. Am nevoie pentru asta de încă puțin timp și de bani.

— Ce bani ? Plata la urmă !

— Aș accepta un avans de vreo două mii,... de drahme, făcu modest M.

— Mă faci să rîd. „Ai accepta !" Asta e bună. Dar nici nu te rog să accepți, și nici prin gînd nu-mi trece să-ți ofer vreun

avans. Sîntem negustori, domnule, pricepi ? Dai marfa, capeţi banii. Şi-i capeţi toţi, atunci.

Aşa că M. fu nevoit să renunţe la avans. Încercă să obţină o altă favoare : îi ceru celuilalt, orice s-ar întîmpla, să nu trateze decît cu el.

— Dar ce, încruntă „Alain Delon" sprînceana, A-2 ştie de prezenţa mea aici ?

— N-aş comite o asemenea greşeală. Dar mă temeam să nu apelaţi voi la el. Nu vreau să împart Marele Cîştig cu el — e un zgîrie brînză şi un...

— Pricep, surîse întunecat celălalt. Pricep... Te foloseşti acum de el, iar pe urmă, la încasarea banilor, te scapi de el.

— Da, o să-l lichidez, mărturisi M.

— Ei şi ce ! Cu cît mai puţini martori vii, cu atît mai bine. După ce vom avea ESSO, nu ne pasă ce se va întîmpla cu A-2. Dar — vrem ESSO !

•

Părăsind casa aceea, Colaboratorul se simţi pentru prima dată-n viaţă detestabil de ticălos. „Da, o să-l lichidez pe Blond". Intenţia o avea de la început, dar acum o formulase *în faţa cuiva*. În faţa cuiva care-i rîsese-n nas cînd îi pomenise despre un avans de drahme, pe cînd Blondul...

•

După ce Colaboratorul îşi făcu vînt din casa aceea, din camera alăturată se întrupă un ins negricios, cu privirea sclipitoare, inteligentă, cu mustaţă, cam de vîrsta lui M., mult mai viguros însă, agil, în ciuda masivităţii. Spre deosebire de cel tînăr, purta costum, cravată, lănţişorul ceasului de buzunar îi atîrna la butonieră, dar nu părea să fie de aur.

— *Cu vi tute audis ? întrebă rîzînd tînărul.*

— *Jes, mi audis sufice.*

— *Felice, nia homo estas tre malsaga.*

— *Trovi azenon, ne estas tro malfacila afero...*

— Ideea a fost a ta, bogată idee, continuă cel tînăr în aceeaşi limbă. În vreme ce poliţia îi ţine sub ochi pe ăştia doi, pe omul nostru ca şi pe Blond, noi putem lucra...

— Numai să nu fi fost urmărit pînă aici !

— Am supravegheat neîncetat strada. N-a mişcat nimeni.

— E timpul să ne facem nevăzuţi, zise cel mai în vîrstă. Dar, acum îmi vine ideea : există un pericol la care nu ne-am gîndit.

— Despre ce este vorba ?

— Există pericolul ca A-2 să ne facă bucata : să dea peste formulele lui Lauden înaintea noastră.

— Ar fi un mare ghinion, dar nu cred. E bătrîn, ramolit. Şi apoi, ce-ar face cu ele ?

— Ar încerca să le vîndă !

— Nu va fi luat în serios. Cine a mai auzit pe lumea asta despre „ESSO" ?

— Greu de ştiut.

— Consideri, deci, că n-ar strica să luăm legătura, separat, şi cu Blondul ?

— Poate că da, însă mai tîrziu. Deocamdată continuăm pe direcţia Titus Grigorescu. Te-ai gîndit, sper, că dacă terminăm cu bine treaba, nici un martor nu trebuie să rămînă. Nici A-2, nici M.

— Pe A-2 sper că-l suprimă M.

— Iar pe M. ?

— Are un bun cadou pregătit aici, zîmbi tînărul, bătîndu-se peste locul unde ţinea revolverul.

— M-am gîndit, şopti visător bărbatul vîrstnic, că un cadou şi mai potrivit ar fi una din morţile colonelului Lauden, chiar şi cea blîndă, la o adică.

— Subtilă idee !

•

Părăsiră casa prin spate, aşa cum veniseră, nimeni nu-i văzu dintre vecini. Nu bănuiau că destinul le hărăzise de a lua legătura cu A-2 mult mai devreme decît planificaseră ei.

•

În cursul după-amiezii veniră la adresa aceea, pe Lămîiului doi, mai mulţi doritori să cumpere miere în faguri sau stupi. Găsiră porţile zăvorîte. De altfel nicăieri nu văzură nici urmă

de stup. Veniră cumpărători și-n zilele următoare dar situația fu aceeași.

Cînd peste vreo zece zile se întoarse din concediu, împreună cu familia, proprietarul acelei case, pe care îl chema într-adevăr Pescaru, nu pricepu de ce lumea vine să caute la el miere și stupi. Rămase pentru el de asemenea o veșnică enigmă prezența în tabachera sa pe care o uitase acasă și o regăsise cu plăcere, a unui mic glob galben, cu gust acrișor. Era bomboana primită de Colaborator de la cel cu înfățișarea lui Alain Delon, și pe care o strecurase acolo cu dibăcie, de teamă să nu fie otravă.

Douăzeci și doi

Colaboratorul părăsi casa de pe strada Lămîiului doi, plin de o energie furioasă. Înăbușindu-și remușcările cu privire la Blond, se decise să acționeze ca un demon pentru a rezolva în cel mai scurt timp „cazul Lauden". Pentru a forța împrejurările, pentru a face ca balanța succesului să încline de partea sa, avea să folosească de data aceasta... experiența întregii sale vieți ! Își dădu șase zile, nu, patru, pentru a pune punct final acestei afaceri. Tîndălise destul ! După aceea se va putea odihni...

Cei ce-l întîlniră-n dimineața aceea și binevoiră să-i acorde o privire, admirară fața decisă și crispată a unui bărbat în pragul Marilor Hotărîri. Așa denumi M. întorsătura spirituală a acelei dimineți : Marea Hotărîre. Dacă nu i-ar fi dat un nume, nici că ar fi putut să acționeze în continuare.

Dar, potrivit vechiului proverb etrusc, cum că lupu-și schimbă părul, iar năravul ba, firea tot îl trăda pînă la urmă pe Colaborator. Energia și Marile Idei clocotiră-n el cît străbătu străduțele periferiei, dar pe măsură ce se apropia de centrul orașului, unde potrivit Marii Hotărîri trebuia să înceapă a acționa, apa se răci, presiunea scăzu în cilindri...

Într-adevăr, preumblîndu-se pe unul din bulevarde și apoi dînd ocol pieței unde cel puțin două sau trei cafenele-l îmbiau la o cherchelează matinală, constată încă o dată că nu are nici cea mai mică idee asupra modului în care ar trebui să înceapă. Despre colonelul Lauden nu știa azi cu nimic mai mult decît

în ziua descinderii sale în oraș ; nu izbutise să extragă nimic din tîlcul evenimentelor ce avuseseră loc între timp ; dar, într-un fel, spre marea lui consolare, nici Blondul nu făcuse nici el vreun progres ; dovadă că operația era cu adevărat dificilă.

Trase și o spaimă : în timp ce se plimba, în timp ce Marea Hotărîre se topea ca o zăpadă primăvăratică, o mînă ca ivită din neant îl agăță de umăr. Nu privise împrejur, nu observase că de cîtva timp îl urmărea schizofrenicul, care, uneori, în timpul ciudatelor sale apariții prin oraș, renunțînd la postul de veghe din fața librăriei, se lua după cîte un trecător singuratic și puțin grăbit.

— Lp, lp, ce vrei ? se cutremură M.

Cîțiva studenți, la bordura trotuarului, priveau amuzați scena. Vocea schizofrenicului gîlgîi :

— Azi noapte te-ai uitat la cer ?

— Nu ! Lasă-mă în pace !

M. grăbi pașii, se ascunse într-o prăvălie de mărunțișuri pîndind terorizat dacă schizofrenicul va intra după el. Nu, acesta trecu mai departe, umflat, în palton, ca o statuie a absurdului hidos.

Răsuflînd ușurat Colaboratorul privi rafturile magazinului, observă o sticluță-eșantion de formă fantezistă și o cumpără pe loc. Pe sticluță scria „Porto" dar era goală. Pînă la amiază intră și-n alte prăvălii cumpărînd încă vreo cinci șase obiecte mărunte care-i umflară buzunarele — trusa de voiaj Geada fiind depusă la gară — apoi voi să ancoreze la o cîrciumă mai de suprafață unde să radă niște țuici și să mănînce, dar banii i se terminaseră.

Așa stînd lucrurile, îl căută pe Blond, dar acesta parcă se dăduse la fund. Acasă la el găsi doar pisica, iar cînd se mai duse o dată, nici pe pisică n-o mai văzu. Începu să fie îngrijorat cu privire la soarta sa : fără adăpost, tînjind după o friptură, și, nițel ridicol cum era, cu buzunarele pline de lucrușoare botezate și nebotezate.

Avu deodată viziunea serafică a unei bucătării de vară unde o femeie tînără și drăguță pregătește mîncare bună. Aproape că simți în nări aroma dumnezeiască a unui șnițel în sos de smîntînă, bine usturoiat.

Colosală ideea ! Va face o vizită de curtoazie gingașei, visătoarei doamne Leonora, și cum vremea înclina cam către ora mesei... se va lăsa reținut ; un gînd îi mai tulbura frumoasa

năzuință de fericire : „Cazul Lauden", dar își promise să se ocupe „și de asta" după masă. Străbătu în trap săltat distanța ce-l despărțea de casa unde trăise colonelul Max Șuteu, în pace, alături de familia Baroană, și, cu toate că îndeobște socoteala de acasă nu se potrivește cu alte socoteli, a lui se potrivi de minune.

Cochetă chiar și-n cadrul prozaic al cratițelor, cu părul pieptănat în sus, ceea ce-i adăuga la demnitate, într-un capotel strîns pe talie, scurtuț, Leonora tocmai făcea ultimele retușuri nu unor șnițele-n sos usturoiat, ci unei nu mai puțin apetisante musacale de vinete cu carne. Colaboratorului îi lăsă gura apă. După ce salută ceremonios, zise :

— Pot să vă ofer un mic cadou... sc, sc, un fel de amintire ?

Scoase din buzunarele tixite un obiect, la întîmplare, întrucît acționase nepremeditat, ci dintr-o inspirație de moment. Obiectul se nimeri să fie un minuscul fier de călcat cu mîner din imitație de fildeș. Impresionată de atenția lui, Leonora acceptă, după ce se fandosi o clipă două, „amintirea". Rămase totuși un pic bănuitoare : nu se așteptase să-l mai vadă pe domnul M. De aceea, după ce flecăriră de una de alta, îi spuse aținîndu-și asupra lui frumoșii ochi verzi :

— În seara trecută... cînd ne-am întîlnit în oraș, am debitat o mulțime de prostii. Sper că nu m-ai luat în serios, domnule M. ... Știi, uneori sînt foarte... fantezistă...

Colaboratorul uitase cu desăvîrșire obiectul mărturisirii ce i-o făcuse Leonora și dacă nu i-ar fi atras acum atenția nu și-ar mai fi amintit niciodată. Fusese și el destul de cherchelit. Făcu însă un efort și, spre ghinionul Leonorei, își aduse aminte : îi povestise despre o aventură amoroasă ce eșuase lamentabil... Dar din ce cauză ? Sc, sc, bun înțeles, fiindcă individul „adorat" era de fapt... Ciudată, dar simpatică chestiune, aproape de necrezut.

Leonora nu era o fată proastă. Un glas îi șopti că făcuse două greșeli grave, întîi spovedindu-i-se acestui domn, care-i deveni brusc odios, iar acum, punînd iarăși chestiunea pe tapet, trădîndu-și astfel neliniștea. Îl privi pe Colaborator, întrebîndu-se cam ce gînduri îi trec prin cap. Iar prin acel cap treceau următoarele : Sc, sc, ce ocazie interesantă, individa se teme să nu vorbesc, să nu-i spun soțului... Nu mă mai mulțumesc cu o simplă masă, am să storc drahme de la ea... Drahme !

Văzu fața brusc îmbătrînită și încruntată a Colaboratorului. Ca mulți dintre oamenii lipsiți de energie și demnitate, credea că le cîștigă pe amîndouă compunînd o mină gravă. Leonora ghici cam ce se întîmplă, și totuși încă mai spera. Dacă venise pentru șantaj, ce rost mai avusese cadoul, „amintirea" ?

Simțindu-se stăpîn pe situație, M. crezu că e cazul să devină insolent.

— Ce ar fi să mă invitați la masă, stimată doamnă ? Spoiala de politețe dispăruse cu totul din tonul lui. Leonora ripostă pe un ton sec :

— Prînzesc cînd sosește soțul.

Colaboratorul rîse :

— Soțul ? Ce contează soțul ? Ce contează soțul, cînd, Ip, Ip... !

Iată exact de ce se temuse Leonora. Viața îi servea o cupă amară și nu mai putea da înapoi. Strînse pumnii.

— Domnule M., aș prefera să pleci. Îi întinse micul fier de călcat. Ia te rog și asta.

— Trei mii de drahme ! decise Colaboratorul, în picioare, pendulînd între curaj și teamă.

— Nu înțeleg.

— Atît te costă, scumpă doamnă. Tăcerea mea, atît costă. Trei mii. Și încă, din prietenie pentru d-ta, sînt modest : ar trebui să cer zece mii.

Nu bănuia Colaboratorul ce tunete vor aduce aceste cuvinte peste capul său. Fiindcă această latură a povestirii noastre ia, din acest moment, o întorsătură aproape neverosimilă. Un șir de coincidențe avea să ducă la...

Dar despre aceasta, puțin mai tîrziu.

Leonora fugi în casă, aduse poșeta. Colaboratorul o aștepta puțin înfricoșat.

— Nu am nici zece mii, nici trei. Am atît. Cară-te !

Îi întinse cîteva hîrtii de o sută.

M. se apucă să numere :

— Unu, doi, trei, patru... Bd, bd, patru sute de drahme, atît nu-mi ajunge nici pe-o măsea. Le vîrî totuși repede în buzunar. Se apropie de ușă. — Mîine, doamnă, la ora asta, doamnă scumpă, vin să ridic restul de două mii șase sute de drahme. Doresc să fie în hîrtii mari, și pe cît se poate noi, curate. Bancnotele șifonate, unsuroase, îmi fac greață...

— Să nu mai vii, domnule M. ! În viaţa ei Leonora nu urîse pe cineva cu atîta intensitate. Se înăbuşea de furie !

Colaboratorul scoase ceasul.

— Jean-sîcîitul ne spune că e ora treisprezece şi un sfert. Mîine la treisprezece şi un sfert, mă prezint. Unde-i marfă ca a mea, nu-i tocmeală. La revedere, duduie !

M. ieşi pe poartă, încîntat de felul decis cum tratase afacerea. În stil mare, sc, sc, acesta e cuvîntul, în stil mare ! Părăsind bucătăria de vară, apucase să ia şi micul fier de călcat. De ce să-l lase ? Îl va boteza Leon, în cinstea Leonorei, în amintirea acestei lovituri.

•

Greu de spus dacă Leonora se temea cu adevărat foarte mult ca povestea aventurii ei cu nefericitul de Giuseppe (numele conspirativ) să nu ajungă la urechile soţului, sau dacă acţiona în continuare sub imboldul furiei fără margini ce o apucase. Era pătimaşă ! Dar, ce e drept, după un calcul al şanselor o cuprinse şi o spaimă faţă de reacţiile cu adevărat de neprevăzut ale mohorîtului ei bărbat.

Nu se gîndi nici un moment să-i completeze lui M. suma, pînă la trei mii — nici nu avea de unde să facă rost de atîţia bani pînă a doua zi — şi apoi un realist simţ îi spunea că M., oricum, va ameninţa mereu din umbră. Va reveni iar şi iar, pînă ce într-o bună zi sau ea îl va ucide, sau... Cum de nu-l mirosise de la început ?

Coincidenţa numărul unu : cu puţin timp în urmă îl văzuse pe răposatul colonel Max Şuteu, într-o seară, săpînd într-un colţ ferit al grădinii. Îşi notase bine locul în memorie, zicîndu-şi că o dată şi o dată va cerceta să vadă despre ce este vorba. Iată că momentul sosise !

Coincidenţa numărul doi. Aşa cum era de presupus, Max îngropase acolo o armă, un revolver de calibru mic. Privirile străine nu aveau acces în locul acela din grădină, mascat de vegetaţie. Leonora nu săpă mult. Nici douăzeci de minute. Duse-n bucătărie cutia metalică, o deschise, scoase la iveală micul revolver gresat cu grijă, învelit în cîrpe unsuroase şi două încărcătoare.

A treia coincidenţă : unul dintre primii curtezani ai Leonorei, pe cînd era încă elevă, un imberb din penultima clasă

de liceu căruia-i plăcea să se grozăvească, făcuse rost, nu mai știa cum, de un revolver, fără încărcător însă, și venea cu el la întîlniri. Știa cum se montează și o învățase și pe ea, dîndu-și aere. Nu era complicat ! Tipul dispăru din viața ei, dar mai tîrziu Leonora avu prilejul, printre alte pasiuni ocazionale, să facă și tir sportiv.

•

Nu se gîndea încă să scape de șantajist în felul acesta. Pur și simplu fără a-și face un plan concret, demontă arma lui Max, o spălă în petrol, o șterse, o montă, vîrî un încărcător, armă revolverul fără a manifesta frica livrescă pe care se zice c-ar avea-o femeile față de asemenea jucării, calm, fără eforturi, și puse piedica, așa cum o învățase curtezanul al cărui nume îl uitase. Aruncă revolverul în poșeta de unde cu numai un ceas înainte luase banii pentru a-i astupa gura canaliei. În poșeta aceea dreptunghiulară, neagră, mai puteai găsi printre altele : o fotografie 3/4 a lui Ștefan Baroană, douăsprezece bucăți de agrafe, un *rouge*, o batistuță roză, trei lei și optzeci de bani, o chitanță „Regim special" de la un atelier de tricotat, un creion dermatograf și un bilet de autobuz. Acum poșeta cîntărea puțin mai greu.

Rămase în mînă cu cele două încărcătoare de rezervă. Unde să le ascundă ? Le restitui cutiuței metalice a colonelului Max, iar cutiuța o îngropă în grădină, în același loc. Pe urmă se spălă pe mîini, trecu în fața oglinzii și începu să se pieptene. Totul părea o joacă. Dacă cineva i-ar fi spus că acum ea se cam pregătește să făptuiască o crimă, s-ar fi simțit pur și simplu jignită.

Douăzeci și trei

Colaboratorul dejună pe săturate și-și alimentă euforia cu alcooluri tari și alese. Așa cum avea obiceiul, lua voinicește cîrciumile la rînd, din ce în ce mai înduioșat. Ce spaimă am vîrît în sufletul bietei femei, sc, sc ! O biată femeie neajutorată... Unde e misterul ? Habar n-are că de restul de bani am

iertat-o, nu-i mai calc pragul. De ce să nu fiu generos ? De ce să nu fiu precaut ? Precauţiunea e mama... Ip, Ip ! E şi normal... Mîine ar putea să mă-ntîmpine soţul ei, farmacistul c-o bîtă mare, Ip, sc... să-mi ardă una la scăfîrlie !

Se duse la Blond, dar din nou nu-l găsi acasă. Între timp se făcuse noapte. Îl înjură pe Blond că umblă probabil după tîrfe, în loc să se pună trup şi suflet în slujba Marelui Cîştig, dar cînd să iasă-n stradă, decis să nu mai revină aici, hotărît să lucreze pe cont propriu, de-acum înainte — adică de mîine ! — în capătul străzii iată că se ivi cel pe care-l căuta.

Blondul nu părea în apele lui. Aducea cu sine o atmosferă fosforescentă, semn de mînie.

— Aci-mi erai ?

Blondul se uita la el ca la o jigodie oarecare.

M. consideră că trebuie să se simtă jignit.

— Aici eram, dar acum plec.

Blondul îl împinse uşurel înapoi pe poartă.

— Mă tem că n-ar trebui să pleci.

— Am venit să-ţi spun, ridică vocea M., că renunţ la colaborarea cu tine.

— Mă tem că e prea tîrziu să renunţi la... colaborarea cu mine, i-o întoarse Blondul şi se simţea după felul cum pronunţă cuvintele, cît e de plictisit. Să şedem acolo, să lămurim cîteva mici amănunte.

Colaboratorul, tot arţăgos, se aşeză pe marginea scaunului.

— Ştiu despre ce fel de amănunte vrei să vorbim ! Despre afurisitele de drahme pe care ţi le datorez. Dacă-ţi închipui că mă poţi ţine legat pentru nişte nenorociţi de bani — ei bine, în mai puţin de douăzeci şi patru de ore ţi-i aduc toţi, cu dobîndă...

Vedea lucrurile în roz : prea uşor făcuse rost de bani, prea nu-i opusese rezistenţă Leonora. Poate că totuşi se va ducemîine la ea să umfle şi restul şi atunci...

— Acum vom discuta despre altceva...

Accentul Blondului nu-i plăcu. Începu să înţeleagă : Blondul aflase — dar cum ? — despre şantaj şi se pregătea să-i tragă un perdaf. Dar cu ce drept ? Cu ce drept, într-adevăr?!

— Mai las-o baltă, izbucni Colaboratorul. Vrei să-mi faci mizerie pentru fleacul acela de patru sute de drahme, din care am şi cheltuit jumătate...

— Care patru sute de drahme ?

Încă se mai preface că nu știe !

— Drahmele pe care i le-am umflat doamnei Baroană...

— Doamna Baroană, vecina colonelului Șuteu ? Ai furat bani de la ea ? De altfel știu că ai vizitat-o azi...

— N-am furat. Ea mi i-a pus în palmă. M-a implorat să-i iau. Ca să nu suflu nimic farmacistului despre întîlnirile ei cu *băiatul* care pînă la urmă s-a dovedit a fi *fată !* Nostimă poveste, nu ?

Blondul îl cîntări ursuz, gînditor.

— Ai cherchelit mult azi ?

— Am cherchelit destul, dar fii pe pace, nu-s turtă. Am doar mai mult curaj.

— Băiatul care era fată ? Asta ce mai e ?

— Prin urmare mai afli cîte ceva și de la mine ! Prin urmare nu le știi chiar pe toate ! Trebuie să te mai învăț și eu cîte ceva. Nu știi nimic despre aventurile senzaționale ale doamnei Baroană : se întîlnea cu un băiat frumos, era nebună după el, dar cînd a vrut să-l sărute, închipuiește-ți peste ce a dat ?

— Haide, peste ce ?

— Peste sînii fetei care făcea pe băiatul !

Dacă ar fi fost lumină s-ar fi văzut că M. se roșise.

— Hilară poveste, mormăi Blondul, cu gîndul aiurea. Și apoi, revenind parcă de undeva : Și o șantajezi ?

— Am ras-o de cîteva sutare...

— Deh ! făcu Blondul și avu un surîs răutăcios, palid în lumina becului aproape mascat de frunzele viței. Faci și tu ce poți, de vreme ce patronii refuză să-ți arunce un mic avans...

Colaboratorul simți că-i îngheață buricul.

— Care patroni ? Eu n-am patroni.

Blondul rînji, cu fața întreagă. Riduri adînci îi brăzdau obrazul, pornind dimprejurul ochilor și al gurii.

— Cum care patroni ? Cei cu yachtul pe Mediterana !

— Ești nebun ! Ai tratat cu ei direct ?

— Da, cam așa ceva : am tratat direct.

— Și te-au plătit ?

— Într-un fel, da. I-am *jecmănit,* pur și simplu...

— Și nu împărțim ?

— Ce, Colaboratorule ?

— Ceea ce ți-au dat.

— Nu știu dacă ți-ar folosi la ceva...

M. gemu : tot timpul se temuse că va fi păcălit, și așa s-a întîmplat. Avu un suspin trist, resemnat, foarte omenesc :

— Lp, lp, cîtă încredere am avut în tine, Blondule !

Blondul ciuli urechea. Auzise foșnet prin tufișurile apropiate. Probabil pisica... Se întoarse spre M.

— Vezi care e situația : eu nu sînt Blondul.

— Mai lasă glumele... Dacă nu ești Blondul, cine naiba ești ?

— Nefericitule... Cred că ai fi putut ajunge un excelent șef de birou. De ce, după atîtea eșecuri, te-ai încăpățînat să crezi că ai stofă de mare escroc ? De caïd ? Ești bătrîn, iar Interpolul nici n-a auzit încă de tine...

— Lasă poveștile ! Ce tot îndrugi ? Cine ești, dacă nu ești Blondul ?

— Ar fi trebuit să înțelegi de mult... Chiar n-ai înțeles ?

— Cine ești ?

— Nimeni altul decît Adrian Mocanu, omul pe care l-ai cam bîrfit !

— Nu cred ! Nu cred în ruptul capului... Vă bateți joc de mine ! Și atunci, cel care se dă drept Adrian Mocanu, cine e ?

— Nimeni decît prietenul meu „Blondul".

Schimonosită, fața Colaboratorului oferea un spectacol jalnic.

— Ați făcu un complot împotriva mea ?

— A fost o întîmplare că mă aflam aici cînd ai venit, aproape că se scuză Adrian Mocanu. Și se căută de țigări.

— Și de ce săpai la căpșuni ?

— Fiindcă-mi place să sap la căpșuni.

Deodată Adrian Mocanu se alarmă. O bruscă și stranie nebunie îl cuprinse pe Colaborator ! Ochii i se căscară, ieșiră din orbite. Privea în gol, sau... În clipa următoare fu cu pumnalul în mînă și se repezi.

Fu un moment aproape imposibil de recapitulat.

Dacă n-ar fi fost atît de obosit, după patruzeci și opt de ore nedormite, Adrian Mocanu — să-i spunem acum pe adevăratul nume — ar fi încercat, desigur, să prevină altfel atacul. Dar nervii întinși la maximum îl trădară. Adînc înrădăcinatul în om instinct de conservare îi impuse, peste voia lui, alt gest. Trase ! Dar și în situația asta crezu că se controlează și țintește alături ca să-l trezească doar, sau ca să-l sperie pe

idiot ! Glontele însă sfărîmă osul, pătrunse năucitor în piept, destrămă totul... Adrian Mocanu fu mirat la început să-l vadă pe Colaborator făcînd un salt lateral de parcă l-ar fi izbit un pumn formidabil, şi rămînînd întins la pămînt, sufocîndu-se, horcăind. Pe urmă înţelese, chiar înainte de a izbucni sîngele. Mîna îi tremurase : în loc să lovească alături, aşa cum dorise el, nimerise în plin. Şi totuşi, abia-i venea să creadă... Cum se întîmplase ?

Îl întoarse pe Colaborator cu faţa-n sus.

— Ce-ţi veni să scoţi pumnalul ? îl întrebă, fără să fie sigur dacă e viu.

Era încă viu.

— Dar eu... horcăi M. Încercă un gest cu mîna. Trase aer în piept, cutremurîndu-se. Ceva vîjîi în pieptul rănit.

— Ce, tu ?

— *Păianjenul !* scrîşni Colaboratorul. Acolo ! *Nu pe tine... păianjenul am vrut să-l...*

Ochii holbaţi ai muribundului încercau să se întoarcă spre peretele cabanei.

Stupefiat, Adrian Mocanu privi peste umăr. Rămase încremenit. Pe peretele cabanei, în spatele său, se lipise o frunză contorsionată de stejar, de arţar, sau cine ştie ce fel de frunză, moartă, uscată, şi în întuneric, la prima vedere, părea un păianjen monstruos !

— N-am vrut să te lovesc... mă crezi ? Păianjenul, încerca să explice Colaboratorul, reuşind să formuleze tot mai greu cuvintele.

Şi-n vreme ce-l tîra pe M. în cabană pentru a încerca să-i oprească hemoragia, A.M. se gîndi la ciudăţenia situaţiei. Colaboratorul scăpase provizoriu de glontele celor doi care îl convocaseră prin mica publicitate pe strada Lămîiului, pentru a muri acum din cauza a două confuzii consecutive : crezuse că vede un păianjen, şi voise să-l atace, după stupidul său obicei, cu pumnalul, iar el, Adrian Mocanu, se crezuse ţinta agresiunii şi se apărase... se apărase, ce e drept, lamentabil. Dar poate că nu era aşa. Poate că motivarea cu păianjenul era ultima minciună a Colaboratorului care voise să răzbune păcăleala... dar suprimă această ultimă variantă, fiindcă acum chiar nu mai avea nici o importanţă.

Mai trăia oare M. în momentul cînd A. M. îl tîrî în cabană? Şi dacă mai trăia, pricepuse în sfîrşit că nu avusese acolo

acces din cauză că pe pereți atîrnau portretele *adevăratului* Blond ? Puțin importă.

Adrian Mocanu închise ochii acestui mort neprevăzut, care însemna pentru el un mare eșec.

— Da, cadavrul e aici, spuse Adrian Mocanu în receptor.

— Tot o victimă a păianjenului ?

Se gîndi o clipă.

— Da, putem spune că tot o victimă a păianjenului. Numai că de data aceasta executorul voinței păianjenului am fost chiar eu...

Și deodată nervii săi cedară iar, aproape că scoase un țipăt !

Nu, nici un păianjen nu se strecurase în cabina telefonică, tăcut și negru, ivindu-se brusc pe umărul obositului bărbat. Nimic nu amenința viața lui Adrian Mocanu.

Șocul se datora unui gînd.

Leonora s-a îndrăgostit de un băiat care era fată !

Începu să alerge, singur, pe strada pustie.

Douăzeci și patru

Veni ora magiei negre.

Norii fugeau spre nord, răsuciți în vîntul blestemat ; deasupra orașului fumega o furtună galbenă prin care zvîcneau, ca niște picioare de insectă, fulgere subțiri.

Lins c-un vîrf de limbă albă, incendiară, pe deal, un plop trimise brațe roșii ce se uniră cu furtuna galbenă. Furtună galbenă, în puterea nopții negre, ziceau că nu mai văzuseră de șaptezeci și opt de ani.

Tropăind pe asfalturile inundate, din dezmățul vîntului umed, se desprinse cel-ce-fugea și veni să-și tragă răsuflarea la adăpost, alături de străbunici, iar ei îl priviră bănuitori.

Scoase batista să-și șteargă fața, dar și batista se udase. Furtuna galbenă se scurgea încet către Nord...

Mașinile începură să circule, fîșîind prin pînza de apă, opri una — plecase de sub streașină dorindu-le o noapte bună

bunilor bătrîni, dar ei, crezînd că povestea cu somnul de noapte e o capcană, se feriră să răspundă, chiar să asculte, — îşi continuă drumul.

Sună, pe strada Corint, nu i se răspunse ; bătu, nu i se răspunse. Cînd deschise uşile, pe rînd, fără să mai aştepte, îi găsi pe cei patru, Tînărul Medic, Clementina, Necunoscutul şi Cosima, toţi cu fruntea coborîtă, care pe spătarul fotoliului, care pe masă, într-o stare de somnolenţă.

— Ni s-a spus să nu deschidem, îngînă Clementina. Dumneata, cum... ?

Chipurile se conturau precise, deşi palide, dar ceva ceţos, o adiere sărată, o clătinare de ape ireale, o pîndă, o veghe, o teamă, plutea prin încăpere.

— Treziţi-vă ! urlă Adrian Mocanu. Unde este *ea ?*

— Vreţi să spuneţi *el...*

— Cum ? *El ?* Desigur, poate fi şi *el... Ea* este *el, el* este *ea,* dar unde este ?

— Are să vină... şopti Necunoscutul cu limba înţepenită.

— Plecaţi de aici ! strigă Adrian. Plecaţi ! Altfel... veţi muri.

Îi împinse afară, îi goni : „Plecaţi, plecaţi !" O nouă rafală de ploaie scutură oraşul, dar furtuna cea mare trecuse deja, spre Nord, spre Nord ; ameţit şi el, Adrian Mocanu se rezemă de gardul metalic ruginit : acum trebuia să facă legătura. Dacă nu-i reuşea, pierdea totul. Şi goni iar ! Zece minute mai tîrziu ajunse în strada Rosetti la casa doctorului Caniardo. Şi aici toate uşile erau deschise. Ar fi preferat să întîmpine rezistenţă, aşa e mai real, mai firesc. *Numai într-o capcană intri fără efort.*

În vestibul, sub candelabru, nepotul stătea la masă cu spatele la uşă. Ţinea capul în mîini, ciudat, aceeaşi poziţie ca şi a celor patru. Două cafele fumegau pe masă, una în dreptul nepotului, a doua la celălalt capăt. La intrarea lui Adrian, nepotul ridică fruntea. Cicatricile de pe obraz tresăriră şi începură să se zvîrcolească în momentul cînd vorbi :

— Adrian Mocanu ! Te aştept de *cîtva* timp !

— Ştiai că sosesc ?

— Ţi-am pregătit şi cafeaua, să prinzi puteri. Unde ai întîrziat ? A !... Pricep : ai fost mai întîi *dincolo*.

Adrian examină scaunul ; nepotul observă.

— Aşează-te liniştit. Nu mai e nici un păianjen. Nu mai sînt păianjeni. Crezi !

Adrian trase scaunul, se aşeză, privi cafeaua care se răcea.

— Gustă, îl îndemnă nepotul. Nu e nici un drog în cafea.

— Şi nici măcar un pic de ESSO ?

Fără să aştepte răspuns, duse paharul la buze şi sorbi.

Nepotul urmări gestul şi totul fu un balet tăcut, mimică şi pîndă.

— Eşti curajos ! zise nepotul.

— Demachiază-te, vorbi Adrian Mocanu.

— Te ascult, răspunse nepotul, de data aceasta cu vocea *ei*. Pot să trec în altă cameră ?

Se ridicase. Pe talia subţire centura lată se mula moale.

— Ar fi bine să nu încerci nimic.

— N-am să încerc nimic, fiindcă nu mă tem de nimic.

— Du-te şi demachiază-te, repede !

Cînd reveni, de data aceasta ea, de sus pînă jos, surîsul acela impertinent dintotdeauna devenise mască tragică.

— Mă aşteptam să ai un aer învingător, Adrian Mocanu !

— Nu sînt un învingător.

— Atunci ?

O întrebă, cuprins de tristeţe :

— Vrei să-mi răspunzi la cîteva întrebări ?

— Cred că da. Mi-e tot una. Dar o să te miri : eu nu ştiu nimic.

— Caniardo era tatăl tău ?

— Tatăl meu a fost colonelul Lauden.

Da, pusese mîndrie, făcînd precizarea.

— Cînd a venit Lauden aici ?

— De ce nu ţi-aş spune ? Acum un an, cînd a murit Caniardo. Colonelul Lauden i-a luat locul.

— Tu i-ai confecţionat masca ?

Surîse cu tristeţe.

— N-avea nevoie. Se pricepea mai bine decît mine. Tăcură. Dacă vrei să-mi pui şi alte întrebări, ar trebui să te grăbeşti !

Ce ameninţare mai era şi asta ?

— Ce ştii despre „Ordinul Colonelor" ?

— Nimic. Absolut nimic.

Părea sinceră. Buzele palide, subțiri, tăiau dureros fața răvășită de oboseală, imensă și tragică.

— „Ordinul Coloneilor" l-a condamnat la moarte pe Lauden. A fost îngropat, s-a tras în el. N-a murit ?

— Nu, n-a murit.

— Cum așa ?

— E ceva ce n-ai să pricepi ! *A supraviețuit prin voință.*

Adrian își aprinse țigara. Observă iar că degetele îi tremură.

— Să admitem. Dar în urmă cu cîteva zile ta... (voia să spună „tatăl tău", dar o presimțire îl opri). În urmă cu cîte ? Cu două ? Cît timp a trecut ? Își frecă tîmplele. Ei bine, cum a murit colonelul Lauden ?

— Nu pot să-ți răspund satisfăcător, dar îmi închipui că s-a lăsat mușcat din greșeală de un Ctenus Ferus foarte otrăvitor, pe *care-l crescuse special pentru tine.* Te mulțumești cu ipoteze ?

— Cîteodată da. Oricum, sînt măgulit...

— Ceilalți păianjeni ce au apărut... pe scenă, continuă actrița Geada Ormazoglu, nu erau otrăvitori. Nici unul. Erau doar mari. Acum pricepi marele joc ?

Parcă ar fi vorbit Colaboratorul ! Ce diferență între ei, și totuși undeva un punct comun... Oare cum gîndise, marele joc sau Marele Joc ? Reveni la primul gînd.

— De ce n-a supraviețuit prin voință și acum ?

— Poți supraviețui în fața focului și a fierului, dar nu și a veninului.

— Asta nu mai e nici măcar ipoteză. Făcea eforturi simțind că totuși atenția îi slăbește. Dacă „marele joc", sau „Marele Joc" continuă ?

— Poate era prea bătrîn... Poate *n-a vrut* să supraviețuiască.

— De unde ideea cu păianjenii ?

— Recunoști că a fost genială ?

— La ce ți-ar folosi să recunosc ?...

— Ei toți erau niște păianjeni ! strigă ea, brusc cu vehemență. Și tonul scăzu iar. Șopti : Dar s-au speriat văzîndu-se-n fața propriilor dubluri.

— Nu numai ei, și eu m-am speriat. Și nu sînt un păianjen. Și ce era la mijloc ? Răzbunarea ?

— O, nu ! Colonelul Lauden era mai presus de așa ceva.

— Atunci, ce ?
— Nu știu. Nu știu...
— Dar ce este ESSO ?
— Poate că „Exaltarea stărilor subconștientului omenesc".
— Poate. Dar nu e asta. Ce e ?
— Un element magic.
— Admit. Dar nu cred. Ce mai știi despre ESSO ?
— Nu te chinui degeaba. N-o să afli niciodată cum și de ce au murit „coloneii".
— Unul n-a murit. E doar nebun. Schizofrenic. Ce este cu cei patru din locuința ta ? Voiai să-i omori ?
— I-am salvat. Nimeni n-are să mă creadă. Ei erau ultima treaptă a experienței colonelului Lauden. I-am salvat, și nimeni nu va lua în considerare.
— De unde știi ? Ce cunoști dumneata ? Ai trăit drogată... Poți oare, să-mi explici, eu nu cred că poți, de ce ai făcut toate acestea ?
— Singur ai spus : nu pot să explic nimic.
— De ce l-ai ajutat pe Lauden ?
— Nu știu.
— Aveai nevoie de bani ?
— Nu-mi pasă de bani.
— Lauden voia să vîndă „ESSO" fără intermediar ? De aceea te-a trimis la București, ca să-l ții sub ochi pe M. ?
— Nu cred că voia să-l vîndă cuiva. Mai curînd aș zice că încerca să păstreze totul numai pentru el. Și încerca să scape de cei care-l spionau.
— Știa că fostul lui laborant, Herbert, a venit special în țară pentru a-i smulge formulele ?
— N-am auzit nimic despre asta.
— Totuși, poate că Lauden nici nu-ți era tată. Exercita o înrîurire asupra ta ?
— Nu cred. Făceam totul *de bună voie*.
— Dar de ce ?
Pleoapele căzură peste ochii actriței.
— Am suflet de sinucigașă.
— Sună bine. Sună teatral. Dar pe mine nu mă mulțumește.
Ea deschise ochii și avu un scurt rîs suspect. A. M. deveni atent. Toate încheieturile îl dureau de oboseală.

— Mi-e indiferent dacă te mulțumește sau nu. Acum totul s-a terminat, și s-a terminat cu bine...

— Depinde ce înțelegem prin bine. Pentru cine, bine ?

— Colonelul Lauden a fost un om prevăzător : nu bănuia că va muri de mușcătura unui Ctenus Ferus. Și-a păstrat o moarte blîndă pentru uzufruct personal, înțelegi ? O „idee" de ESSO, un amestec de senzații, lumină, vuietul sîngelui în artere, parfum de mosc, simplu, nu ?

— Da, simplu, răspunse A. M., buimăcit.

Geada întinse către el brațe albe, lenevoase.

— Ei bine, sper că nu mai ai întrebări. Această moarte blîndă am folosit-o pentru mine. Vei zice că am fost părtinitoare ? Cine împarte, parte-și face.

Geada-și rezemă fața-n palme și-l privi cu ochi încețoșați, ca de la distanță. Nu semăna cu o femeie ce moare ; mai curînd cu una care se pregătește sau visează să facă dragoste.

Adrian Mocanu sări în picioare și se clătină. Oare și el începea să moară ? Nu... Oboseala. Căută telefonul, fiindcă știa că există un telefon, și-l găsi bine mascat într-o nișă a bibliotecii. Sună și transmise cîteva dispoziții puțin cam surprinzătoare. La celălalt capăt, cu sprîncenele ridicate a mirare, cel care-l asculta spuse că a notat totul și se va conforma.

Se întoarse la Geada.

— Nu vrei să te întinzi ?

— Moartea blîndă durează, dragul meu... O privi. Pe fața lui mușchii începuseră să joace. „Dragul meu". Oare nu mai știa cu cine vorbește ? Oare joacă iar teatru ? Oare pune la cale o farsă ?

— Moartea blîndă e un vis frumos prelungit, dragul meu... Adrian Mocanu. Cînd mori în felul acesta, începi să iubești... pe toată lumea...

Da ! Ceva nedecis, straniu, inpalpabil, se clătina, plutea împrejur.

Geada traversă încăperea, făcu unele mișcări în plus care poate trădau un început de dezechilibru, făcu un ocol, se așeză iar, dar pe canapea, îl privi cu ochii limpeziți pe neașteptate, dar mai mari și foarte luminoși.

— Ți-e frică ?

— Poate, recunoscu A. M.

— Mie nu. Dar fiindcă sînt drogată. De ani de zile eu...

— Ce este ESSO ?

— ESSO va muri împreună cu mine. Ah... Încerci să mă prinzi pe picior greşit... Dar, crede-mă, nu ştiu ce este ESSO. Dacă aş şti, tot n-aş spune. E ceva...

— Ai auzit ce am vorbit la telefon ?

— Nu sînt surdă. Moartea blîndă nu surzeşte, numai cea în chinuri. Moartea blîndă, dimpotrivă, aduce *sunete noi*... Ascute auzul... Ai convocat la căpătîiul meu elita medicală, trei profesori, doi conferenţiari, ai cerut să fie scos din spectacol chiar şi hipnotizatorul de la circ şi să fie adus aici „pentru orice eventualitate". Cel cu care ai vorbit te-a întrebat : „Cine moare ?" Tu ai vrut să spui : „O asasină", dar în loc de asta ai răspuns : „O actriţă genială". Te faci de rîs... Dacă joc teatru ? Dacă mă prefac ? Dacă nu mor ?

A. M. nu răspunse. Da, uimitor, intuise convorbirea...

— Dar nu mă prefac, mor cu adevărat, dar mor frumos. De ce încerci să-mi întorci destinul ?

El răspunse :

— Majorităţii întrebărilor mele ai răspuns cu „nu ştiu". E momentul să fac la fel : nu ştiu.

— Ştii. Răspunde-mi.

— Stai liniştită.

— E mai bine aşa, înţelegi ? Cu moartea mea şi ESSO se scufundă în neant.

Adrian Mocanu întoarse ochii încercănaţi către ungherele camerei unde nu s-ar fi mirat să vadă ivindu-se iar PĂIANJENUL...

— Şi dacă nu ? Dacă mai ştie cineva ?

Geada Ormazoglu avu un rîs urît, insultător.

— Pricep ! Pricep ! Ai chemat toţi savanţii, nu atît ca să mă salveze pe mine, cît să caute remediul, antidotul. Nu-l vor găsi ! Nu !

— Vom vedea, răspunse el liniştit, şi puse mîna pe faţa ei.

Ea se încordă sub apăsarea aceasta.

— Nu te temi să atingi un şarpe ?

— Nu.

— Ştiu ! Ştiu ! Slujeşti umanitatea.

— Spui vorbe mari, răspunse el.

Puţin mai tîrziu, cînd începură să apară medicii, ieşi în balcon. Furtuna mai fulgera undeva în Nord, aici se făcu li-

niște. În lungul străzii se auzi un zăngănit metalic. Trecu o fantomă pe bicicletă.

— Bledea ! tresări A. M.

Doisprezece + treisprezece = douăzeci și cinci, sau un epilog enervant

„Dragă prietene Laurențiu,

Cînd simpaticul tău Gordini albastru s-a dat peste cap, mi-am dat seama, vai, cît de tîrziu, ce greșeală am făcut rugîndu-te să mă lași pe mine la volan. Vina a fost numai și numai a mea, dar ai plătit-o tu, rupîndu-și piciorul, în vreme ce eu abia m-am zgîriat la cot. Martor mi-e Zeul-Soare care ne încălzește pe toți că aș fi preferat s-o pățesc eu, așa cum meritam, dar nu știu dacă mă crezi !

Eu în schimb cred că te plictisești, atmosfera de spital nu e distractivă, desigur, pentru un om de acțiune ca tine, și nu știu dacă povestea ce ți-o trimit va face ca orele să treacă mai repede, sau, dimpotrivă, le va lungi. Doreai, parcă, o istorie fără prea multe explicații, și pe cît se poate lipsită de rezolvări facile — iat-o, dacă ai poftă citește-o, dacă nu, praful cadă peste ea !

Inamic al explicațiilor detaliate te știu, totuși sînt forțat să-ți dezvălui cîteva lucruri despre paginile pe care ți le trimit. N-am să pretind că tot ce e scris în ele s-a întîmplat aievea, punct cu punct, dar nici n-am să cad în greșeala de-a zice că aș fi scornit eu totul. Adevărul... Adevărul e undeva la mijloc.

Ce ar mai fi de adăugat ? Nimic. Doar că povestea despre colonelul Lauden și fiica sa Geada rămîne pentru mine o enigmă, mai ales pe plan filozofic, — celelalte planuri mă interesează mai puțin — și o păstrăm pentru... pentru ce ? O păstrăm în rezervă pentru viitor, sau o păstrez doar pentru mine, dintr-un fel de egoism ?

Acum, după ce am aşternut pe hîrtie aproape totul — însă nu totul, nota bene!, — mi-am dat seama că unele lucruri clarificîndu-se, altele s-au îndepărtat... Poate vor reveni cîndva, precum cometele, după o lungă elipsă prin enigmatice spaţii. Dar nu ţin neapărat. Tainele eterne îşi au farmecul lor!

Îţi doresc grabnică şi veselă însănătoşire!

Răspuns la scrisoare

Dragă amice D., sînt

de acord cu tine în cele mai multe privinţe, eşti şi tu de acord că asta e aproape un compliment! Am citit printre rîndurile povestirii destule lucruri asupra cărora n-ai vrut să te opreşti cu explicaţii puerile, de pildă că păianjenii erau sustraşi de la zăpăcitul sudolog şi tropicolog Titus Grigorescu, iar acestuia îi erau aduşi de către băieţii lui, ambii marinari, sau că nu e chiar atît de sigur *că pe Colaborator l-ar fi împuşcat Blondul. Paranteză: puteai să schimbi treaba asta, să nu-l omori, şi aşa mor prea mulţi, închid paranteza*

Am înţeles, de asemenea, că nu trebuie să considerăm neapărat forţată, supărătoare, coincidenţa datorită căreia M. ajunge să locuiască exact în casa colonelului Lauden, pentru simplul motiv că nu e o coincidenţă! Anunţul în ziar fusese dat exact în ziua sosirii Colaboratorului în oraş, intenţionat firesc, în speranţa că va cădea în capcană, cum s-a şi întîmplat.

Singurul lucru care într-adevăr m-a supărat e că nu clarifici situaţia lui Bledea-poştaşul. El ce amestec are? De ce-i cădea mereu lanţul de la bicicletă?

Mie tipul mi-a devenit simpatic. Ce-ar fi să-l scoţi din cauză?

P.S. Sau, te pomeneşti că n-am priceput, şi tocmai aici e schepsisul? Te pomeneşti că el e...?

CORTINA!

Lei 4,25

EDITURA
MILITARĂ